

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవార్తపత్రిక

Regd. No. M4479

4 అంశం
18-7-'51

శ్రీమద్భగవద్గీత

వ్యాఖ్యాత: శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరావుగారు

ఆ ర వ ము ద్రణము

సంస్కృతమూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ

వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము గీతాధ్యయన

పరులకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది

ఖద్దరు బైండు

వెల రు4-0-0 లు.

తపాలాఖర్చు రు 0 10 0

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

పోస్టబాక్సు 212,

మదరాసు 1.

ఆంధ్రపత్రిక

సంవత్సరచందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక
4 అణాలు

ప్రతి బుధవారము

ప్రకటింపబడును

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 43
సంచిక 44
18.7-51

ఖర సంవత్సర ఆషాఢ శుద్ధ పూర్ణిమ బుధవారము

విషయానుక్రమణిక
18 జూలై 1951

ముఖచిత్రం : మాధురీదేవి

రాజకీయాలు :

కాంగ్రెసుకు గల సమస్యలు 2
త్రజాపార్టీ పూర్వాపరాలు—పట్టాభి సీతారామయ్యగారు 8
డైరీ— 5

సీరియల్ :

కాంట్ అఫ్ మాంట్ క్రిస్టి—అలెగ్జాండర్ డ్యూమా 7
కుండకెంకులు—శ్రీ భమిడిపాటి రామగోపాలం 18

కథానికలు :

కర జాన్ని ఎదిరిస్తే—శ్రీ “వీరంరాజు” 9
రెండురూపాయిలు—శ్రీ టి. యల్. నరసింహాచారి 12
మంచిపోలే—శ్రీ పి. వి. రత్నం 15

సినిమా :

సినిమాశిల్పం : జాతీయత— 28

బొమ్మరిల్లు :

జాతియం క్రి—శ్రీ డి. శ్రీరామలు 82
రాజా - కేదా—మార్క్ ట్యూక 88
ఎత్తుకున్నావెత్తు—శ్రీ పి. వి. నరసింహాచారి 42

గేయం :

“స్వాయం”—శ్రీ భుట్టి కృష్ణమూర్తి 80

కాంగ్రెసుకు గల సమస్యలు

దేశవ్యాప్త ఎన్నికలు ఇంకా నాలుగు నెలలే ఉన్నాయి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాలుగేళ్ల కాలంలో చేసిన పనుల కన్న ఇకముందు కాంగ్రెస్ ఎంతో మనోభ్రమైన కార్యాలను సాధించాలని నెహ్రూ ఆశయం బెంగళూరులో ఆయన తన తొలి ఎన్నిక ప్రసంగంచేస్తూ “దేశాన్నింతటినీ కూడగట్టగల సంస్థ కాంగ్రెసు ఒకటే మిగిలినవన్నీ పదవులకొరకు చేతులు కలుపుతున్న చిల్లర సంస్థలు,” అని చెప్పారు.

నెహ్రూచేత తయారు చేయబడి, కాంగ్రెసు కార్యవర్గంలో దీర్ఘంగా చర్చించబడి చివరకు ఏ ఏ సి ఎ లో దాదాపు యథాతథంగానే ఆమోదించబడిన కాంగ్రెసు ప్రణాళిక కాంగ్రెసు సాధించదలచిన ఉన్నతాశయాలను కేర్కొంటున్నది అభివృద్ధి ప్లానింగ్ కమిషన్ వారి నివేదిక కూడా కాంగ్రెసు ప్రణాళికలోని ఆశయాలకు వాస్తవస్వరూపం చేకూర్చే పథకాలను సూచిస్తున్నది నెహ్రూ ప్రకటించే ఆశయాలకు ఇది ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం ప్లానింగ్ కమిషన్ వారి పంచవర్ష ప్రణాళిక అమలుజరిగే లోపల ప్రభుత్వం అందులో కొన్ని పరణలు చేయవచ్చు; అనులు జరగటంలో కూడా ప్రభుత్వమూ, ప్రజలూ చాలా చిక్కులను ఎదుర్కొనవలసి రావచ్చు ప్రభుత్వానికి ప్రజల సహకారం ఎంతైనా ఉండాలి లేనిచో ఈ పంచవర్ష ప్రణాళిక అమలు జరగటం సాధ్యమే కాదు ఆ సహాయాన్నే నెహ్రూ ప్రజల నుంచి అన్నివిధాలా అర్జిస్తున్నారు.

కాంగ్రెసు ఐక్యత

కాని ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ పెద చిక్కులను ఎదుర్కొంటున్నది అందులో ఒకటి కాంగ్రెసు ఐక్యతా సమస్య ఐక్యతకొరకు లోగడ జరిగిన ప్రయత్నాలు ఏమాత్రమూ ఫలించలేదు బెంగళూరులో ఏ ఏ సి సి సమావేశంలో మాట్లాడుతూ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు టాండీ 20 వందలమంది కాంగ్రెసువాదులు కాంగ్రెసు సభ్యత్వాలకు రాజీనామా లిచ్చినట్లు తెలిపాడు వీరిలో కాంగ్రెసు సంస్థలలో పదవులలో గల వారి సంఖ్య 80 కూడా లేదు అందుచేత కాంగ్రెసు విచ్ఛిత్తికి కారణం అచ్చగా

పదవుల కొట్లాటలే అయిపోవటానికి కూడా లేదు కాంగ్రెసు ఆశయాలకూ కాంగ్రెసు నాయకులు అవలంబించే ఆదర్శాలకూ కొంత వ్యత్యాసం ఏర్పడటంచేతనే ఇట్టి విచ్ఛిత్తి ఏర్పడి ఉండవచ్చు.

కార్యవర్గంలో మార్పులు

కాంగ్రెసు కార్యవర్గంలోనూ, ఎన్నికల బోర్డులోనూ మార్పులు కలగాలని నెహ్రూ వ్యక్తపట్టటానికి కారణం ఇదే అయి ఉండవచ్చు కాంగ్రెసు ఉన్నతాశయాలు సాధించవలసిన ఈ ఉన్నత సంఘాలలో ఆదర్శవై విధ్యం ఎంత మాత్రమూ వాంఛనీయంకాదు కాంగ్రెసు అధ్యక్షపీఠాన్ని నెహ్రూ ఆలంకరించాలని అనేకమంది ప్రకటించే అప్రయం కూడా ఇదే భోరణిలో ఉన్నది.

ఎన్నికల దృష్టిలో చూసినా, భావి భారత భాగ్యోదయం దృష్టిలో చూసినా కాంగ్రెసు ధి వి తత్వం పోవచ్చుగా కాంగ్రెసుసంస్థలో జరగగల ఆంతరంగిక మార్పులపై ఆధారపడి ఉండేట్లు కనిపిస్తుంది ఎందుచేతనంటే కాంగ్రెసు ప్రణాళికలోని మహావాతాయాల విలువ పూర్తిగా కాంగ్రెసు ఐక్యతపై ఆధారపడి ఉన్నది అట్టి ఐక్యత ఇంతవరకు సాధించబడకపోవటంచేతనే మహా వీరత్యాగి, “ఐక్యత సాధ్యంకానిపక్షం వచ్చే ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పతనంకావలసి అభ్యర్థనలు నిలబెట్టక పోవటం మంచిది” అనటం జరిగింది ఇది కాంగ్రెసు ఐక్యతయొక్క ప్రాముఖ్యాన్ని మాత్రమే సూచిస్తుందనకోవాలిగాని, కాంగ్రెసు నిజంగానే ఎన్నికలలో తలంగా ఉండేపక్షమే కాంగ్రెసు ప్రణాళికకూ, ప్లానింగ్ కమిషన్ నివేదికకూ స్వస్థి చెప్పనట్లే ఈ ఐక్యతనెహ్రూ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా తెచ్చేది చూడవలసిఉన్నది.

భాషారాష్ట్రాలు

కాంగ్రెసు భవిష్యత్తు యావత్ నెహ్రూ వైనే ఆధారపడి ఉన్నదన్న విశ్వాసాన్ని వివిధప్రాంతాలవారు వర్గాలవారు ప్రకటిస్తున్నారు ఇది అపోహకూడా కాదు అటువంటిప్పుడు నెహ్రూ భాషారాష్ట్ర సమస్యనుగురించి నిర్లక్ష్య వైఖరి అవలంబించటం శోచనీయమని

కీ శే నారాయణమూర్తి

ప్రసిద్ధ కాంగ్రెసువాది రచయిత, పత్రికా సంపాదకులు అయిన వీరు 11 వ తేదీ రాత్రి మద్రాసులో మరణించారు.

చెప్పాలి ఏ ఏ సి సి కి నెహ్రూ తయారు చేసిన నివేదికలో భాషారాష్ట్ర ప్రస్తావనే లేదు, ప్రణాళికలో కూడా ఇతరుల ప్రాధ్యలంబిదనే ప్రవేశ పెటినట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ సందర్భంలో అయ్యజేవర కాశీ శ్వరరావుగారి సవరణ ప్రతిపాదనకు సమాధానం చెప్పినప్పుడేగాక ఇంతకు పూర్వం భాషారాష్ట్ర ప్రస్తావన తెచ్చినప్పుడు కూడా నెహ్రూ, భాషారాష్ట్రాలు కోరే వారిది సంకుచిత మనస్తత్వమనే అపోహను వెల్లడిస్తూ వచ్చారు ఇది కేవలం పొరపాటని చెప్పక తప్పదు నిజం ఆలోచించి నట్లయితే, భాషారాష్ట్రాలు కాంగ్రెసు ఆశయాలలో ఒకటని తెలిసికూడా వాటికి అవాంతరాలు కల్పించేవారే స్వార్థమూ, సంకుచితత్వమూ ప్రదర్శిస్తున్నారని భాషారాష్ట్రం ఏర్పడడం గురించి ప్రజల ప్రాయం తెలుసుకొనడం ఎంతైనా సముచితమే కాని ఆంగ్లరాష్ట్ర వ్యవస్థాపనా వత్సకతనుగురించి ఆంగ్లేతర ప్రజల ఆప్రాయం తెలుసుకొన ప్రయత్నించటమూ మహారాష్ట్రస్థాపన గురించి మహారాష్ట్రీతరుల ఆప్రాయం నేకరించటమూ సరి అయిన విధానం కాదేమో

ప్రజాపార్టీ పూర్వాపరాలు

డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు

“ఎవర్ని చూసేనానపుర్రున్నానంటే
పడవకుండా వుంటానికే—”

—బైరన్

“లాతివాని బలావకాశాలను లఘువుగా అంచనా వేయరాదంటారు, ఉన్నదీ లేనిదీ ఉష్వత్తుగా ఊహించటం కూడా ప్రాజ్ఞులు చేయవలసిన పనిగాదు చప్పరించి ఉపేక్షించితే ఆదమరువున చెబు తినొచ్చు, ఉష్వత్తుగా ఊహించితే ఉట్టి నే కంగారై మనస్థిమితాన్ని పాడుచేసుకోవచ్చు కాంగ్రెస్ సంస్థలో అధికారపీఠంలో వున్న కాంగ్రెస్ శ్రోత్రీయులు ఈ పరమార్థాన్ని గుర్తించి, వనక నుయ్యి ముందు గొయ్యిగావున్న ఈపరిస్థితినుంచి కాంగ్రెస్ సంస్థను అతి చాకచక్యంగా ముందుకు నడుపుకు పోవలసివుంటుంది ఒక వేపు నిరాశానిస్పృహల ఒడ్డోలగమూ, రెండో వైపు ఉద్దేశకావేళాల సుడిగుల్లమూ కనుపించుతున్నది ఈ రెండ ప్రమాదముల మధ్యనుంచి కాంగ్రెసును ఇప్పుడు సురక్షితంగా ఆవతికి చేర్చుకోగలనాకాప్రావీణ్యతకావాలి చరిత్రగతి అవగతం చేసుకుంటే, భావకృతలూ బహుళ బాంధవ్యాలూ వున్నాయని ఉపేక్షించి నిద్రపోవటానికి తగిన సావకాశం కనుపించదు అగ్రగృహ శతృవుగా జహంగీర్ తయారైనాడు, జహంగీరుకు శతృవు సాజహాను-సాజహాన్ కు శతృవు బైరంగజీబు-ఇలా తండ్రికి కొడుకే శతృవుగా తయారైన సంఘటనలే యెన్నో మనకక్షేత్రుల కనుపించుచుంటే, తక్కిన ఆయా బాంధవ్యాలను తడుపుకున్న ప్రయోజనమేమిటి?

ఈ మాటలన్నీ - మామూలు రోకంటి పాటలే అయినా - ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ వర్గాలలో బయలుదేరిన అభిప్రాయభేదాలను అవగతం చేసుకునే పరిస్థితిలో ఉపేక్షింపతగ్గని కావు ఈ విశ్రులంతా, జాతీయ సమరంలోనూ, నిర్మాణకార్యక్రమంలోనూ కూడా, పరస్పరం, పరమావులైన సోదరులుగా వర్తించి, దశాబ్దాల తరబడి కార్యదక్షతను ప్రదర్శించారు కాని

దురదృష్టవశాత్తూ, యీ నాడు, దేశం తన బాధ్యతలను తాను నెత్తిన వేసుకుని నిర్వహించుకోవలసి వచ్చిన యీ తరుణంలో పరస్పరం ఒకరినొకరు అవగాహన చేసుకోలేని దుస్థితిలోకి ఉరుకుతున్నారు 65 సంవత్సరాలు పరాయి ప్రభుత్వాన్ని ప్రతిఘటించగలిగిన కాంగ్రెసు, తీరా తన యిల్లు తాను చక్కదిద్దుకునే అవకాశం చేజిక్కిన ఈనాడు అస్తవ్యస్తతను వచ్చేసింది

సోషలిస్టుల పంథా యేవిటో మనం లేలికా తెలుసుకోవచ్చు, కమ్యూనిస్టుల తిలంగా తెలుసు, హిందూ మహాసభ, మస్లింలీగు, సిక్కు సంఘాలు వగైరా మత సంస్థల పద్ధతు లేవిటో కూడా సులవుగా అర్థం చేసుకోవచ్చు రాజకీయాలు ‘అలలు’ తెలియని వాళ్లకుకూడా యివన్నీ అర్థమవుతాయి కాని అధికార కాంగ్రెస్ వర్గాలకూ ప్రజాపార్టీకి (పూర్వాశ్రమంలో డెమాక్రాటిక్ పార్టీ) వున్న మతభేదాలేవిటో మాత్రం అవగతం చేసుకోవటం దుర్లభం కాంగ్రెసుతో తెగతెంపులు చేసుకుంటున్న ఈ పార్టీ నాయకత్వం వహిస్తున్నవారు అన్యులు కారు - నిన్ను మొన్న గామిరట్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షతీరాన వర్తించినవారు ఈ సందర్భంలో, 1946 అక్టోబరు మాసంలో నాకూ గాంధీజీకి మధ్య జరిగిన ఒక చిన్న సంభాషణను పునశ్చరణ చేసుకుంటే, చాలా విచారం వస్తుంది 1946 సెప్టెంబరులోనో అక్టోబరులోనో గాంధీజీ ఒక నాడు నన్ను పిలిపించి మద్రాసు ప్రభుత్వంవారి ఖద్దరు ప్రణాళికను నా చేతికిచ్చి దాన్ని పరిశీలించి ఒక నివేదికను తయారుచేసి దాని మీద నాచేలాలుచేసి తనకే యివ్వమన్నారు-నా చేలాలుతో సహా దాన్ని మద్రాసు ప్రభుత్వానికి పంపించాలనే అభిప్రాయంతో ఆరోజంతా కూర్చుని సదమదమై ఆ పని పూర్తిచేశాను ఆ మర్నాడు ఉదయం నన్ను ఆయనతోపాటు వాహ్యళికి రమ్మన మని ఆజ్ఞ యిచ్చారు ఈ సంఘటన పూనాలో గాంధీజీ విడిదిదిగిన ప్రకృతి ప్రద్యుల ఆవరణలో జరిగింది

కృపలానీ ఎన్నిక.

వాహ్యళి ముగించుకుని యెవరి పని మీద వారు వెళ్ళిపోవటానికి ఉద్యుక్తులమై వున్న తరుణంలో “మితో ఒక్కమాట చెప్పాలని పిలిపించాను” అన్నారు గాంధీజీ “మిరట్ సమావేశం దగ్గరబడుతోంది మనకు ఒక అధ్యక్షుడంటూ కావాలిగా!” అన్నారు నేను వెంటనే అన్నాను ‘జవహర్ లాల్ గారిని జూకలోనే యెన్నుకున్నాంగదా—తదనంతరం సెప్టెంబరులో ప్రధాన మంత్రి పదవిని స్వీకరించవలసి వచ్చిందనుకోండి—అయినా రెండు వ్యవహారాలూ నిర్వహించటానికి ఆయనకు అభ్యంతరం ఉండదనుకుంటాను’ ‘అలా వీలేదు—రెండు స్థానాలలోనూ ఆయనే వ్యవహరించటం నాకు యిష్టం లేదు’ అన్నారు గాంధీజీ ‘పోనీ మాలానా?—మరొకతూరి ఆయనే చూస్తారు’—‘అదీ యిష్టం లేదు’ అన్నారు—‘నా మనస్సులో ఇద్దరి పేర్లున్నయ్యే—కృపలానీ పేరూ, మీ పేరూ—ఈ రెండు పేర్లలో మొదటిదే బాగుంటుందనుకుంటున్నాను “సరే యింకేం బాగానే వుంది!—నే నెన్నడూ ఇలాంటి పదవులకోసం ప్రాకులాడే వాణ్ణి కాదు—తమకు తెలుసుగదా’ అన్నాను తెలుసు—ఆ సంగతి నాకు తెలియదా? అన్నారు చిరునవ్వు నవ్వుతూ ఇలా ఈ సంభాషణముగియడం కృపలానీ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు కావడం జరిగింది అధ్యక్షులుగా ఆయన పలువురి మన్ననలకు పాత్రులైనారు ఈ విషయాన్ని కాంగ్రెస్ చరిత్ర ద్వితీయ భాగంలో నేను నూచించే వున్నాను

అట్లాంటి కృపలానీ డెమాక్రాటిక్ పార్టీ అంటూ ఒకదాన్ని అసలు యెందుకు లేవదీయవలసి వచ్చింది మళ్ళా దాన్ని రద్దు చేసి కాంగ్రెస్ నుంచి యెందుకు వైదొలగవలసి వచ్చింది? ఆయన అభిప్రాయం లేవిటో, యిటీవల పత్రికల్లో ప్రచురించబడిన ఆయన ఉత్తరాలను చదివి విశేష మనకు స్పష్టంగా తెలుస్తూనే వున్నయ్యే జాతీయచిత్రంలో ఒక క్రొత్త అధ్యాయానికి నాందిగా ఈ సంఘటన

తయారుకావటానికి, దోహదంచేసిన కారణాలు అనేకం వున్నయి

ఒకొక్కప్పుడు మానవదేహంలో వున్న యేజీవకణాన్నో ఆశ్రయించుకుని ఒక అదనపు చిల్ల బయలుదేరవచ్చు అలా బయలుదేరిన దానికి రెండే పరిణామాలు, అది దేహాన్ని యావత్తూ మింగి పారేయవచ్చు లేదా ప్రత్యేకం యే అదనపు కండరంగానో కడుముగానో తయారుకావచ్చు విదో అదనపు కండరంగా పెరిగిన అంతంత మాత్రపు మొలకైతే తేలికగా శస్త్రం చెయ్యవచ్చు అలా లేకుండా, అది గడ్డు వ్యవహారమే అయితే, దేహం సర్వత్రా అలాంటి కణుతులు బయలుదేరవచ్చు ఈ రోగిని దాన వ్యవహారంలో ప్రస్తుతం మనం యాస్థితిలో వున్నాం అందుచేత ఈ తరుణంలో ఈ వ్యాధికి మనం యే పేరుపెట్టినా అది దాన్ని ఊహామాత్రమైనదాన్నిగా పరిగణించాలిసందేహాని ఖండితమైన వ్యాధి నిరూపణగా అంగీకరించటానికి వీలేదు రోగి పరిణామం యిలావుంటుందని జ్యోస్యం చెప్పటం దుర్బలమైన కార్యం అలానే రాజకీయాల పరిణామాలను గురించి జ్యోస్యం చెప్పటంకూడా కష్ట సాధ్యం జ్యోస్యం చెప్పటానికేం యేదో పోకటి మీన మేమిలు లెక్కెట్టి వెప్పెయ్యవచ్చు కాన ఆజ్యోస్యాలు అజే ప్రకారం అనుకున్నట్టు జరుగుతాయనుకోవటానికి మాత్రం ఎలాంటి సావకాశాలూ లేవు ఈ కొత్త సెల యేరూపంగా పరిణమించుతుందో ముందుగా నిరూపించాలంటే, దానిలో వుండే వివిధ కరణాల స్వరూప స్వభావాలేవిటో పరిక్షించి చూడాలి ఘాతద్వంపెట్టి గమనించవచ్చు యింకా ఆవసరమైతే, రసాయనికాదిక పరిశీలన కూడా చేసి చూడవచ్చు ఒక సాహిత్యకారుడు అన్నట్టు కుర్రవాడు పెద్దవాడయ్యాడంటే ఆనంగతి తల్లిదండ్రులకు మూడు సంవత్సరాల అనంతరంగాని తెలియకాని ఆ కుర్రవాడు మాత్రం తనకింకా యేరెండు సంవత్సరాలకోగాని యవ్వనం రాకపూర్వమే పెద్దవాణ్ణిగా ననుకుంటాడు ఇలా తరుచు జరుగుతూ వుంటుంది అందుచేత ఈ ప్రజాపార్థిని పసికాయకింద ఉపేక్షించటానికి సావకాశం వుంది మల్లా అటుపి పెద్ద బ్రహ్మాండమైన వ్యక్తిత్వంగల దాన్నిగా ఉత్పేక్షించటానికి అవకాశంవుంది మనకు కచ్చితమైన అంచనా తేలాలంటే - ఈ పార్థి అలు యెప్పుడు ఎలా పోటమరించింది? ఈ అంతురం మొలకైతటానికి

కారణభూతమైన విత్తనంయొక్క సత్తా యెలాంటిది? ఈ విషయాలు మనం అర్థం చేసుకోవాలి

వ్యక్తిత్వాలకూ రాజకీయాలకూ స్వరూప స్వభావాలలో తేడా యేమీ వుండదు వీటికి అవినాభావం వుంటుంది 1928-26 సంవత్సరాల మధ్య స్వరాజ్య పార్టీ యేర్పడినప్పుడు, నిర్మాణకౌశల్యక్రమంలో యెక్కువ విశ్వాసం కల వారు, దాల్చో చొరవతీసుకుని వనిచేసే వారూ యావన్నీదీ ఆ ఉద్యమాన్ని ప్రతిఘటించారు శాసన సభలపట్లా మంత్రి పదవుల పట్లా వారికి చాలా విముఖత వుండేది 1937లో కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గాలు యేర్పడినప్పుడు యీ విషయం స్పష్టంగా తేలిపోయింది ఆనాడు కృపలానీ సంయుక్త రాష్ట్రాల మంత్రివర్గంలో విద్యామంత్రిగా యేర్పాటు కావటానికి ఎంతో సావకాశం వుంది అలాంటిదాన్ని చేపట్టవుంటే, పరిపాలనలో ఆయన ప్రభావం తప్పక కనుపించి తీరదీ కాని ఆనాటికి గాంధీజీ యింకా సజీవులై వున్నారు ఆ రోజుల్లో ఆయన ఆశీస్సులేకుండా యే కాంగ్రెస్ ప్రోత్రియూడు శాసనసభల్లోకి వెళ్లటానికి అంగీకరించేవాడు కాదు సరేకదా, పెళ్ళి చేసుకోవటానికి కూడా అంగీకరించే వాడు కాదు అంతగా యేదేనా తెలియి పెళ్ళి చేసుకున్నా శాసన సభల జోక్యానికి మాత్రం వెళ్లేవారుకారు 1939 త్రిపురా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షపదవి పోటీలో సుభాష్ బాబుకు ప్రత్యర్థిగా తన్ను నిల్పేటట్లేదని కృపలానికి నొప్పికలిగితే కలిగివుంచవచ్చు అలాంటిది సమాజం—మహాత్ముని ప్రధాన శిష్యుడుగా, నిజానికి ఆ సందర్భంలో ఆయన ప్రస్తావన రావలసిందే—కాని అలా జరుగలేదు ఈ విషయాన్ని అవగతం చేసుకుంటే మిరట్ కాంగ్రెస్ కు ఆయన అధ్యక్షుడు కావటం హారాత్ సంఘటనగా అనుకోవటానికి వీలేదు

పరిణామదశ

ఆయన అధ్యక్ష పదవిలో వున్న తరుణం చాలా స్పష్టమైన పరిణామదశ అధ్యక్ష పదవి ఆనాటికి యెత్తుకోటానికి దించటానికి కూడా యీగుగాని దశలో వుంది పూర్వంలాగా, గాంధీ తెరవనక నూత్రిధారిగా నామకేవల స్త్రీ పరిస్థితిగానూ లేదు సర్వాధికారాలతోనూ స్వతంత్రంగా వ్యవహరించే వ్యక్తిత్వానికి పెరగలేదు రామభూర్ కాంగ్రెస్ తదాదీ మాలానా ఆజాద్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా వుంటున్నా,

1946 ఆగష్టులో, కాంగ్రెస్ అధికారాన్ని చేపట్టవలసి వచ్చినప్పుడు, కేంద్ర మంత్రివర్గాన్ని నిర్మించవలసిందిగా లార్ చేఫ్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూను ఆహ్వానించారు గాంధీజీకి రాజకీయ వారసుడుగానూ, అనంతరం సమాజంగా దేశాన్ని నడపవలసిన అగ్రనాయకుడుగానూ, ప్రజలూ మహాత్ముడు కూడ అంగీకరించి వున్న విషయం కావటంచేత యింగుతు యేవరూ కాదనలేదు కాని కానిటెట్ మిషన్ భారతదేశంలోవున్న చివరి రోజుల్లో అతఃపూర్వం సర్వదా మానంగా వుండే సర్దార్ పటేలు, నోరుచేసుకుని, గాంధీజీని ప్రత్యక్షంగా ప్రతిఘటించటానికి పూనుకోవటంతో గాంధీజీ పలుకుబడికూడా అస్తవ్యస్తం కావటం ప్రారంభమైంది నిర్మోగమాటంగానూ, కంటకం గానూ ప్రతిఘటించిన సంఘటనలు కూడా వున్నయి మిరట్ కాంగ్రెస్ నిజానికి చాలా ఉజ్వలంగానే జరిగింది కాని, తీరా నవంబరు 29 వ తేదీ (1946) జవహర్ లాల్ నెహ్రూ బ్రిటిష్ కానిటెట్ మిషన్ వారి ఆహ్వానాన్ని అంగీకరించి ఇంగ్లండుకు ప్రయాణం కట్టడానికి సిద్ధం కావటమూ, ఆ కథాక్రమంలో, కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడైవుండి కూడా కృపలానీ యేవిధమైన జోక్యమూ కల్పించుకోకపోవటమూ, కొంత అసంగత వ్యవహారంగా పరిణమించింది 1946 6 వ డిశంబరు ప్రకటన వరమార్దం దేశ విభజనా పథకమే ననే సంగతి యీ వారు మనకందరికీ తెలు తెల్లంగా తెలిసే పోయింది ఆ ప్రకటనను, నెహ్రూ, బలదేవ్ సింగ్, ముస్లిం ప్రముఖులతో సంఘటించబడిన భారత ప్రతినిధివర్గానికి చదివి వినిపించటమూ, విన్న మరుక్షణంలోనే నెహ్రూ, అత్యంత మానంగా, ఎకాదేకి విమానకేంద్రానికి వచ్చేసి లండన్ కుంచి బయలుదేరటమూ గమనించితే, అనంతర కథా విధానం ఎలా నడుస్తుందో అందరికీ తెలిసేపోయింది

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ క్యావర్గం జనవరి 6 వ తేదీన సమావేశమైంది రాజ్యాంగ నిర్మాణసభలోకూటములపద్ధతిని యేప్పుడు అంగీకరించవలసి వచ్చిందో దాంతో - వనక నయ్యా ముందు గొయ్యా యెటూ తెగక సందిగ్ధావస్థలో తన్నుకులాడింది సెప్టెంబర్ 9 వ తేదీ (1946) రేడియో ప్రసంగంలో నెహ్రూ ఆ ప్రతిపాదనలోని నూత్రితలను - కూటముల బోటింగు పద్ధతి సహా, అంగీకరించారనే

(44-వ పేజీ చూడండి)

దేవత

ఆదివారం, జూలై 8

—మంగళవారంనాడు ఆరంభం కా నున్న కొరియా యుద్ధవిరుదాన చర్యలలో పాల్గొనే ఉభయపక్ష ప్రతినిధుల సేర్వీకార ప్రకటించబడినవి వికృతాజ్య ప్రతినిధుల నాయకుడుగా వైస్ అడ్మిరల్ చాక్స్ బర్నర్ జాయ్ నియమితుడైనాడు

—లండనులో నేటినుండి రాయల్ బార్టో సంస్థవారి శతవాదీకోత్సవం ఆరం భమయింది

—అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానాన్ని పరిగ జించడం మానడానికి ఆలోచిస్తున్నామని పర్షియా పార్లమెంటు కో ప్రధాని అన్నాడు

—రష్యాలో జరిగిన విమానదిన ప్రదర్శ నలలో అనేక కొత్తరకాల విమానాలు పాల్గొన్నవి

—కాశ్మీరుకు వికృతాజ్య ప్రతినిధి అయిన డాక్టర్ గ్రాహం ఢిల్లీనుంచి శ్రీనగరు వెళ్లి కాశ్మీరు ప్రధాని షేక్ అబ్దు ల్లాతో ప్రసంగించాడు

—1949 జనవరి 1 లగాయకు పాకి స్థాన 529 సార్లు యుద్ధవిరుదాన ఒడంబడి కను ఉల్లంఘించినట్లు భారత రక్షణశాఖాధికారి ఒకరు ప్రకటించారు

—ఏ ఐ సి సి సమావేశానికి గాను వచ్చిన భారత ప్రధాని నెహ్రూను బెంగు లూరు విమానకేంద్రంవద్ద పురస్కరములు సన్మానించారు

సోమవారం, జూలై 9

—పర్షియా నూనె తగాదావిషయంలో అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానంవారి నిర్ణ యాలు అక్రమం గనుక వాటిని పాటించ మనీ, బ్రిటను తమ ఆంతరంగిక వ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకొంటున్నందుకు ఫిర్యాదు చేస్తామనీ పర్షియా వికృతాజ్య సమితిని హెచ్చరించింది

—బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, అమెరికా, మరియు 44 దేశాలూ జర్మనీతో తమకుగల యుద్ధ సంబంధాలను ఉపసంహరించుకొన్నవి

—జూలై 12 న హర్నాల్ జరపవద్దని అఖిలభారత పత్రికాసంపాదక మహా సభాధ్యక్షుడు పత్రికలను హెచ్చరించాడు
మంగళవారం, జూలై 10

—1,793 కొట్ల రూపాయల నిర్మాణ ఖర్చుతో కూడిన పంచవర్ష ప్రణాళికను ప్రతి పాదిస్తూ ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు నివేదిక ప్రకటించారు

—టాంజన్ అధ్యక్షుడికింద బెంగు లూరులో కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ త్రిదిశ సమావేశం ఆరంభమయినది నెహ్రూ నివేదికా, ప్లానింగ్ కమిషన్ నివేదికా చర్చించబడినవి

—కేసాంగ్ లో కొరియా యుద్ధవిరుదాన సంప్రతింపులు ఆరంభమయినవి
బుధవారం, జూలై 11

—జీవిత ధారాలకు సంబంధించిన సమ్మెలను అక్రమంగా ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వానికి అధికారాలిస్తూ అధ్యక్షుడు ఆర్డినెన్సు జారీ చేశాడు రైల్వే ఫెడరేషన్ వారు సాగించున్న సమ్మెను ప్రతిఘటించుటకు ఈ ఆర్డినెన్సు ఉద్దేశించబడింది

—కేంద్రవాణాశాఖామంత్రి రేడియో ద్వారా ప్రసంగిస్తూ, అనేక ప్రాంతాల జనం తిండికి మాడే తరుణంలో రైల్వే సమ్మె సాగించటం మానుకోవర్య అవుతుందన్నాడు

—ప్రభుత్వం రైల్వే సమ్మెను ఆర్డినెన్సు ద్వారా నిషేధించనంతవరకు రైల్వే ఫెడరేషన్ వారు క్రమబద్ధంగా, శాంతి యుతంగాను పరిష్కరించే విధానాలకు అవలంబించగలరని ఫెడరేషన్ కార్యదర్శి తెలిపాడు

—రైల్వేకార్మికుల కరువుభృత్యం విషయంలోగాని, పాతతగాయదాల పరిష్కారం విషయంలోగాని రాజీపడేది లేదని రైల్వే ఫెడరేషన్ తరపున జయ ప్రకాశ్ నారాయణ తెలిపాడు

—కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు,

నెహ్రూ తయారుచేసిన కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికపై చర్చించారు

—కాంగ్రెసు వికృత సాధించడానికి గాను కాంగ్రెసు మహాసభ ఏర్పాటుకావాలనీ, నెహ్రూ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడవహించాలనీ నూచిస్తూ 20 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ఏ ఐ సి సి కి లేఖ వ్రాశారు

—కొరియా యుద్ధవిరుదాన సంప్రతింపులలో, కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధుల నాయకుడు జనరల్ నామ్ ఇల్ పరిష్కారానికి ప్రాతిపదికగా, యుద్ధం నిలుపుకొనాలని ఉభయపక్ష నైన్యాలూ నియమితకాలంలో 38 వ అక్షరశిలేఖను విడిచి 3 మైళ్లు వెళ్లా లనీ, అనంతరం విదేశ నైన్యాలు సాధ్యమైనంతవరకు ఉపసంహరించబడాలనీ ప్రతిపాదించినట్లు పెకింగ్ రేడియో తెలిపింది

—పర్షియా నూనె తగాదాను పరిష్కరించడానికి గాను తన స్వంత సలహాదారైన అవరెల్ హేరీమన్ ను పంపగలనని ట్రూమన్ చేసే ఉండిన మాదనను టెహరాన్ ప్రభుత్వం ఆమోదించింది

—కాశ్మీరు రాజ్యాంగపరిషత్తు ఎన్నికలకు గాను ఏర్పాటుకావలసిన స్థానాలను గురించి నూచనలు చేయడానికి కాశ్మీరు ప్రభుత్వం అయిదుగురు సభ్యులతో కూడిన సంఘాన్ని నియమించింది
గురువారం, జూలై 12

—కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీలో ఎన్నికల ముసాయిదా, 20 గంటల చర్చ జరిగిన పిమ్మట, ఆమోదించబడింది

—కొరియా యుద్ధవిరుదాన చర్యలు వినడానికి వచ్చే విలేఖరులకు కమ్యూనిస్టులు అభ్యంతరం చెప్పడంవల్ల చర్యలకు అవాంతరం కలిగింది దీనిపై వికృతాజ్య సమితి ఆసమ్మతి తెలుపగా, యుద్ధవిరుదాన నిరోధం కలిగించాలని అమెరికన్ ప్రతినిధులు యత్నిస్తున్నట్లు పీకింగ్ రేడియో ఆరోపించింది

—జపానుకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ఇస్తూ అమెరికా బ్రిటనులు సంయుక్తంగా తయారుచేసిన జపాను సంధి ముసాయిదా ఒడంబడిక ప్రకటించబడింది

—దీనిగురించి బ్రి పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ బ్రి విశేషాంగ శాఖామంత్రి మోరిజన్, ఈ ముసాయిదాల ఏ చైనా ప్రభుత్వానికి పంపాలన్న విషయం ఇంకా ఏకాగ్రప్రాయం కుదరలేదన్నాడు

—ఈ ముసాయిదా విమర్శనార్థం ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, ఫ్రాంస్, ఇండియా, ఇంగ్లీషియా, నెదర్లాండ్స్, చూజిలాండ్, హాకిరాన్, ఫిలిప్పీన్స్, సోవియట్ రష్యాలకు పంపబడింది

(46-వ పేజీ మూడంజి)

కాంట్రీ టఫ్ మాంట్రీ క్రీస్తో

అతెగొండర్ డ్యూమా

44

“నాకథ ఎక్కడ మొదలు పెట్టమంటారు?” అన్నాడు బట్టకొయ్యో

“నాకేలా తెలుసుంది?” అన్నాడు మాంట్రీ క్రీస్తో

“1815 లో ప్రారంభమౌతుంది”

“ఓ! 1815 అంటే నిన్ను కాదు”

“నిన్ను కాదు అయినా అప్పుడు జరిగినదంతా నిన్నునే జరిగినట్లుంటుంది నాకొక అన్న ఉండేవాడు అతను కార్మిక శైవ్యంలో లెఫ్టినెంట్ చిన్నతనంలోనే మాకు తలితండ్రులు పోయారు అంటే అది నా అయిదోయేట మా అన్నకి పక్షని మిత్రుండేవి నన్ను తన స్వంత కొడుకులాగా పెంచారు 1814 లో అతను పెళ్ళిచేసుకున్నాడు ఎల్బాద్విపనించి నెపోలియన్ చక్రవర్తి తిరిగివచ్చినప్పుడు మా అన్న శైవ్యంలో చేరాడు వాల్దూ యుద్ధంలో గాయపడ్డాడు తరవాత నైన్ కో దొంగలమంత్రి విరమించుకున్నాడు అప్పుడు మా వాదినా నేను ఒక చిన్న గ్రామంలో ఉండేవాళ్ళం ఒకనాడు అతని వరుసంచి నా కొక ఉత్తరం వచ్చింది ఇంటికి తిరిగి వస్తున్నాడు శైవ్యంలో ఒక హోటల్ యజమానికి ఇవ్వగలిగినంత డబ్బు తన కోసమని ఒప్పించమని వ్రాశాడు మాదగ్గర వెయ్యి ప్రాంతం లున్నాయి అందులో అయిదు వందలు మా వాదినచేతి కిచ్చి మిగతా అయిదువందలూ తీసుకుని శైవ్య వెళ్లాడు

“సరిగ్గా ఈరోజుల్లోనే దక్షిణప్రాంతంలో ఘోరమా త్యలు జరుగుతున్నాయి నెపోలియన్ పక్షానికి చెందినవారని అమానిస్తే చాలు నరకేస్తున్నారు నేను శైవ్యనగరం చేరే సరికి అప్పుడే నగరమంతా కళ్ళాలంగా ఉండి రాజరికపక్షం నియోగించిన దుండగులచేతుల్లో పడి అనేకమంది హత్య పాలైనారు నగరమంతా నెత్తురు మీదలై పారిందనాలి నాకు మా అన్న నిగురించి భయం కలిగింది అతను నెపోలియన్ శైవ్యంలో పనిచేశాడు సిపాయిల దుస్తులు ధరించిఉంటాడు ఈ దుండ గుల కళ్ళపడకుండా ఉండడు త్వరత్వరగా హోటల్ కి వెళ్లాను నా భయం ఊరికే పోలేదు అంతకుముందు సాయంకాలమే శైవ్య నగరం చేరాడట ఆ హోటల్ గుమ్మందగ్గర హత్యచెయ్యి బాడు హంతకు లెవరో తెలుసుకోడానికి విశ్వ ప్రయత్నం చేశారు కాని చెప్పే ధైర్యం ఎవరికీ లేదు దుండగులంటే అందరికీ ప్రాణభీతి ఫ్రెంచిస్వామ్యస్థానాల కరిననియమబద్ధ వ్యవ హారం నాకు గుర్తి వచ్చింది ఫ్రెంచి స్వామ్యమూర్తులు ఎవ్వరికీ జంకరు స్వామ్యపాలనలో అతికరినగా కాసిస్తారు ఆ ఆశతో శైవ్య స్వామ్యాధికారివద్దకు వెళ్లాను”

“ఈ స్వామ్యాధికారా నా విల్ ఫర్డ్?” అని అడిగాడు మాంట్రీ క్రీస్తో, కొంత నిర్లక్ష్యభావం నటస్తా

“అవునండి ఆయన అప్పుడే మార్చేస్సనించి వచ్చాడు ఆయన స్వామ్యనిధి మాసి ఉన్నతపదవి ఇచ్చారట నెపోలియన్ ఎల్బానించి వస్తున్నట్లు మొట్టమొదటగా ఆయనే వెళ్ళి మహా రాజుకు తెలియపరిచాడట ఆయనవద్దకు వెళ్ళిచెప్పాను ‘నా అన్నను నిన్నునే శైవ్యంలో వీధిలో పట్టపగలు హత్యచేశారు హంతకు లెవరో నాకు తెలియదు ఎవరో తెలుసుకోవడం మీ కర్తవ్యం హత్యచేసినవారెవరో తెలుసుకుని శిక్ష విధించండి’ అన్నాను

“మీ అన్న ఎవరు?” అన్నాడు విల్ ఫర్డ్

‘కార్మిక శైవ్యంలో లెఫ్టినెంట్’ అని చెప్పాను

‘అయితే నెపోలియన్ పక్షాన పోరాడినవా డన్నమాట’ అన్నాడు

‘ఫ్రెంచి శైవ్యానికి చెందినవాడు’ అని నేనన్నాను

‘నీ అన్న అక్రమంగా కత్తిరాసి యుద్ధంలోకి దిగాడు చివ రికి కత్తివాతి పడ్డాడు’

‘అది పొరపాటండి’ అని నేనన్నాను ‘వనకపాటునవచ్చి అతన్ని హత్యచేశారు’

‘నన్నేం చెయ్యమంటావు?’

‘చెప్పాను కదా! స్వామ్యసంస్థ పగతీర్చుకోవాలి’

‘ఎవరి పైన?’

‘హంతకులపైన’

‘లేదు నీ అన్న ఎవరితోనో కయ్యానికి కాలురువ్యాడు కలహంలో మరణించాడు సిపాయిలైనవాళ్ళు అనవసరంగా కయ్యా లలో జోక్యం చేసుకోడం ఇక్కడ ప్రజలకి గిటదు’

‘అయ్యో! నేను నాకోసం మిమ్మల్ని ప్రార్థించడం లేదండి నాకోసమేలే విచారించి ఊరుకునేవాడిని లేదా పగతీర్చు కునేవాడిని కాని నా అన్నకి భార్య ఉంది ఆమెకి పరిహారం ఇప్పించాలి’

‘ప్రతి విప్లవంలోనూ ఇటువంటివి సంభవించక మానవు నీ అన్న కూడా మిగతావ రిత్ పాటు ఈ విప్లవానికి బలైనాను అది అతని దురదృష్టం ప్రభుత్వం అతని కేమీ ముణపడలేదు”

‘ఇదేమిటి? స్వామ్యాధికారులే ఇలా మాట్లాడుతున్నారు?’

‘హు! కార్మిక దేశస్థులికి వెర్రెక్కువ ఇంకా వాళ్ళ దేశస్థుడే (నెపోలియన్) చక్రవర్తిగా దేశం పరిపాలిస్తున్నాడను కుంటారు! నడవతలకి వెంటనే ఫో తేకపోతే గంటిస్తాను’

“విల్ ఫర్డ్ ముఖంవంక చూశాను ఇంకా బ్రతిమాలితే ఆ కే మైనా ఉంటుందేమోనని చూశాను కాని విల్ ఫర్డ్ రాయికంటే కరినుడు దగ్గరగా వెళ్ళి మెల్లిగా చెప్పాను ‘కార్మిక సంకతి మీకు చక్కగా తెలుసు వాళ్ళెన్నడూ అన్నమాట నిలుపుకుని తీరుతారు నా అన్నని చంపడం మంచిదేననుకున్నాను కాదు? మీరు మహా రాజుపక్షం కాబట్టేకదా అలా అనుకున్నారు? ఇదిగో నా మాట

విసండి నేను నెహ్రూ లియన్ పక్షానికి చెందినవాణ్ణి మీ ప్రాణాలు తీయకపోతే నేను కార్మికన్ దేశస్థుణ్ణి కాదు ఈ క్షణం నించీ మీరు జాగ్రత్తగా ఉండండి ఈ మారు మనిషిదరం కలుసుకున్నప్పుడు మీ అవసానం సమీపించిందన్నమాట మరిచిపోకండి విల్ ఫర్డ్ నిశ్చయమై నావంక చూస్తూ ఉండిపోయారు నేను ఆ అదనులోనే వెళ్లిపోయాను

“అది మొదలు విల్ ఫర్డ్ నలుగుర్ని వెంటబెట్టుకోకుండా ఇల్లు వదిలేవాడు కాదు నాకోసం నగరమంతా గాలించాడు కాని నేను దొరక్కపోయేసరికి మరింత బెదిరిపోయాడు ఇంక నెమ్మనగరంలో ఉండడం క్షేమం కాదనుకున్నాడు” పారిస్ లో అతనికి పరపతి ఉంది అక్కడ అధికారుల్ని ప్రార్థించి వెచ్చేల్స్ కి బదిలీ చేయించుకున్నాడు కాని కార్మికన్ దేశస్థుడు పగదిర్చుకోడానికి దూరాలు లక్ష్య పెట్టారు అతన్ని మామూలుగా చంపడం నాకు ముఖ్యం కాదు అలా చంపాలనుకుంటే అనేక వందల సార్లు పీలు చిక్కింది కాని చంపిన తరువాత పట్టుబడకూడదని నా ఉద్దేశం మూడు మాసాలు విల్ ఫర్డ్ జాడ కనిపెట్టాను అతను అప్పడప్పుడు చాలుగా ఆట్రెల్ గ్రామానికి రావడం కనిపెట్టాను ఈ గ్రామానికి అతన్ని అనుసరించారు అతను సరిగ్గా ఈ యింట్లోకి రావడం చూశాను రహస్యంగా రాత్రివేళ, అదుగో ఆ చెనక తోట గుమ్మంలోనంచి వచ్చేవాడు గుర్రంపైసో, బగ్గీలోనో ఈ గ్రామం వచ్చి, వాటిని పూటల్లో విడిచిపెట్టి, వెనక ద్వారం గుండా యింటిలోకి వచ్చేవారు

“ఇంక ఎచ్చేల్స్ లో దెయ్యతగినదేమీ నాకు కనపడలేదు ఈ గ్రామం వచ్చి కావలసిన సమాచారమంతా తెలుసుకున్నాను ఈ యిల్లు కొంట్ సెంటిమిటర్స్ కి చెందినది ఆయన విల్ ఫర్డ్ మామ ఈ యింటిని ఒక వికేతువుకి అద్దెకిచ్చారని తెలిసింది పోయిన ఆమె భర్త ఒక బారన్ ఆమె ఇంకా యావనదశలోనే ఉంది

“ఒక నాడు ఆ వెనక గోడ చాటునుంచి నేను తొంగి చూస్తుండగా ఈ తోటలో ఒంటరిగా పచారు చేస్తున్న ఒక చక్కని యువతి కనపడింది ఆమె ఉన్న చోటు ఇంటి కిటికీలకు కూడా చాలుగా ఉంది ఆమె విల్ ఫర్డ్ కోసం నిరీక్షిస్తోందని ఊహించుకున్నాను ఆమె కొద్ది సమీపంలో ఉండగా పరిశీలించాను అదాపు పద్దెనిమిదేళ్లుండవచ్చు అందమైనది ఆమె గర్భిణి కూడా కొంతనేపటికి ఒక వ్యక్తి తోటలోకి వచ్చాడు ఆమె గబగబ అడుగులు వేసుకుంటూ అతన్ని సమీపించింది ఇద్దరూ ఆలింగనం చేసుకుని మెల్లిగా ఇంటిలోకి నడిచి పళ్ళిపోయారు అతను ఎల్ ఫర్డ్ అని కనిపెట్టాను

“ఆ యువతి పేరు నీరు తెలియనే లేదా ?

“లేదండి ఆ సాయంకాలమే అతన్ని చంపిఉండేవాణ్ణి కాని ఆ పరిసరాలు నాకు తెలియలేదు అతను అరిస్తే ఎవరైనా వచ్చి పట్టుకోవచ్చునని భయపడ్డాను మూడు రోజులు ఆ పరిసరాలంతా పరిశీలించి జాగ్రత్తపడ్డాను ఆపైన ఒక సాయంకాలం చీకటిపడిన తరువాత ఒక పరిచారకుడు గబగబా వచ్చి తోట గుమ్మం దాటి పీథిలోకి దాడుతీశాడు మూడు గంటల్లో తిరిగి పరుగుమీద వచ్చి ఇంటిలోకి వెళ్లాడు అతని వెంట ఒక వ్యక్తి గుర్రంమీద వచ్చి ఈ గుమ్మంవద్ద దిగి గబగబా లోపలికి వెళ్లాడు విల్ ఫర్డ్ ముఖం నాకప్పుడు కనపడకపోయినా, నాలో కలిగిన ఆ వేశాన్ని బట్టి అతనే అనుకున్నాను కత్తి తీసి విడికట గట్టిగా పట్టుకున్నాను ఎవరూ చూడకుండా గోడకి తోటలోకి దూకాను దూకగానే గుమ్మందగ్గరికి వెళ్లాను తలుపులోనే తాళం చెవిఉంది ఆ త్రుతలో దాన్ని అక్కడ మరచిపోయారు

తాళంతీసి తలుపు ఓరగిల తెరిచి అట్టేపెట్టాను పారిపోడానికి వీలుగా, ఆపైన తోటంతా జాగ్రత్తగా పరిశీలించాను చెట్లు, పొదలు గుబురుగా ఉన్నాయి గుమ్మానికి దారిలో ఒక గుబురుచాటున దాగి పొంచున్నాను ఈ గుబురు పక్కనుంచే తోట గుమ్మానికి వెళ్లాలి దాగినచోటికి నాకు ఎవరిగో మూలుగు వినవచ్చింది రెండు గంటల పేపు యింటిలోనుంచి ఈ మూలుగు వినపించింది అర్ధ రాత్రి సరిగ్గా పన్నెండు గంటల వేళకి ఆ వెనక మెల్ల పక్క గది కిటికీ తలుపు తెరుచుకుంది అక్కడనుంచి గుడ్డిపపు వెలుగులో మెల్లు ప్పుడుంగా కనపడ్డాయి తరవాత పై గది తలుపు తెరుచుకుంది లోనికి వెళ్లినవ్యక్తి మెట్లు దిగి వచ్చాడు కత్తి పట్టుకుని సిద్ధపడ్డాను ఆ వ్యక్తి నేనున్న ప్రాంతం నడిచివచ్చాడు దగ్గరపడిన తరవాత అతని చేతిలో ఆయుధమేదో ఉన్నట్లు కనపడింది మరింత దగ్గర పడగానే అది గడ్డపలుగని తెలిసింది రిగ్గా నేను నిలబడిన గుబురు దగ్గరకు వచ్చి అక్కడే పలుగుడో నేల తవ్వడం ప్రారంభించాడు ఒంటిని చుట్టుకున్న కంబళిలో బగునైనవనువేదో దాచినట్లు కూడా కనపడింది మెల్లిగా దాన్ని తీసి వచ్చి కనపెట్టి రెండు చేతులతోనూ మట్టి తియ్యడం మొదలుపెట్టాడు కింద పెట్టినది రెండు గుల పొడుగు ఆరంగురాల మందరూ ఉన్న ఒక పెట్టి వెంటనే నా కొక ఆలోచన తట్టింది ఇంతలో అతను పెట్టి ఎత్తి, తవ్వి న గోతిలో పెట్టాడు పైన మన్నుకప్పుబోతున్నాడు ఆ సమయంలో అతని పైకి దూకి చాతీ పైన కత్తితో పాడిచాను ‘నే నెహరో తెలుసా ? నా పేరు బగుక్వియో నా అన్న హత్య కిది ప్రతీకారం నీ భనం వితుంతువుకి పరిహారం నేను కార్మికన్ దేశస్థుణ్ణి నా పగ తీర్చుకున్నాను’ అన్నాను అరవనైనా అరవకుండా విల్ ఫర్డ్ పడిపోయాడు క్షణంలో గోతిలో ఉన్న పెట్టి అంగుకున్నాను పలుగు గోడ అవతల పారేశాను గుమ్మం దాటి వెళ్లి తలుపు వేసి పైనుంచి తాళం వేసి చెబిదామకుని పరుగుతీశాను

“అవునవును” అన్నాడు మాంట్ క్రిస్టో “ఎవరో పసిబిడ్డని గురించి నాకు తెప్పావు కాదా ?”

“అవునండి గబగబా నదిగట్టుకి వెళ్లి అక్కడ కూర్చుని కత్తితో మాత పెంగించి పెట్టె తెరిచాను లోపల చక్కని లివెన్ గుడ్డలో చుట్టబెట్టిన పసిబిడ్డ కనపడ్డాడు బిడ్డ ముఖమూ చేతులూ నల్ల బడి పోయాయి ఊపిరాడక చనిపోయాడనుకున్నాను కాని ఒళ్లు పూర్తిగా చల్లబడలేదు అందువల్ల నదిలో పారెయ్యడానికి జంకాను కొద్దినేపటిలోనే బిడ్డ కదిలింది బాస్టియా ఆస్పత్రిలో చేసిన ఉద్యోగం అనుభవం వల్ల కితి తెచ్చుకుని ఊపిరితిత్తులకు గాలి అందేరగ పరిచర్య చేశాను పావుగంటలో బిడ్డ ఊపిరితీసుకున్నాడు తరువాత సన్నగా ఏడ్చాడు సంతోషం పట్టలేక ఒక వ్యక్తికి పెట్టాను ‘భగవంతుడు నాపై కోపగించలేదు’ అనుకున్నాను ఒక ప్రాణాన్ని తీసినందుకు గాను మరొక ప్రాణాన్ని రక్షించే అద్భుతం లభించింది నాకు

“ఆ బిడ్డ నేం చేశావు ?” అన్నాడు మాంట్ క్రిస్టో “పారి పోయేవాడికి అది మోయలేని బరువు కాదా ?”

“అసలూ బిడ్డను నేను తీసుకోవాలనే ఊహ నా కప్పుడు తోచనే లేదండి కాని పారిస్ లో ఇటువంటి బిడ్డలకోసం ఒక ఆస్పత్రి ఉందని నాకు తెలుసును లివెక్ గుడ్డని రెండు ముక్కలుగా చించి ఒకటి నావద్ద దాచి, రెండోది బిడ్డ ఒంటికి చుట్టాను రెండు ముక్కలమీదా రెండు అక్షరాలున్నాయి బిడ్డని ఆస్పత్రి గుమ్మంవద్ద విడిచిపెట్టి, గంట వాయిం చి తరవాత పారి పోయాను తరవాత పది పేనురోజులికి స్వగ్రామం చేరుకున్నాను మా వొదిన్ని ఊరడించడానికి ప్రయత్నించాను

‘వివారించకు వొదినా అన్న చనిపోయాడు కాని నేను పగ తీర్చుకున్నాను’ అన్నాను ఆమెకు జరిగినదంతా చెప్పాను ‘బిడ్డను నువ్వు తీసుకురావలసింది’ అంది వొదిన ‘ఆబిడ్డ తల్లి దండ్రులు కేరళాకు నువం తీర్చేవాళ్ళంకదా! దీనికోసమేనా భగవంతుడు, మనల్ని క్షమించి కాగాజేవాడు’ దీనికి సమాధానంగా నాదగ్గరున్న లీనెస్ గుర్తుకు ఆమె చేతికిచ్చాను ఇది చూపించి పారీస్ ఆస్పత్రించి బిడ్డను తెచ్చుకోవచ్చని చెప్పాను

“ఆ గుర్తు ముక్కుమైన ఉన్న అక్షరాశేమిటి?” అన్నాడు మాంట్రీక్రిస్టో

“కానీ, యా అనే రెండక్షరాలూ ఉన్నాయండి, అది కాక గారం పదం చిహ్నంగా ఉండవలసింది”

“ఈ బిడ్డ ఏమనాడు? నిన్ను పట్టుకున్నప్పుడు నిన్నే గాని విచారించాడు? బుసోగీవద్ద నువ్వు అంగీకరించిన సేక కుటుంబం?”

“ఒదంతా నాకే చెప్పకపోయింది”

“అయితే? కేసరలు ఆశ్చర్య నిద్రపోనా నీకు తెలుసుగా? రీక్యూటం ఏదైవస్తుందనుకోను”

బర్నిస్వియా అవు నన్నట్లు తలూపి మళ్ళీ తన చరిత్ర మొదలు పెట్టాడు

“ఒకంతా నామగ్గులూని ఆరాటానీ, పాతస్మృతి నీ నగిరిఎడమ, కింతి మావొదిన పోషించడానికి తిరిగి నేను బుక్కు రైస్ రంజోకి దిగాను అందరి మైత్రీని సంపాదించా. కేరళాలో ప్రభుత్వం మాడ నట్లు ఊరుకోడంవల్ల మర్యాదారం చక్కగా సాగిపోయింది డబ్బు అక్కరలగా దొరికేది నేను నా అన్న హత్యకుగురైనది ముంబాయి కుప్పగిరానికి వెళ్ళనందువల్ల, అక్కడి హోటల్ యజమాని మమ్మల్ని నశుకుంటూ వచ్చాడు వచ్చి బెల్గార్డ్—బుకర్ గోడూగో? క హోటల్ పెట్టుకున్నాడు అక్రమ వ్యాపారులు తీసుకువచ్చిన సరుకు దాచడానికి ఇటువంటి వేడజను రహస్య ప్రయాణంజేవి మాకు పోలీసులు పట్టుకోడానికి వస్తే మేము అక్కడే గాక్కు సేవాల్లో నేను ఎప్పుడు పోలీసుల కంట పడ్డానికి భయపడతానని నన్ను పోలీసులు పట్టుకున్నట్లయితే నా అక్రమ వ్యాపారమే కాదు, నా గతచరిత్రంతా బైటపడుతుంది అంగు వల్ల పోలీసులకు చిక్కకుండా తప్పించుకోడానికి చావుకా నా పెండ్లికా నీటికాను క్రమంగా నా సంవాదన ఎక్కువైంది, మా వొదిన నా ధనాన్ని జాగ్రత్తపెట్టేది

“ఒకనాడు నే నింటికి వచ్చేసరికి ముందునావడిలో ఉయ్యాల ఒకటి కనపడింది అందులో ఎనిమిదిమాసాల బిడ్డ నవ్వు లాల్ పోస్తూ ఆగుకుంటున్నాడు అప్పుడు నా అనందానికి మేర లేదు తన దగ్గరున్న లీనెస్ గుడ్డముక్కును చూపించి, బిడ్డను ఎక్కించి ముయంగో ఆస్పత్రినుంపువద్ద విడిచిపెట్టాలో తెలిపి ఆస్పత్రి అధికారులు అనుమతిపొంది మా వొదిన బిడ్డను తీసుకు వచ్చింది ‘వొదినా నిన్ను తప్పుకుండా భగవంతు డాకిరగిస్తాడు’ అన్నా, కాని ముగ్గుల్ని కిషించడానికే భగవంతుడి బిడ్డను పంపానో అప్పుడు కలగోననా ఊహించలేకపోయాను అంతటి వక్రమిద్దిన, గుర్తొగ్గుల్ని భగవంతు డింతవరకూ సృష్టించలే దని విస్తుంది అది పెంపకంలో దోషంవల్లకూడా సంభవించలేదు పెద్ద పెద్ద నీలికళ్ళు, నవ్వు ముఖం, మెరిసిపోతున్న శరీర ఛాయ మాస్తే బిడ్డ చాలా ముగ్గు వచ్చేగాను కాని పల్లన రంగుతో ఆజ్ఞాటు వాడి ముఖానికి వింతలక్షణంగా ఉండేది ఆ బిడ్డ నవ్వుతుంటే కనితీర్పు కన్న సంతోషం జ్ఞప్తికి వచ్చేది వాడికి మా వొదిన బెనెడెగ్లో అని

పేరు పెట్టింది వాడి అతి చిన్నతనంలోనే అనేక దుష్టగుణాలు స్పష్టపడ నారంభించాయి కొంతవరకూ తల్లి గారాబం కారణ మైనమాట నిజమే వీడికోసం చక్కని దుస్తులు కుట్టించాలని ఎంత దూరమైనా లెక్కచేయక పొపం వొదిన సగరం వల్లి కుట్టించుకు వచ్చేది రకరకాల భద్రాలు తెచ్చిపెట్టేది ఆమె బిడ్డ పెంపకం లోనే తన జీవితానికి సార్వకల ఉందని భ్రమపడి ఏకస్థానికీ నను దీనేది కాదు ఆరేళ్ళప్పుడు పొరుగిం దొంగతనం చేశాడు కాని మొదట మేము నమ్మలేదు ఒకనాడు సాయంకాలం ఒక కోతిని తీసుకువచ్చాడు అడివిలో ఒక చెట్టుకు కట్టివేసి ఉంటే తెచ్చినట్లు చెప్పాడు ‘అడవిలో కోతులు చెట్టుకు కట్టి ఉండవు నిజం చెప్ప, ఎలా తెచ్చావ్ దీన్ని?’ అని గద్దించి కొట్టబో యాను బెనెడెగ్లో నవ్వాడు నాకు కోపంలేదు చెయ్యిత్తాను రెండగులు ననక్కి వేసి ఇలా అన్నాడు ‘ఆగు ను వ్యవరూ నన్ను కొట్టడానికి? నువ్వు నా తండ్రివి కావు’ అని గట్టిగా అరి చాడు

“ఈ రహస్యాన్ని వాడి కవరు చెప్పాలో ఎన్నడూ తెలియ లేదు ఈ సమాధానంతో నాకు విపరీతమైన భయం కలిగింది కొట్టలేక చేతితో ముఖం కప్పకున్నాను బెనెడెగ్లో గెలిచాడు నేను వెనక్కు తిరగగా నే చిత్తం వచ్చినట్లు ప్రవర్తించాడు పద కొండేళ్ళకి అర్ధిరమాకతో చేరాడు వీడివల్ల పోలీసుల కళ్ళ బడ వలసివస్తుందని భయపడ్డాను

“ఒకసారి నేను దూరప్రయాణం వెయ్యవలసిన వచ్చింది బెనెడెగ్లోనికూడా తీసుకు ఎళ్ళాలనుకున్నాను దుష్టసహవాసం నుంచి వేరు చేసినట్లయితే కొంత మారవచ్చునని ఆశపడ్డాను కాని నేను చెప్పినదంతా విని ఇలా అన్నాడు ‘నేను నాతరహా మార్పుకుని నీ మాదిరిగా అక్రమవ్యాపారంలో దిగుతా నను కున్నావా? అదెన్నటికీ జరగదు నాకు కావలసినంత ధనం ఉంది నే నడిగినంత లేదనకుండా అమ్మ ఇస్తుంది నేను నీకో రానవసరంలేదు’ నాకు నోట మాటరాలేదు బెనెడెగ్లో తన మిత్రబృందంవద్దకు వెళ్లిపోయాడు”

“బలే నాడు!” అన్నాడు మాంట్రీక్రిస్టో “వాడే నా స్వంతకొంగు కైతే దారిలోకి తేగలిగేవాడినే కాని వాడి తండ్రిని చంపి, ఈకొడుకుని కొట్టాలంటే నాకు చేతులు రాలేగు నాణ్ణి గారాబం చెయ్యవద్దని వొదినకు సలహా ఇచ్చాను కాని ఆమె వాడివల్ల తప్పులేదని నాదించింది అయితే చివరికి తనవద్ద తరుచు ధనంపోవడం నిజమేనని ఒప్పు కుంది ఇక పైన జాగ్రత్తకోసం ఒక చోటు చూపించి ధనం అక్కడ దాచమని చెప్పాను

“తరవాత సరుకు తీసుకుని ఫ్రాన్స్ కి ఒక ఓడలో బయలు దేరాను అప్పటికి ఫ్రాన్స్ లో శాంతి సుస్థిరపరచబడింది అక్రమ వ్యాపారాన్ని నిరోధించడానికి ప్రభుత్వం బలమైన నిఘా పెట్టింది గోనవదీ ముఖంగా మిగత ఓడలమధ్యకు చేరి, రాత్రివేళ సరుకుని తీరి నికే చేరవయ్యాలనినిశ్చయించుకున్నాం కాని మా అజాగ్రత్త వల్లనో, లేక ఎవరైనా ద్రోహులవల్ల జరిగిందో తెలియదు, మా ఓడ రేవు సమీపించే సమయానికి పోలీసులు, తనిఖీ అధికార్లు లాంచీలలో వచ్చి చుట్టుముట్టారు అప్పటికి సాయంకాల మయింది వెంటనే నేను సముద్రంలోకి దూకేశాను ఊపిరి తీసుకో డానికి అప్పుడప్పుడు నీటిపైకి తేలుసూ పీలెనంతవరకూ నీటిఅడు గునే ఈగుకుంటూ వెళ్ళాను బుకర్ గోడ్సు కలిసేచోట తీర మెక్కాను వైమ్మలో హోటల్ యజమాని ఒకడి సంగతి ఇంతకు ముందే చెప్పాను అతను బెల్ గార్డ్—బుకర్ గోడ్సులో పెట్టిన

(47-వ పేజీ చూడండి)

రణాన్ని ఎదిరిస్తే... వీరంరాజు

లూరికి ఇద్దరు కరణాలు పెద్ద కరణం పేరు పిచ్చిరాజు, చిన్న కరణం పేరు వీరయ్య పిచ్చిరాజు అస్తపరుడు, మంచులుకుబడి గలవాడు నల్లగా, పొడుగ్గా, గుచ్చగా వుంటాడు పెబ్బు వున్నా ఖర్చు పెట్టకంకాదు తెల్లనిధోవ తులుకట్టుకుంటే ఎక్కువగా మాస్తవని పాలకెంకాయధోవతులుకట్టేవాడు చెంపకు చేరజేసిమీనాలను ఎప్పుడూ పెతేవేసుకుంటూ, చేతిలోని కర్రను గిరగిరి త్రిప్పుకుంటూ, ఊలోకిబయలు దెరాడంటే ఆయన వచ్చేదారిలో ఎంతమొనగాడైన, రైతేనా, సరే, తొలిగి తొలిగి పోవలసినదే మంచాల మీద కూర్చున్నవారు లేచి దండాలు పెట్టవలసిందే ఆయనమూరెడుచుట్టకాలుస్తున్నా సరే, ఏరైతు ఆయన చూస్తుండగా చుట్టకాల్చురాదు ఆయనతో మాట్లాడటం అంటే రైతులకుభయం ఇంకస్త్రీల విషయం మరి అన్యాయం! ఆయన కను చూపుమేరలో ఏస్త్రీ కనుపించరాదు ఆయన వస్తున్నప్పుడు ఎవరైన ఎగురు పడ్డారా కర్రతీసుకొని చావగట్ట వలసిందే! మావూరిలో ఆయన ఆడింది ఆట పాడిందిపాట ఆయన తనజీవిత పర్యంతం ఏడుకాయలు ఆరుపువ్వులలాగా వలిగించాడు ఆయనను ధిక్కరించ గలిగిన ధైర్యం రైతుల కెవరికీలేదు ఈ విధంగా 'జేసుకు పెత్తన మిస్తే తెల్లవార్లు తెగగొరికినట్లు' తన దర్బాన్ని సాగించాడు పిచ్చిరాజు

రెండవకరణం వీరయ్యగారు ఆయన ఎర్రగా, బక్కపలనగా, అందంగా వుంటాడు ఎప్పుడూ తెల్లని గుడ్డలు వేసుకొని, జరికేటంచు ఉత్తరీయం కప్పుకొనివుంటాడు ఆయనను రైతులంతా గౌరవిస్తారు కాని ఆయన ఎవరిని కోప పకుడు, దూషించడు, తిట్టడు ఆయన హాసం ఎవరైనా అర్థిస్తే తానెంత శ్రమ పడియైన చేస్తాడు ఏకులస్తుడితోనైన

వాదరంగా మాట్లాడుతే గు ఎవడికి హాని చెయ్యడు అంతమాత్రంచేత 'ఏ ఎండకా గొడుగుబటు' మనిషికాదు

ఇంక మునగబో అబ్బిరెడ్డిగారు నిజంగా రెడ్డిరాజులే ఈయన పెద్దరైతు, ధనవంతుడు, చదువుకున్నవాడు, మర్యాదస్తుడు రెడ్డి కులస్తుడైనా పచ్చనివాడు చెంపకు చేరజేసి కన్నులు, ఎప్పుడూ చిరునవ్వు ఆయనముఖంలో తండవిస్తుంటుంది ఎప్పుడు మాచినా మొగలిల్లావు లాంటి దుస్తులలో వుంటాడు కేటంచు ఉత్తరీయం తలగుడ్డచుట్టి గుర్రంమీద బయలు దెరుతాడు ఊరిలోకి వీరయ్యగారికి అబ్బిరెడ్డిగారికి గాఢస్నేహం ఏవని చేసినా ముద్దరు పరస్పరం ఆలోచించి చేస్తారు

ఒకరోజున పిచ్చిరాజుగారితో మాట్లాడటానికి వచ్చాడు 'రంగం' అనే రైతు కుర్రవాడు ఆజానబాహువంటి మనిషి, జరసాగా, ఖర్చుచేస్తాడు, ఢేళ్ళఢేళ్ళ మనే గుడ్డలు వేసుకొని, చెప్పులు కిక్కిర్రు మనిషిస్తూ ధీమాగానడుస్తాడు పైగా కొంచెం చదువుకున్న మనిషి, చదువుకున్నవారు గౌరవింపబడాలనే కోరికగలవాడు దూరం నుంచే చూచాడు పిచ్చిరాజు రంగాన్ని

"ఓరి వీడితప్పదియ్యా! వీడికింత నీటా! కణాల బజారులో వీడి దర్జా అంతా మండిస్తున్నాడే" అని అనుకున్నాడు కరణం గారు

రంగం నేరుగా పిచ్చిరాజుగారి ఇంట్లోకి ప్రవేశించి, చెప్పులు ఆరుబయట విడవకుండా, తలగుడ్డ చేతులో పట్టుకోకుండా, సరాసరే ఆయన దగ్గరికి సమీపించి, "కర్తంగారు, మీతో పని వుండి వచ్చానండి" అన్నాడు

పిచ్చిరాజుగారికి ఆపాదమస్తకం వట్ల మండిపోతున్నది చెప్పులు విడువకుండా, తలగుడ్డ చేతుల్లోకి తీసుకోకుండా, దూరంగా నిలబడుకుండా, ఎంతో దగ్గర

బంధువులాగా సమీపానికే వచ్చి, దగ్గం దస్కంలేకుండా వచ్చిన రంగాన్ని చూచాడు పిచ్చిరాజుగారు పొగలు కక్కుతూ రంగానికి కొంచెం అనుమనం కలిగింది కరణంగారి వైఖరిమాచేటప్పటికి.

పిచ్చిరాజుగారికి రెండు కనుబొమలు ముడిపడగా కోపదృష్టితో "ఏయి! ఎవ రోయి నీవు? పరువు మర్యాదలేమీ తెలియవానీకు?"

"ఏమండి తెలియక నేనేం అపరాధం చెయ్యలేదే" అని జవాబిచ్చాడు రంగం కరణంగారిలో ఏంమాట్లాడాలో తెలియక

"ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలుసా"

"కర్తంగారితోనే గదండి"

"ఆ ఆ— కరణంగారితోనా గౌర గారితో గాదన్నమాట"

"మీరు కరణంగారుగాబట్టి కరణం గారన్నాను, దొరగానెవరండి దొరగారంటారు"

"నీకుబుద్ధిలేదు! దొరగారెవరో తెలియదా! ఉంగు నాయనా తెలుస్తుందిలే ఏంపొగగు ఏం గర్వం నిన్నుగాక మొన్న కళ్ళుచెరిచిన బెధవపునీవు. ఓహో! చగువుకున్నాననే ఉంరా నీచదువు, పనేంటోకేలుస్తా" అని గబగబ అరిచాడు పిచ్చిరాజు

"ఏమండోయి! మీరు కరణంగారు కావచ్చు నేనురైతునుకావచ్చు అంత మాత్రంచేత దొరగారని అనాలా"

"ఓరినీగొంతు గొయ్యి! మింగపెత్తకు లేదు మీనాలకు సంపెంగ నూనట నిన్ను వాశనం చెయ్యింది నీడు పిచ్చిరాజుగాదు సరేనా"

"ఏమండోయి! జాగ్రత్తగా మాట్లాడండి నేనూ కొంచెం ప్రపంచంతిరిగాను మీలాంటి కరణాలను చాలామందిని చూచాను" అని తిరస్కార భావంతో ధీమాగా నడిచి పొయ్యాడు విరిచూటలు బయటినంచే వింటున్నరైతులు "వీడికి ఏం! పోయేకాల ముచ్చిందో" అని అనుకుంటూ ఆశ్చర్యంతో చూచారు రంగాన్ని కొంతమంది పెద్దరైతులు చేతులు నలుపుకుంటూవచ్చి, "దొరగారు కరుణించాలి! రంగం కుర్రవాడు వాడి మధ్యనే తూర్పునించి వచ్చాడు ఇక్కడ పరువు మర్యాదలు వాడికి తెలియండి దొరా!" అని కాళ్ళవేళ్ళబడి ప్రార్థించారు. "ఆ మాటవరకే కన్నానుగాని వాడిని వాశనంచేస్తా నేమిటి" అన్నాడు పిచ్చిరాజు నవ్వుతూ

రెండు సంవత్సరాలు గడచిపోయాయి రంగం మామూరిలో ఒక మోద్యురైతు కొడుకు మల్లా ఎప్పుడు వీరిద్దరు కలువ లేదు, తగాదా లేదు

మామూరికి స్నేహకం, మహమ్మూరీ, కల రాలంటి ముగ్గురు గజబక్కురులున్నార వారంటే ఎంత గొప్పవారికైన భయం మంచి మాట కారులు ఎంతవారైన నిమి పంలో బుట్టలో పేసుకుంటారు వీరిని పిలిపించిమాట్లాడాడు పిచ్చిరాజు

కొద్దికాలంలోకల్ల రంగానికి ముగ్గురు బక్కురులకు మంచి స్నేహం కుదిరింది గ్రెతులంతా అనుకున్నారు “రంగం చదువుకున్నాడేగాని ఈపిశాచాల స్నేహం పట్టాడే నీడికేదో మూడింది”

రామన్న అనే ఇంకొకరైతుకు చింతమ్మ అనే విధవ ఆడబడుచువున్నది ఆమెకు చిన్న తనంలోనే భర్త చనిపోవటంవల్ల పుట్టింటి వారిచ్చిన ఆస్తిని నమ్మకొని పుట్టింటి లోనే వేరే గదిలోవుండేది ఆమె దగ్గర కొంతసొమ్ము, రొట్టెల పున్నదనివాడుక ఆమె కొంచంగుణం తక్కువైన మనిషి. అది అందరికీ తెలిసిన విషయమే

నిమ్మలచింపిరి, బక్కురులలో ఒకడు, రంగానికి చింతమ్మను గురించి చెప్పాడు కుమ్మరి లక్షుంగాడు అనే రెండవబక్కురి చింతమ్మను ఏలాగైనా రంగానికి వశం చేస్తానన్నాడు కోట్టేదాసరి, మూడవ బక్కురు, ఆమెదగ్గరనున్న సొమ్ము, డబ్బు కోట్టేదామన్నాడు పాపం! రంగం యీ బక్కురుల మాయలో పడ్డాడు రంగం తండ్రిఎన్నోమార్లు చెప్పాడు జీరితో తిరగ వద్దని కాని తెలివిగల వాడననే ధిమాతో తిండిమాటలు విన్నాడుకాదు

ఆరోజు అమావాస్య కన్నుపొడుచు కున్నా పక్కవాడు కనపడడు రంగం బక్కురులతో సహా చింతమ్మ ఇంటి ముందుకు చేరాడు “రంగం, నీకేం భయం లేదు యీమూరిలో ఈ చింపిరి బొందిలో ప్రాణాలుండగా నీకెందుకు భయం మాతో చెప్పినట్లుగా చింతమ్మవాకిటి తలుపు తెరిచే వుంటుంది” అన్నాడు చింపిరి

“రంగం! దానితో నెమ్మదిగా స్నేహం చేశావా దాని డబ్బు, దానిసొమ్ము మన పాలిటపడ్డట్టే తొందరపడవాకు జాగ్రత్త” అన్నాడు లక్షుంగాడు

“రంగం! ఈ బజారు చివరకు వెళ్ళి మన బజారుకు ఎవరిని రానియ్యకుండా చూస్తాను నీ పంట పడింది నీ యిష్ట మొచ్చినంతసేపు అనుభవించిరా” అని దాసరి ఒకడుడ్డుకర్ర తీసుకొని వీధిచివర కెళ్ళాడు

చింపిరి, లక్షుంగాడు రంగాన్ని లోప

లి పంపివేసి బయటగడివేశారు లక్షుం గాడు మూరిమధ్యకు పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి “దొంగ దొంగ” అని అరిచాడు ఆడవాళ్ళు మొగవాళ్ళు కట్టలు రోకళ్ళు తీసుకొని లక్షుణగాడి వెంబడి చింతమ్మ ఇంటికి పరు గెత్తుకుంటూ వెళ్ళారు

రెండవవైపునుంచి చింపిరి కరణంగారిని తీసుకొనివచ్చాడు చింతమ్మ ఇంటిని మట్టడించి దొంగను బయటికి తీసుకొచ్చి తలావకటి పొడిచారు రంగం కుయ్యకైకన కుండా అట్లాగే డబ్బులు భరించాడు కరణంగారోచ్చేటప్పటికే ఇసుకవేస్తే రాలకుండా జనం ఆ ఆర్థరాత్రే కిటకిటలాడుతూ వున్నారు

“కరణంగారు వచ్చారు కరణంగారు

వచ్చారు” అని ప్రజలంతా దారియిచ్చారు ఒకడు కుర్చీతీసుకొచ్చివేశాడు చాకలి రంగడు దీవిటి వెలిగించాడు గ్రెతులంతా దూరదూరంగా నిల్చున్నారు కరణంగారే చెస్తారో చూద్దామని

“ఒకే చింపిరి! అదొంగ ఎవడునా?”

“అయ్యో! చదువుకున్నానని మిడిసి పడే రంగంగారండి”

“ఏంటి రంగమా రంగమే ఈవేళ వీడిబుద్ధిగడితిన్నదే” అన్నాడు ఆర్చర్యం వెలిపుస్తున్నట్లు నటిస్తూ

“ఒకే చూస్తారేంరా, ముందువీడి మంగళహారతు లివ్వండిరా ఊ చూస్తారెందుకు కానివ్వండి”

చింపిరి, దాసరి, లక్షుంగాడు రంగాన్ని

చిత్రవాడిచారు ఎముకల్లో నున్నంతకుండా గుడ్డారు, తన్నారు రంగం వశ్యంతా గుల్లయింది

రైతులంతా ఒకరిమొగం ఒకరుమానుకున్నారు టక్కురులతో స్నేహించేసి నందుకు రంగానికి తగిన శ్రావ్యులందఱుకున్నారు "ఇదంతా ఎచ్చిరాజాగారి ఎత్తేమో" వని కొంతమంది తెలివిగలవారు అనుకున్నారు

"ఒహో! రంగంగారూ! నే నెవరినో తెలిసిందా నాలంటి కరణాలను ఎంత నుందినో చూచానంటివి గదరానీవు ఒక మొహితాద్ చింతమృగం పిలుచుకురా కోకళ్ళు తీసుకొనిరా వచ్చేటప్పుడు అని చింతనిప్పులు గక్కుతూ హుకుంబాకీ కేళాడు

చింతమృగం గడగడవకుతూ చేతులు జోడించుకొని వచ్చింది కరణంగారు పిలిచించారనేటప్పటికి చింతమృగం ప్రైప్రాణాలు వైసపోయినవి చేహుద్విజరుగుతుండేమోన! భయపడది

"చింతమృగ! నీకో భయంలేదు ఇదుగో నాకాలి చెక్కుతీసుకొని రంగాన్ని నీయిష్ట మొచ్చినన్నికొట్టు నీ ఇంటికి దొంగతనానికి వచ్చాడూ మొనగాడు

చింతమృగం మొఖమిద నోటిమిద గుండెమిద తలమిద చెబువైన చెబుకొట్టింది చెక్కుతో

"ఒక! చింపరీ, చికారీ దావరీ ఇటు రాండిరా ఆకోకళ్ళు తీసుకొచ్చి వాడి గుండెమిద దంచండిరా" అన్నాడు ఎచ్చిరాజా

రంగాన్ని పంపజెట్టి కోకళ్ళతో దంచటం ఆరంభించారు రంగం ఏవపంకేకలు పెయ్యటం సాగించాడు కొంతసేపటికి సత్తువంతా చచ్చిపోయింది రంగానికి నోటి వెంబడిరక్తంగారింది

"అరే! ఇంక ఆపండిరా చస్తావేమో"

రైతు రైవ్వరు జోకల్లం కలిగించుకోలేదు రంగం తండ్రి ఆస్తిపరుగైన కరణం అంటే భయ వల్ల ఏం ఆనలేదు రంగం మూడురజాలకు గుండెపగిలి అనమానంతో కుమిలిపోతూ చచ్చిపోయాడు

మర్నాటిచ్చిరాజా కోపానికి ఎలా అయిన వాడు మనసవ్ అబ్బిరెడ్డి ఒకరోజు అబ్బిరెడ్డి గుట్టమిద కూర్చొని మా ఇంటిముందు మాతాత వీరయ్యగారితో మాట్లాడుతున్నాడు మాతాతవీదో కువాలువేసుకొని ఎచ్చాపాటి మాట్లాడు తున్నాడు ఇదంతా తన యింటి అరుగుమిద కూర్చొనిమాస్సున్నాడు పిచ్చిరాజా అబ్బిరెడ్డిపోగానే ఎచ్చిరాజా మా ఇంటికొచ్చాడు

"ఒకే వీరయ్యా! ఏం కరణానివిరా నీవు నీ కరిటికంను డ కరణంకొరవాన్ని నుంట గలుపుతున్నావుగదరా"

"ఏం! బావగారు ఇవ్వాళేదోకారం తిన్నట్లున్నదే

"నీ ఏకచక్రాలు విడిచినట్లున్నదిలే అబ్బిరెడ్డి ఎంత మొనగాడైతే మాత్రం గుట్టమిదనుంచి క్రిందకుదికకుండా రాజాలాగా మాట్లాడుతాడటరా కరణంతో"

"పోనివ్వండి బావగారు! ఏదోసరసుడు స్నేహితుడు విద్యావంతుడు అతడెక్కడుండి మాట్లాడితే మనసామెల్లం పోయింది"

"అట్లావా! నీకు కరిటికం యిచ్చిన పెదవను అనాలిరా మీ అబ్బులంతా వట్టి మెతకరకం ఈ అబ్బిరెడ్డి నీ గడ్డిగరించుకపోతే నేను ఎచ్చిరాజానేగాదు నీకునీస్సరేకపోతే నాకులేదూ" అని చకచక వెళ్ళి పోయాడు

కాలచక్రం నాలుసంవత్సరాలు గరాగరా తిరిగిపోయింది

ఒకరోజు ఉదయం రాములవారి మేడ దగ్గర జనం యిసుక చేస్తే రాలకుండా వున్నారు కరణాలు మనసవ్ అంతా అరుగుపైను కూర్చున్నారు

ఒక స్త్రీ ఏడుస్తూ వారిముందు నిల్చున్నది ఆమెకు ఏవరో ఒక ఔపుకోసి వేళాగ ఆమెకు అనమానం వున్నవాళ్ళ కర్లుచెప్పి పోలివరిపోట్లకు స్టేట్ మెంటు యిచ్చింది మనసవ్ జరిగింది జరిగినట్లుగా ప్రకాశం

ఇతలోక రైతులు కొందరు మనసవ్ గారిని యివతలకులచ్చారు ఏదో మాట్లాడారు వెంటనే తాను ప్రాసినస్టేట్ మెంట్ పరపరచించి వేళాడు ఇదంతా ఒక గన్నుతో చూస్తున్నాడు ఎచ్చిరాజా చిక్కిందిరావట్ట! అని అనుకున్నాడు కరణం

మనసవ్ ఇవతలకువచ్చి తగాదాసర్దుబాటుచేసి ఆ స్త్రీకి కొంతడబ్బు యిచ్చించి రిపోర్టుపరివ్రాశాడు తరువాతి పోలీసు వారవచ్చి వారిని పీరిని యిద్దరిని అదిరించి తెదిరించి నాలుకాజేసి వెళ్ళిపోయారు చెవుకోసినవారికి తలా ఒకనెల శిక్షవద్దది

ఎచ్చిరాజా రాములవారి మేడ వెనుకకు వెళ్ళి మనసవ్ చింపిజేసిన స్టేట్ మెంటు కాగితపు పేలికలను జాగ్రత్తగాపిరి ఇంటికి వచ్చి వాటిని వేరేకాగితమిద అంటించి జిల్లాకలెక్టరుకు పెద్దపటివకా దాఖలు చేశాడు జిల్లా కలెక్టరు విచారణకు వచ్చాడు మనసవ్ దస్తూరిగుర్తువట్టి పైకి రిపోర్టువ్రాసి మనసవ్ కు ఒకసంవత్సరం శిక్ష వేయించాడు కలెక్టర్

(27-వ పేజీ చూడండి)

—నిద్రపోయి లేచేసరికి ఎవరో కొట్టే
శారు” అన్నాడు రామ్మూర్తి.

“అన్నన్నా! అయితే వేగం పెళ్లి
కనుక్కో, లేకపోతే కాల్‌వోడుంగాని
పట్టేయ్యగలదు.”

“—రేపు ఇచ్చేస్తానే”

“ఫరవాలేదులే” అని గోపాలం నైకిలు
తొక్కుకు వెళ్లిపోయాడు.

“అయితే రెండురూపాయలు యామై
నట్టు?” అన్నాడు రామ్మూర్తి తల్లితో.

“అదేమో, నాయనా! వాసుగాని
తీసేడ్తో ఏమిటో ఆకతాయివెధన!”
అన్నది తల్లి.

ఆ - వాడే తీసుంటాడు. అసలు
వాడేడి?”

“ఏమో - నువ్వు పడుకున్నావు,
వాడూ, సోమన్నా చిన్నన్నా అందరూ
కొంతసేపు ఇటూ అటూ తిరిగి వెళ్లి
పోయారు”

“నా గదిలో కొచ్చాడా?”

“ఏమో, ఒచ్చే వుంటాడు. అటూ
యటూ తేగ తిరిగేడు”

“వాడిదెప్పే యిది. గదిలో కొచ్చేడంటే
కనబడతాయి. తీసుక పట్టుకుపోతాడు.”

“అవును. ఎదురుగుండా ఎదురు
పెట్టేవా?”

“ఎదురుగుండా అంటే వీడిలా తీసే
స్తాడని నేనేం కలగన్నానా ఏమిటి?
వాగ్రగా బీరువామీద పెట్టేనుమరి.”

“ఎంత బావుందిరా, వాడిలాటివాడని
ఎన్నడూ ఎరగనట్టు చెబుతున్నావు!”

“ఉండు, వాడు రానీ చెప్తాను, చిత
క్కిచ్చేస్తాను వధనని, మరెప్పుడూ
యిలాంటి పనులు చెయ్యకుండాను.”

“వాణ్ణి కొడితే యిచ్చేస్తాడేంటి?
యాపాటి కప్పడే అయ్యే పోయింటాయి.
వెధన, రెండు రూపాయలు అంటే
యెంత?”

“మేట్నీ కొట్టేనుంటాడు, వెధన!”

ఇంతలో వీధి గుమ్మంలో ముకుందరావు
అగమనాన్ని నూచిస్తూ “హోయి!” అని
ఓ కేక విసపడ్డది. రామ్మూర్తి ఉగ్రంగా
అటు వెళ్లి చూశాడు.

వాసు నేలమించి ఎకాయెక్కి రెండో
పెట్టుమీదికి దుమికి చేతులోవున్న మాడు
పేటల నులకతాడుని స్తంభానికి చుట్టి
“హంటర్ వాటికి వేటి!” అన్నాడు.

“వెధనా ఎక్కడరా చచ్చేవు ఇంతసే
పాయిన్నీ?” అని ఉగ్రుడై ప్రశ్నించాడు
రామ్మూర్తి. వాసు పెట్టన్నీ యెక్కి
వొస్తుండగానే వాడి చేతులో కొరడా
లాక్కున్నాడు.

రామ్మూర్తి నిద్రనించి లేచేటప్పటికి
సాయంకాలం నాలుగు గంట
లయింది. బద్దకంగా వీధి గుమ్మంలోకి
వచ్చాడు చూరు బల్లమీద నెయ్యిపెట్టి
తపతిపా కొడుతున్నాడు చేత్తో. నోరు
అప్రయత్నంగా ఏదో పాట పాడేస్తూంది.

ఇంతలో గోపాలం నైకిలుమీద వెళ్లి
పోతూ “హ్యూహ్ హా” అన్నాడు.

రామ్మూర్తి నవ్వి “ఏమింది...అన్నట్టు
ఆగవోయి!” అన్నాడు.

గోపాలం అలానైకిలు మల్లించుకొనివచ్చి
ఆగాడు ఒక కాలు మెట్లమీద వుంచి
అన్నాడు. “ఏమిటి?”

“నిలబడు” అని లోపలికి వెళ్ళాడు
రామ్మూర్తి. తిరిగివస్తూన్నప్పుడు నట్టింటి
దగ్గరే ఆగి.

“అ... నా బీరువామీది పెట్టిమీద

రెండు రూపాయలుంచేసు ఎవరైనా
తీసేరా?” అన్నాడు.

తల్లి బియ్యం వాగు చేస్తూన్నదల్లా తలపై
కత్తి “ఆ-?” అన్నది దీర్ఘంగా. రామ్మూర్తి
ప్రశ్న తిరిగివేశాడు.

“నాకు తెలీదు నాయనా!” అన్నది
ఆవిడ.

“అయితే, మరి ఏమయినట్టు?”-ఎవరో
తీసేవుండాటి; లేకపోతే వాటికి కాల్గొచ్చి
నడిచిపోయాయా?” అని రామ్మూర్తి
వీధిలో కొచ్చాడు.

“ఏమిటి, బ్రదర్?” అన్నాడు గోపాలం.

“ఏమీలేదు. నీకు రెండురూపాయ

లివ్వాలిగా పొద్దున్న రమణమూర్తి నాకివ్వ
వలసిన రెండురూపాయలూ ఇచ్చేశాడు.

అది నీకిచ్చేద్దామని నిలబడమన్నాను,—
కాని మా వాళ్లున్నారే, దేవాంతకులయ్య

“ఆఁ యేమిటి - రా, ఆదివారంనాడు కూడా నీ యధికార మేకామోసు,” అన్నాడు వాసు

“పథవా! ఆదివారం అయితే అధికారం వదులుకోవాలిరా?” అని కొట్టబోయేడు రామ్మూర్తి

“ఆఁ - అమ్మో - నాహంట రిచ్చీరా!” అని ఏడుపుమొహం పెట్టాడు వాసు

వాడి చెవి పట్టుకుని లోపలి వాకిట్లోకి ఈడ్చుకొస్తూ “రా! నీ కివాళ వుంది ఎడ పెడ లగ్గం” అన్నాడు తల్లి నట్టంట్లోంచి “ఒరే వాణ్ణి కొట్టకుమీ” అన్నది

“నిజం చెప్ప, నా బీగువామిది రెండు రూపాయలు ఎవరు తీసేరు? ఎందుకు తీసేవు?”

“నే నియ్యలేదురా!” అన్నాడు వాసు చెవిబాధతో

“ఊఁ - తియ్యలేదురా? పెథవా? ఓ పెడవనికితోడు అబద్ధం కూడానా?” అని చెవి ఇంకా మెలిపెట్టాడు రామ్మూర్తి

వాసు ఏడవు లంకించుకున్నాడు దాంతో రామ్మూర్తి వాణ్ణి వొడిచాడు

“శెల్లకొడితేనా పెథవని” అన్నాడు “ఎందుకురా వాణ్ణి కొడతావ్?”

అంటూ తల్లి రంగంలో ప్రవేశించింది “మళ్ళీ జన్మలో యిలాటి పన్ను చెయ్యి కుండాను!”

“నే తీస్తే నీ తోడురా?” అని ఏడవులాంచి వాసు అన్నాడు

“పథవా! నీ వున్న నీకంత సులభంగా వుందిరా?” అని “శెల్ల” కొట్టేడు రామ్మూర్తి వాడు స్వరం పంచునం

లోంచి వడ్డమానికీ పోనిచ్చాడు

“వాడు తియ్యలేదురా! ఎంగు కలా చెయిజేసుకుంటావా?” అన్నది తల్లి

“తీస్తే మాత్రం వాడు చెప్తట్టమ్మా? యెన్ని ఒకేనా వేసుకుంటాడుగాని కాప్పడు అవునింతలో ఏమిటి చేసే వురా రెండ్రూపాయలున్నా?” అని రామ్మూర్తి వాసు జేబులో వెయ్యిపెట్ట బోయాడు

వాసు ముక్కు చీదుకుంటూ “ఉంగు, కావలిస్తే నే నీసిస్తాను,” అని గబగబా జేబులోంచి తియ్యసాగాడు ధనరూ

పంలూ అణాకానీ వుంది ఒక పగడమూ, నాలుగు గురి గింది గింజలూ, కీరల

నారముల్లు రెంగు, ఓ చిన్న బొంగరమూ, నులకతాడూ పంటలం జేబులో వున్నాయి

చొక్కాజేబులో నలిగిపోయిన సంపెంగ పువ్వుకటి ఉంది

“పథవ - అప్పడే ఖర్చుపెట్టేసేకు!”

అణా కానీ యేనా మిగిలింది?” అన్నాడు రామ్మూర్తి

“వాడు తియ్యలేదురా!” అన్నది తల్లి చటుక్కున రామ్మూర్తికి ఓ ఆలోచన కలిగింది అమ్మ తీసింజేమా! - అవును నాన్న

యింట్లో లేనప్పుడు చిల్లరఖర్చు ఏదేనా పెట్టవలసివస్తే ఎదురుగుండా కనబడుతూన్న డబ్బులు తీసుకోకేం జేస్తుంది? మళ్ళీ యిచ్చేద్దామనుకొని తీసుకొనేవుంటుంది

“ఆఁ - ఎవరు తీసేరో నాకు తెలిసింది” అన్నాడు రామ్మూర్తి నవ్వు తెచ్చుకొని; నిజంగా తెలిసినవాడిలాగే

“ఎవరు తీసేరు?” అన్నది తల్లి

“- నువ్వే!”

“ఛీ - ”

ఇంతలో వాసు అరవసాగాడు, “ఆఁ ఆఁ అమ్మో తీసి నామీద పెట్టేసింది”

“- ఇందాట నువ్వా గదిలో కళ్ళ లేదు?”

“ఇదే బావుంది వెళ్లు, వెళ్లు, నేనా రూపాయ లేమిటా ఎరగను విమలగాని తీసింజో ఏమిటో - ఇందాట అదీ మీ నాన్న గారూ ఏదో రూపాయలని అదనీ చూట్టాడేరు”

“ఉట్టిదే, నువ్వు తియ్యలేదంటామేమో అని విమలమీద పెట్టేస్తున్నావ్! - నా రూపాయ లాన్కిచ్చి - ” అన్నాడు రామ్మూర్తి చిన్న పిల్లడిలాగ

వాసు గబగబా వెళ్లి పక్కంట్లోవున్న విమలని ఏదో కొంపమరిగిపోయినంత ప్రమాదం కబురు చెప్పి తీసుకొచ్చేశాడు

“ఏమిటన్నయ్యా!” అని విమల చాలా గాభరాగా అంది

“అన్నయ్యవి రెండ్రూపాయలు పోయే యట బీగువామీద పెట్టిమీదపెట్టేట్ట; నవుగాని తీసేవా?”

“ఓ యబ్బు - ఇంజేనా! ఏమిటో అయి పోయిందనుకున్నాను, బాబూ”

“అబ్బ - దూర్దూ దుక్కలాగ రెండ్రూ పాయలూ పోతే ఒన్ ఇంతేనా అంకోంది! అన్నాడు రామ్మూర్తి

“బావుంది ఎక్కడ పెట్టేవో వెతుక్కుంటే సరి!”

ఇదే తీసుంటుందన్నయ్యా - అంగుళ్ళ అంత నిబ్బరంగా చూట్టాడుకున్నాది” అన్నాడు వాసు

“పథవా! నే తీసేనా? అని విమల వెనక్కి తిరిగి వాసుని తపతపా రెంగు అంటించింది

“అసమానా వాణ్ణి కొడతా రెండు కర్రా?”

“- ఊఁ - కొట్టక ముద్దిస్తారు వీణ్ణి. తీరుగూ మని దొంగతనం అంటగడు తున్నాడు ఇవాళ రెండ్రూపాయలు అయింది రేపు మరో టవుతుంది అన్నాడు నేను చచ్చిపోవాలి,” అన్నది విమల ఏగుపు మొహంతో

“బావుంద్రా! ఇద్దరూ ఏడుస్తూ కూచోండి,” అంది తల్లి

“అయితే నా రూపాయలు యాపై నట్టు?”

“అవునో ఏగువ్!” అన్నాడు వాసు నవ్వు

“ఊఁ - యేడుస్తారు ఏడవ కేం జేస్తారు? పథవ వీడే తీసేరు అందుకే వీడి కంత చలకారంగా వుంది పెథవా ఏం చేసేవురా అంత డబ్బున్నా?” అని ఒకటి తగల్గిచ్చాడు వాసుకి రామ్మూర్తి

“బావుంద్రా సాగును ఇంక వాణ్ణి వొడల గావోను,” అంది తల్లి

వాసు ఏడుస్తున్నాడు “నే నియ్య లేదురా కావలిస్తే గరస్వత్తోడు వేస్తా సురా!” అన్నాడు

“ఒరే, నువ్వు నీ గదిలో ఓమాటు సుబ్బ రంగా వెళుకు, ముందర! ఆడికి ముందే వాణ్ణి కొట్టడం ప్రారంభించావు!” అన్నది తల్లి

ఎంతో ఆకాశం లేదు అయినా తల్లి ఒక వేళ తీసి మళ్ళీ అక్కడ పెట్టేసిం జేమా అని అనుకునం కలిగింది రామ్మూర్తికి గబగబా ఎల్లమాళాడు ఆ రూపాయ లక్కడా రేపు ఒక వేళ జేబులోగాని వుంచే ఇలా భ్రమపడ్డం ఒరిగిందేమో అని అక్కడా చూశాడు ఇంకా ఎక్కడాక్కడ పెట్టడానికి బిలుంటుందో అక్కడంతా చూశాడు ఆనక వీలేనిచోట్ల కూడా చూశాడు ఆ గదిలో ఎక్కడా లేదు పోనీ యిటువేపు గదిలో ఎక్కడయినా వుంటుందేమో అని వెతికితే యెక్కడా లేవు”

“ఈగదిలో ఎవళ్లు పజేస్తారా?” అన్నది తల్లి

“నీకు శెలీదమ్మా, యీ యింట్లో మను ఘలంగతి వాళ్లు గృతహాగా మంచి నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడింది మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తువ సక్లనప్తమును హరించి బలమున, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ముఠ పబ్బెరు 8-4-0 పోస్టేజి 10 అ పి సి ఏ టికెం పెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరి - మారు జిగ్గా

నారసింహలే హ్యము

వాళ్ళే పాపం, కాని వాళ్ళ చేతులు మాత్రం వంచివిగావు, నోళ్ళంతకన్నా మంచివిగావు ముఖ్యంగా యీ పెద్దవ-
అని పక్కనే వున్న వాసుచేవిపట్టుకున్నాడు రామ్మూర్తి

“బాబుండీరా వాలకం, మాటమాటకీ వాణ్ణి కొడుతుండడం! - వాడు తియ్యలేదు ముగ్గురీ అంటూంటే ఎందుకలా వాణ్ణి హింసపెడతావా? ఇదే బాబుండీరా నువ్వక్కడో పోరేసుకుని వాణ్ణి తరున్నావ్ ఆ గదిలో కెవ రొచ్చారో ఏమీ నీ నవ్వు నిద్దరపోతున్నప్పుడు” అన్నది తల్లి

ఎమల చిట్టుకున్న “అన్నయ్యా! ఒక పేరే నాన్న తీసేరేమో న్నా?” అన్నది

అలా అని చిన్ననవ్వు నవ్వి నోట్లో చిటికెన పేలు పెట్టుకుంది విమల అది రామ్మూర్తికి అవమానం అనిపించింది “ఆసరు కంట లోకువయ్యా నన్ను మాట ఏడిపించండి, ఏడిపించండి డబ్బుపోయి అవమానం వచ్చి అన్ని పేడుకలూ అయినాయి పోనండి ఎంతకీ స్వయంకృతాపరాధం! అనుభవించక తప్పదు,” అన్నాడతను

“అదికా దన్నయ్యా! ఇందాట నవ్వు నిద్దరపోతున్నప్పుడు నాన్న ఇటొచ్చి ఆ బీరుగామాడ డబ్బెవ్వదే అని అడిగేరా! అం టే నీది కావోసని చెప్పా నన్నయ్యా అప్పటి కాయన వీధిలోకి వెళుతున్నారని వీధి అవుసర మొచ్చింది కామేశు, సంగులు పెట్ట తియ్యడానికి బద్దకమై, పోనీ ఎదురుగుండా వుందిగా అని తీసుకొనుంటారు,” అన్నది విమల నెమ్మదిగా

ఇది నిజమే అనిపించింది రామ్మూర్తికి ఇంకో అరగంటకి మళ్ళా అందరూ సావిట్రి చేరారు

“మధ్యాహ్నం నా బీరువామిద రెండు రూపాయలు మీరేనా తీసేరు, నాన్నా?” అన్నాడు రామ్మూర్తి నవ్వుతూ

“అయిందీ, ఆ రెండురూపాయలూ పోయాయీ అప్పుడే?” అన్నా డాయన లెల్లబోయి

“అలా అలా గమృత్తులు”

“నీమొహం ఇందాట నే నడిగేను విమల్ని ఆ బీరువామిద డబ్బెవ్వదనీ అంటే అన్నయ్యది కాబోను అందది అనీనీ అదలా వెలిపోయింది నే నిలా వొచ్చాను ఇంతట్లో మీ మామకి కార్డు రాదామని జ్ఞాపకమొచ్చింది కార్డు తీసి కొంతసేపు రికాను రెన్నావుంటే నీ కోసం మేడ పల్లివారి చిట్టబా బొచ్చాడు రామ్మూర్తిన్నాడా, అంటే పరధ్యానంగా,

వున్నాడు గావోలు మానుగో అన్నాను వాడికి మఱి గదిలో ప్రవేశం వుందిగా! వెళ్ళేడు అంటేనుంటాడు - మీ అమ్మ నడిగి తీసుకో మరేం జేస్తాం? అలాంటి వాడితో స్నేహంచేస్తే అంజేసని నే నెంత చెప్పినా విన్నావ్?” మానేడు మానేడు ఇవాళ అవకాశం దొరికింది కొత్తేసేడు తగినశాస్త్రీ చేసేదాతే”

“అలా అనుకున్నంత పని అయింది చిట్టి బాబే వస్తే యినప్పైల్లా, సందుగు పెట్టలే ఆగవు అలా యిష్టమొచ్చినట్టు పడేస్తే వుంటుందా? అందులో పోనీ మరోటి మరోటినా? డబ్బాయెను ఎలాటి వాణ్ణా యిట్టే మార్చేస్తుంది అందులో చిట్టిబాబునా? కాలుకింది కడివాడు!” అన్నది తల్లి

“పోనీ వో ఘడియంగు మామ్మగాని తీసిందేమో కనుక్కుందాం ఎక్కడి కల్గిందేమా అమ్మో?”

“ఆ కల్లారంటి కల్లా నన్నాడు బుల్లె మృన్నాగుగా నుంటే రాత్రి ఏనిమిదై పోతుంది,” అన్నది తల్లి

“ఊర - హుర! మామ్మ తియ్యగు చిట్టి బాబే,” అన్నాడు రామ్మూర్తి నిశ్చయంగా విరక్తగా అక్కణ్ణించి స్లి పోయాడు వెనకాతలే ఎమలా, వానూ వెళ్ళారు, సానుభూతి చూపిస్తూ

“ఫీ, ఇంతటివా డనకోలేదు ఏదో నా సావాసం బిచ్చేక బాగుపడ్డా డనకు న్నాను చివరికి నామిదనే పేశాగు కన్ను,” అన్నాడు రామ్మూర్తి పరువుమీద చతికిలపడుతూ

“కనకపు సింహాసనమున, శునకము గూర్చుండెట్టి శుభలగ్నమున దొనరగ పట్టుముగట్టిన,” అన్నాడు వాను

“అహ! ఖచ్చితంగా అలాగే చేసేడు ఒక్క వీసరేనా భేదంలేదు” అన్నది విమల

“ఎన్ననుంటే ఏం లాభం? అతన్ని ట్లోకి రానియ్యడమే తప్ప”

“ఇందాట నే నలా వెళుతున్నాను చిట్టిబాబు అల్లా మెల్లకన్ను రామిగాడికి రూపాయిస్తున్నాడు ఇవాళ మనకి దొరికిందొక్కో! అన్నాడు నేన్నూకాను,” అన్నాడు వాను

“అలాంటప్పు లో వొంద ఉంటాయి అందుకే మొన్న వాళ్ళింట్లో పండిగూనూ, బంగారంబిళ్ళా తీసేరు” అన్నది విమల

“ఫీ-ఇంక అతన్ని యింట్లోకి రానియ్యకూడదు” అన్నాడు రామ్మూర్తి

ఇంతట్లో వీధిలో కేక వినపడ్డది అది చిట్టిబాబు గొంతుకని వెంటనే గుర్రపట్టారు ముగ్గురు

“చెప్పానుగు యేదో తేల్చీనుకుంటాను ఏ పెన్నో కొట్టేసి నాడబ్బు నేను గిట్టించుకుంటాను,” అన్నాడు రామ్మూర్తి లేచి, దొంగతనం చెయ్యగలిగినవాడి లాగే ఓ థిలో కళ్ళాడు చిట్టి నవ్వుతుంటే అతని కలాగో ఉంది “ఏమిటోయ్?” అన్నాడు నిస్పృహతో

“పదం డలా వెళ్ళొద్దాం!” అన్నాడు చిట్టిబాబు

నడుస్తూ “ఇదాట మీయింటి కొచ్చాను, మీరు నిద్దరపోతున్నార పోనీ నిద్దరపోతున్నార ఎందుకు కదల్చడం అని పూరుకున్నాను ఇంతట్లో మీకే అటూ ఇటూ కదిలేరు రామ్మూర్తిగారూ అని పిల్చీను పలికేరు మీరు కాని కళ్ళు విప్పలేదు పడుకుంటారు గావోల్చుని వలి పొచ్చేను” అన్నాడు చిట్టిబాబు

“ఆ ఎదురుగా వున్న రెండూపా (43 వ పేజీ చూడండి)

గ్యారంటీ పత్రం

ఇవ్వబడును 1 వారముల వరకు ధర తగింపు

పెబిల్ అలారం టైం 34/14/8/

పీసు 40/17/

పాస్పిరేడియం డైరెక్ట్ 90/40/

15 జూ వదరం గోల్డ్ 95/42/

చదరం గోల్డ్ అంకెలు 80/32/

గోల్డ్ చిన్న సెట్టింగ్

1 జూ రేడియం డైరెక్ట్ 52/25/

గోల్డ్ పెంటర్ వెకండ్ 65/30/

క్రోమియం 30/14/-

గోల్డ్ రేడియం డైరెక్ట్ 34/20/-

STANDARD WATCH CO.
P.O. BOX No. 288 CALCUTTA - 1

“గట్టు తెగ్గట్టావా నీ బుర్ర తెగి పోయిందన్నమాటే ఓరి నీ తస్మాదియ్యా ఈ వేషాల మా దగ్గరా? ఇదంతా మేం దండగపోవలసిందే? పంటంతా పాడైపోవాలా? ఎవడబ్బ సామ్యంబ? మేం గాణులు తొడిగించుకున్నామా?” అంటూ చంద్రయ్య పంచెపైకి ఎగదొస్తూ, మీదిమీదికి వస్తుంటే, చేతిలోవున్న పార కింద పడేసి, గట్టుబాటి, “రెడ్డి మీసాలు తిప్పతూ, “ఏమిటి ఊ ఎగురుతున్నావ్! /మెత్తిగా ఊరుకుంటున్నాననా? నెత్తురు తాగేస్తా జాగ్రత్తమరి నీరు రానివ్వేం? నీ బాబుదా? నీయబ్బదా?” అని కోపంతో కళ్ళెర్రజేస్తూ, ప్రక్కనున్న గునపం తీసుకుని నెత్తికి నూటిగా బలంగా కొట్టబోయాడు చంద్రయ్య ఆ దెబ్బ తప్పించుకొని ఉగ్రుడై “ఓరి గుడిచేటి కొడకా నీ అంతు కనుక్కంటారా,” అని చేతికర్రతో దబదబ దెబ్బలు కొట్టేసరికి, రెడ్డి మొదట్లో గంతులు వేసినా, తరవాత స్పృహతప్పి ఒరిగిపోయాడు అప్పుడే గొడ్డును తోలుకొస్తున్న పాలేరు వెంకన్న ఇది చూసి, గుండెలు కొట్టు

కొన్నా, ధైర్యంగా ప్రక్కనుంచి వెళ్లి, చంద్రయ్యతో కలియబడ్డాడు అసలే అరిసిపోయివున్న చంద్రయ్య, మూలకు నెట్టవేయబడ్డాడు కముకుదెబ్బలు తగిలాయ్ ఒగుర్చుకుంటూ వూళ్ళోకి వరుగతాడు వెంకన్న గాయపడ్డ నూర్చుడు చేలో కూరిపోయాడు

* * * * *
మననూ మననూ కలవారి హృదయాల విశాళ మవ్వాలి కలుపుగోరు తనముండాల్లి సంతృప్తిచెందుతూవుండాలి ఎవరు పొందితే ముందని సరిపెట్టుకోవాలి అప్పుడు కేవీలకు ప్రవేశంలేదు కత్తులకు క్కాలు దువ్వనవసరంలేదు మీసాలు మెలివేయ నవసరంలేదు బుర్రలు పగలే పగలవు రెంగలు వుండేవుండవు

పంతులుగారి ఆవును వేరంచేసినవాడు మొట్టమొదట రెడ్డి మంచి చెడ్డలు ఎలావున్నా, పాడిలేదనే వుద్దేశ్యంతో పంతులుగారి చనువుతో, ఇంటికి తోలుకుపోయింది చంద్రయ్యే అది గాలి వీచినట్టు, తుంపరలు పడి, ఉరుములు ఉరిమినట్టు, విడుగుపడి, తుపాన్ మహాశ్రవణంలా ముందు కొచ్చినట్టు భావించాలి

అది అతి చిన్న విషయం కళ్ళలాడే గ్రామం పేలవంగా తయారయ్యే పరిస్థితులు ప్రారంభమయ్యాయ్ ప్రకాంత జీవితం గడుపుతున్న పల్లె ప్రజలు కొట్టాటలకు, దొమ్మిలకు గురై, దినదిన ఆయుస్సులా భావించే సంఘటనలు కన్పించాయ్ గ్రామమే దగ్గైపోతుందా అని విజ్ఞులు ఊహించారు అంతకుముందు అంతే ఈ పొలంలో రెడ్డి చంద్రయ్యలు కొట్టుకోకముందు - పాలేరుల్ని కొద్దిగా జీతమెక్కువ యిచ్చి కుదుర్చుకున్నారని, ఏవేవో ఆరోపణలు అణగివున్నాయ్ లోపల ద్వేషం ప్రబలింది బలం కూడింది కోపం హెచ్చింది ఓర్పు తగ్గింది అనూయప్రబలింది అంతా ఒకటనె నూత్రం మూలబడింది సమయంకోసం వేచివున్నారనిపిస్తుంది దెబ్బ ఎవ్వడు తీస్తామా అని గాలంవేసి కాసుకున్నారా అన్నట్టు కన్పిస్తుంది రెండు వుంజుల్ని ఓయటకు వదిలే ఇక చెప్పాలి! అందులో కత్తులతో వెంట్రుకలు నిక్కమొడుస్తాయ్ కాళ్ళు ఎత్తుతాయ్ దొంగచూపులు చూస్తాయ్

* * * *

ఈ దారుణవార్త వినినంతో ఆడవాళ్లు గొల్లమన్నారని అబ్బాయిలు, అమ్మాయిలు నుక్కపెట్టారు యువకులు గుండె లదిమి పట్టుకొని, వరుస తీవ్రమైన పాఠశాలలో ముసలమూల శోధన నొక్కపెట్టారు తాతలు తలగుడ్డలు చుట్టారు రెడ్డితాలూకు వారంతా ఒక ప్రక్క - చంద్రయ్య తాలూకు వారంతా మరొక ప్రక్క చేరారు మామిచేవారు కొంతమంది, కర్ర లెల్లే వారు మరికొందరి - 'కాంతం కాంతం' అని కొంతమంది, 'ఎంత దారుణం' అని సానుభూతి లేల్లేవారు కొందరు ఊర్లో తీసుకొచ్చారు గాయపడ్డవారిని ఆరాట పోమయాజులుగారు తీర్పు చెప్పే పెద్దమనుష్యులు చుట్టలు పెరిగించి, కర్రలు ఆనుకొని, జరగబోయే విచారణ గూర్చి చెప్పటం జాగ్రత్తపెట్టి వున్నారని కొంతమంది యువకర్తల పొంగేవారు బాంబులు వదులుతూనే వున్నారని జవార్ని రెచ్చగొడుతూనే వున్నారని చంద్రయ్యదే తప్పుని ఒకరు, రెడ్డి పొగరు పోతని ఒకరు, ఈ దెబ్బతో అంతు లేలా అని సరొక ముగ్రమంకంటే, ఈసారి బుర్ర రాముకీర్తనలు పొడిస్తాం చావుంటే

రావాలి" అని మామగూడెం ప్రాంత వారు

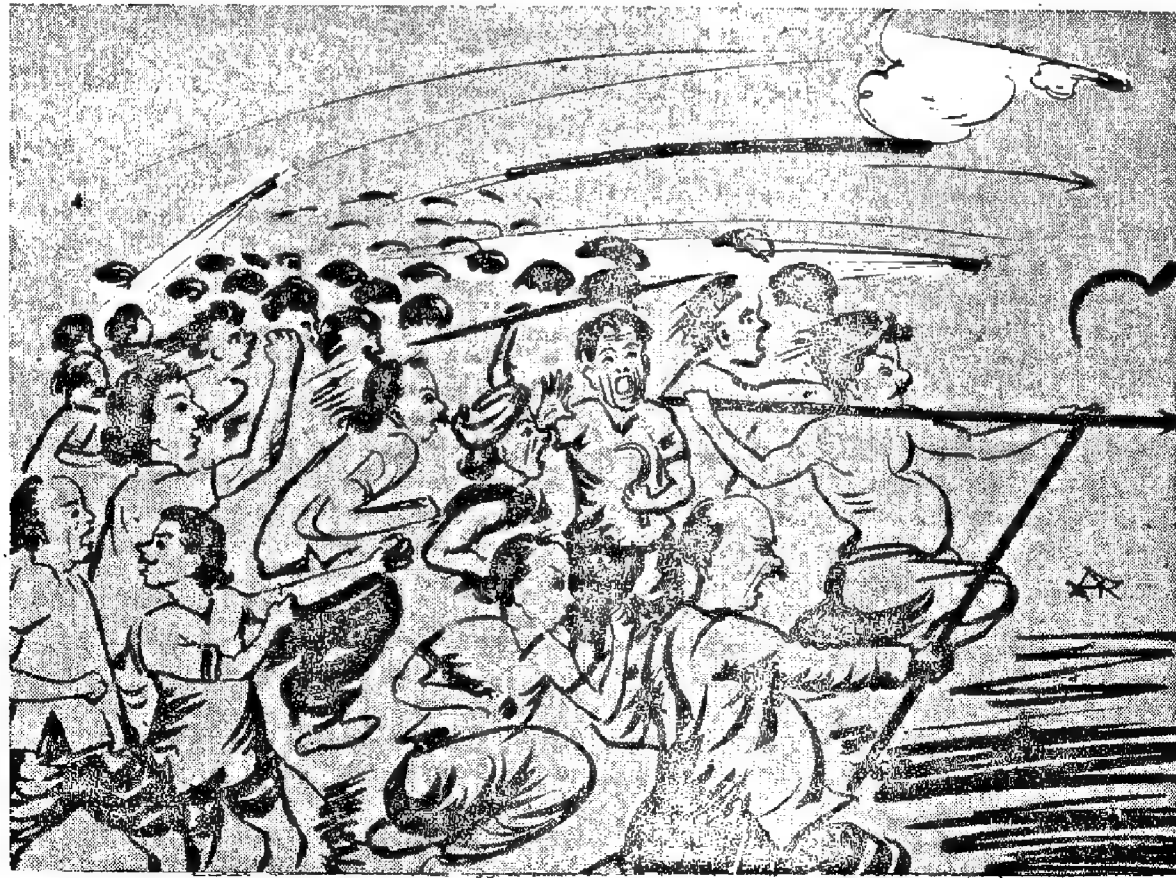
"ఏమరావలసిందే పేమపూర్వకంగా వుంటే ఒకరోజు ఆగవచ్చు రెండురోజులుండవచ్చు లేదా పై పోదినన్నిటి అడ్డెసి తీసుకొని తెచ్చుకోవచ్చు పాడిపంటల విషయంలో మనం అజాగ్రత్తగా వుండ మంటామా? కలిసి కట్టుగా వుండాలి అయిందేదో అయింది ఇదంతా మర్చి పోవా" అన్నారు పోమయాజులుగారు ఈ పోధామృతం వారికి రుచించలేదు బట్టలు చుట్టుకుని, నిట్టూర్పులు విడుస్తూ, ఇంటికి దోవతీకారంతో

"పట్టు వదలని వల్లెవారు, అత్తాభిమానం గల గ్రామస్థులు ఈ కాలం యువకులకు తొందరతనం ఎక్కువ బాబూ" అని అనుభవజ్ఞులు శాస్త్రులుగారు మాడా అన్నారు, వున్న కిటుకును తేటపరుస్తూ

ఈ అంటువ్యాధి మామూడిగల గూడెం లోకి మాడా వ్యాపించింది ఒక పేటవారు చంద్రయ్యను బలవర్తిలే మరొక పేట వారు రెడ్డిని చంద్రయ్య అయిదు రూపాయలు కల్లు పోయిస్తే, రెడ్డి పది రూపాయల కల్లు పోయిస్తాడు రెడ్డి రోజుకాలి రూపా

యిస్తే చంద్రయ్య రూపాయన్నర దాంతో అమాయకులైన మారిజనుల్లో పేచీలు పుట్టాయని బండబూతులు తిట్లు కొనేవారు ముక్కల్లా కొట్టాడుకొనే వారు చీటికి మాటికి చీడరింపులు "మా పోరలే గొప్పరు" అని ఒకరంటే "మా పబువులే మంచోరు" అని మరొకరు తీరుబడి వుంటే చాలా ఈ విషయమే పోట్లాడేవారు భోజనం చేస్తున్నప్పుడు రాత్రులు వంటెపై మాత్సర్యం వున్నాడు, కలిసి కట్టుగా పొలకి పెట్టెట్టప్పుడు పార్టీ అగుర్చే అనుకొనేవారు

* * * * * ఇంతలో ఎన్నికలు వచ్చాయని వంచాయితోడ్డుకు మటుంబరావుగారిని ప్రెసి డెంట్ చేయాలని వుద్దేశ్యం మొదలై వున్నా, ఈ పోటీల్లో మధ్య తాను ఇరకడం భావ్యం కాదని మానం వహించాడు మున గులుగారు చంద్రయ్యని బలవర్తిస్తే - రెడ్డిని కరణంగా ఉపయోగ చేశాడు తెల్లవారిలే ఎని కలు చాలా తీవ్రంగా వుండి పోటీ మాలపల్లెలో ఎక్కువ ఎవరికి వస్తే వారు సెక్రటరీమాట ఊర్లో సమానమే బలం గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి

ప్రచారం చేస్తున్నారు ఆ రాత్రి ఆ గూడెంలో వాళ్ళకు నిద్ర లేదు సరికదా ప్రాణాలు అరచేతుల్లో పెట్టుకునివున్నారు ఓట్లను కొనసాగించే మొదలు పెట్టారు ఆ రాత్రి ముక్తగా పోయించి వేశారు కల్లు ఇంకా తలసరి తలంపుగా కేకలు వినిపించాయో ఒక మూల అటు పరుగెత్తారంతా చంద్రయ్యపాలేరు ఆకాశంలో వుండి నోరు తిరిచుకుంటున్నాడు రెడ్డిపాలేరు గిలగిలా కొట్టుకుంటూ క్రింద పడిపోయాడు చలోపడి ఎద్దు మేసింది అది తగువు అసలు అటు తోలుకొనేరా లేదు ఆచేత అంటాడు వాళ్ళ పాలేరు గూడెం చంద్రయ్యపాలేరు నెరిగుల్లా రాళ్ళతో, కర్రలతో బాదుకున్నారు ఆకుపత్రిలో ఆరు గురు ప్రక్కబడ్డారు ఎన్నికల్ని వాయిదా వేశారు ఆఫీసు

* * * ఇంతలో క్రిరామనమమ వచ్చింది చంద్రయ్యపాలేరు రాజమండ్రి బోగంవారిని తీసుకొస్తే, రెడ్డిపాలేరు పెద్దాపురం బోగం మేరాన్ని తీసుకొచ్చింది హరికథలు గాన కచేరీలు, చక్కగా వీర్పాటుచేయ

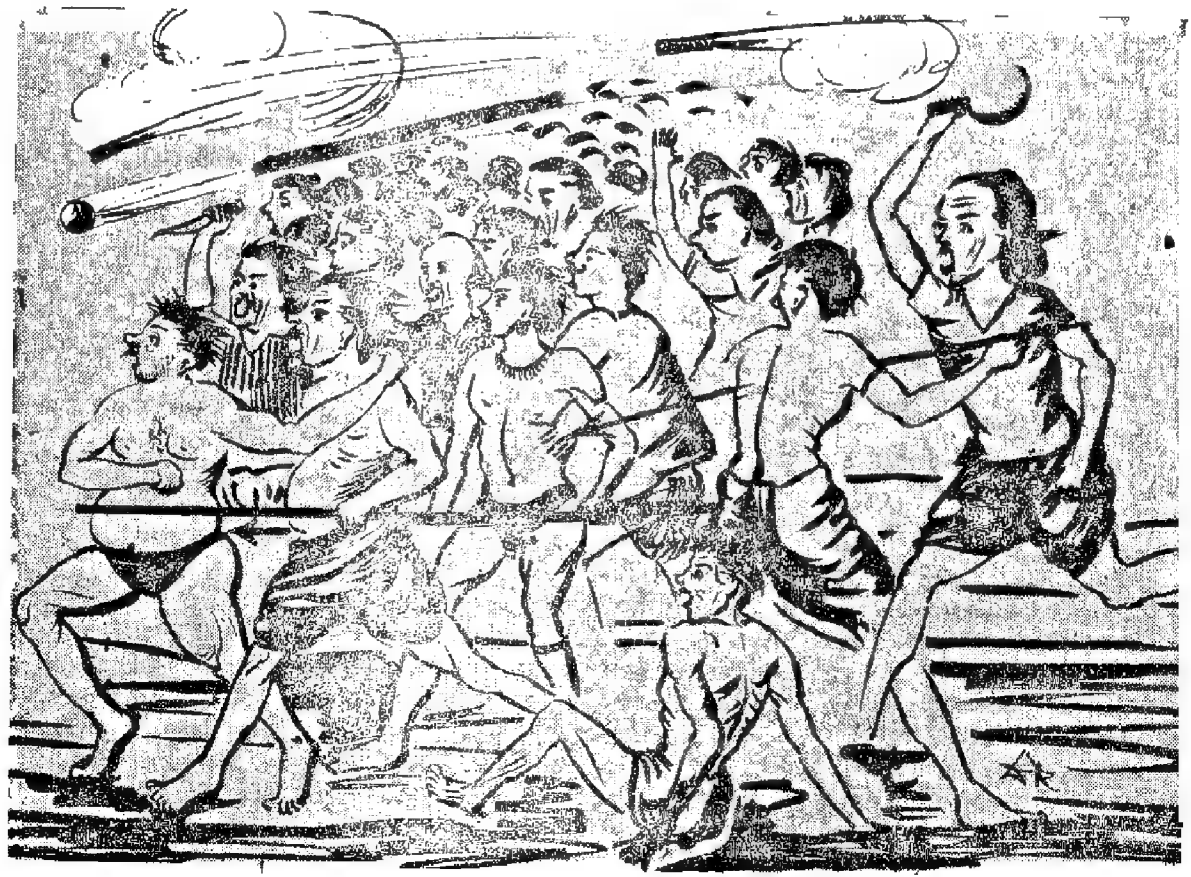
బడ్డాయ్ అయిదు పేట జనాభాకు రెండు పందిళ్లు సామ్యు సీక్రలా ఖర్చుచేశారు రాత్రులు చెదురుగా ఘర్షణలు పడుతూనే వున్నారు అొమ్ములు విలుచుకొని తిరుగు తూనేవున్నారు దండెలు తీస్తునే వున్నారు

ఆఖరురోజున కర్ణాటోత్సవం ఊరే గింపులో వాహనాలు వున్నాయో కొయి దాన్సులు, త్యాగండువాయిద్యాలు, విచిత్ర వేషాలు మందుగుండు సామగ్రి జనాన్ని ఎంతో ఆకర్షిస్తున్నాయో ఆ రాత్రి ఎవ్వరూ నిద్రపోలే జోకలి పురుషులు స్త్రీలకుపోజాలు యిస్తూనే వున్నారు బోగంవాళ్ళను బడపట్టుకొనో, కొంగుపట్టు కొనో సరస పల్లా పాలాడుతూనే వున్నారు

ఊరేగింపులు ఎదురుపడ్డాయో తారా జవ్వలు "మయ" న పైకి పోతున్నాయో చిచ్చుబుడ్లు చీకేస్తున్నాయో కొన్ని ఇంతలో గడ్డాలు పుట్టింది ఒకరి కాల్చిన మురొకరు ప్రొక్కారట కర్రలు తిప్పురు బూతులు తిట్లు వున్నారు గోవీలు విగడితారు పెద్ద

దొమ్మి కనేలోకనేలో మని చెప్పలు అమ్మో బాబోఅని రోదనలు జన సమూహం చెల్లాచెదరైపోయింది రామ రాజాగారి హాస్పిటల్లో ఎముకలు విరిగిన వార్ని గాయపడ్డవారిని తేర్చించారు మురొక మూల సోమయాజులుగారి కవాన్ని బయటకు గొనితెచ్చారు అంతా తెల్ల బోయారు సద్దు అణింది బుద్ధి గడ్డి తిందనుకున్నారు అంతా విచిత్రంగా చేస్తుకున్నారు పెద్దమనిషి ప్రాణాలు పోయాయో భావని చేసింది వరిజను లన్నారు ఆ ఊరిలో వాళ్ళగూడెం దగ్గమైపోయింది దయాచాక్షి న్యాలు కరువయ్యాయో

అప్పటినుంచి ఊరు స్థిమితంగా, కల్లోలంతేమృదా వుంది రెడ్డిగారమ్మాయి నిచ్చి చంద్రయ్యకొడుక్కు పెండ్లిచేశారు అతినే భవంగా కుటుంబరావు వంచాయతి కొద్ద పెసిడెంట్ గా ఏకగ్రీవంగా ఎన్ను కొబ్బాడు గూడెంలోని పెద, నర్సి గాడు ఒకసారిలా అన్నాడు కాలవ వంశేనమిద మురొని వారి కేట్రా (18-వ పేజీ చూడండి)

పెద్దకథ:

కుండపింకులు

శ్రీ భమిడిపాటి రామగోపాలం

“ఇదుగో, శకుంతలా! మాట!

అన్నాను
శకుంతల వచ్చిందిగాని దగ్గరగా రాలేదు
“ఎందుకు?”

“ఇంకా దగ్గరగా రావాలి”

“నే రాను”

“అదికాదు చిన్నకబురు”

“అక్కణ్ణించి చెప్పరాదా యేమిటి?”

“ఉఁహూఁ”

“అయితే పోనీ చెప్పక్కర్లేదులండి”

“అదిగో, మరి అందుకే నా కోర్కె”

మొస్తుంది”

“ఒస్తే రానీండి బాబూ” అని నవ్వి

దెక్కి నడిచింది

కొద్ద గంభీరంగా “పనుంది ఇలా

వస్తావా రావా?” అన్నాను

కొంచెం భయపడి “ఎందుకూ?” అని

వచ్చింది

“నా సరదా అంతా పాడుకేశావు

ఇవాళ మంచి ముఖ్యమైన న్యాయం చెప్పదా

మనుకున్నాను నా కోర్కెపం తెప్పించి

ఆ విషయంలో వున్న సౌకుమర్యాన్ని

పాడుకేశావు ఇంకా చెప్పే మోటుగా

చెప్పాలి ఇప్పుడు చెప్పను ఆనక

ఎప్పుడో జ్ఞాపక మొస్తుంది, అప్పుడు పిలవ

గా నేదగ్గర సావాస్తే చెప్తాను అంతే పో”

“పోనీ చెప్పరాదా?”

“ఉఁహూఁ”

దరలు ఇట్టే కొట్టుకుంటారు తన్ను

కుంటారు మధ్యన మనం బుద్ధి లేక

పేచీనపటి దెబ్బలు తినడం గాని

పాపం సోమాజులుగారి మాటిన్నా రేట్లా

. ఆయనపాణం పోయింది మంసికల్లే

ఇలావచ్చిందన్నాడు ఆరిపోయినచుట్టను

పారేస్తూ “నిజమేరా” అని, ప్రక్కనున్న

పల్లిగాడు వున్నదుమ్ము చులిపి నడుం

వాల్యాడు చల్లటి చంద్రుణ్ణిమాస్తా

“మా అన్నయ్య ఊరికనే అన్నా

జేమిటి - పిచ్చికి అని!”

“అంటే అన్నాడులే”

శకుంతల వెళ్ళిపోయింది

శకుంతల నాకు కాబోయే భార్య మా

స్నేహం తక్కువకాలంనాటిది కాదు

నా పద్మాలుగో యేట మా వెంకటే

శ్వర్ణమామ మా పల్లెటూరిచ్చి నన్ను

పట్నంలో చదివిస్తేగాని వల్లగా దన్నాడు

మా నాన్న నేను పల్లెటూరిచ్చి తనకి కొద్ద

ఆసరాగా ఉంటున్నానని ఊరుకున్నా ఆగ

లేగు ఆనాటినించి నేను పట్నంలో

వెంకటే శ్వర్ణమామ మయ్య ఇంట్లోనే

ఉండడం

వెంకటే శ్వర్ణమామ మయ్యకి ముగ్గురే

పిల్లలు పెద్దది సరస్వతి తరవాత నాగ

భూషణం ఆనక శకుంతల మొదట్టింది

శకుంతలని నా కిచ్చి పెల్లిచెయ్యాలని వెంక

టే శ్వర్ణమామయ్య అనుకుంటున్నాడు

మా అత్త దీని కన్నాదూ అడ్డుచెప్పలేదు

అందుచేత మా చిన్నతనంలో సరస్వతి,

నాగభూషణమూ మమ్మల్ని మొగుడూ

పెళ్ళా లంటూ ఉడికించేవాళ్ళు అనన్న

అప్పుడు సిగ్గుగా ఉండేవప్పటికీ ఇప్పు

డెంతో మధురంగా కంటకి కనిపిస్తు

న్నాయి, అప్పుడప్పుడు నేను “నువ్వు

కొదంటేమూత్రం మాస్తా మేమిటి? బాల

వాక్యం బ్రహ్మవాక్యం చిన్నప్పుడే

మనం!” అంటూంటాను శకుంతలను

శకుంతలయినా, కొదనేది దైకి మూత్రమే

తరవాత మా నాన్న పోయారు ఈ

కుటుంబాన్ని కూడా పల్లెటూరిళ్ళో భూములు

కొన్ని శిస్తుకి కొన్ని భాగానికి యిచ్చేసి

మేం పట్నంలో కొపరం పెట్టాం కొని

నేనుమాత్రం “కోజాకి ఇరవైగంటలు నా

ల్పింట్లోనే” ఉంటాను, మా అమ్మ ఉద్దేశం

ప్రకారం

మా అమ్మతో ఒకటిరెండు సార్లు మా

దొంకటే శ్వర్ణమామయ్య నాతో తన
కూతురు శకుంతల పెల్లివిషయం ఎత్తిత
ముఖంగా ఊరుకోవడమో లేక తరవా
మాసుకుందాంలేద్దురు అన్నగా రూ
అనడమో చేసేది అందుచేత నాకు హృద
యాంతరాళంలో ఎక్కడో చిన్నభయం
ఉంటూండేది, ఒకవేళ అమ్మ మా వివా
హానికి అంగీకరించడమో అని! ఆ భయం
హృదయంలో ఒక మూలనే తన స్థానం

ఏర్పరచుకొన్నా, అది ఎంతో తక్కువ
పరిమాణం కలది అయినా, నన్ను కలత
పెట్టేది మాత్రం చాల ఎక్కువ నవ్వుల్లో,
ఏనుపుల్లో, ఎకసక్కాల్లో నేనూ శకుం
తలా భార్యభర్తలై ఒక్కచోట పెరిగాం
కోజా మాలో ప్రేమపురస్కరమైన చిరు
నవ్వులు మనుసిగ్గుదాంతరల్లోంచి తొంగి
చూసేవి అనే గొడ అయి, మేడ అయి
మాలో నమ్మకాలు కలిగించేయి, అదే నా
భార్య అని నాకూ, నేనే దాని భర్తనని
దానికీను అందుకనే నన్ను అది ఏమండీ
అని పిలుస్తుంది అలాంటిది మా అమ్మ మా
యిద్దరికీ అడ్డుగా నిలిస్తే కష్టంకామా!

కొని ఈ భయం నాలో అట్టేకాలం
నిలిచేదికాదు మాయంటే ఇంకా మా
అందరికీ వివాహాలు కావాలి అయితే ఈ
పూచీ మా నాన్న పోయినదగ్గర్నుంచీ మా
మామయ్యే నెత్తిన వేసుకున్నాడు అతను
నాకు స్నేహితుడిలాంటివాడు నా హృద
యాన్ని విప్పిచెప్తే అర్థం
చేసుకోగల వ్యక్తి అతనితో
చెప్పి నా వివాహాన్ని నా యిష్టప్రకారం
నండిపించుకోగలనని నమ్మాను అందుచేత
నాభయం కొద్దిసేపు నన్నావహించినా తర
వాత తూలిపోయేది

ఉండుండి ఒకనాడు మా అమ్మ మా
చెల్లెలు పెల్లి ఊసుఎత్తగా, మెల్లగా నా
పెల్లివిషయం కూడా రాగా, మా అమ్మతో
కొద్ద నిమ్మర్నగా నా పెల్లిగురించి తను
ఏమీ ప్రయత్నం చేయనక్కర్లేదని
చెప్పాను

“అదేమిటి? అయిందా ఏమిటి అనుకు
న్నంత పనీ?” అంది అమ్మ కొంచెం నిర్ధాం
తపడి, కోపగిస్తున్నట్టు

“ఏమిటి?” అన్నాను నేను ఎరక్కా
ఎరిగినట్టు, భయపడి

“పట్టువాసం పని! అనుకున్నానే
ఏ క్లాసుపిల్లనే మాసుకుంటావని! మీ
నాన్నగారే నేవారు! ఎవర్ని మాసుకు
న్నావురా?”

“నువ్వుమనున్నట్టేమీ అవలేదు”

“మరి? నీ పెల్లికి నేనేమీ ప్రయత్నించ
కూడదంటే ఏం మాట?”

“ఏమీ లేదు నేను శకుంతలని తప్ప మరెవ్వరినీ చేసుకోను అంతే”

“శకుంతలే గదా!” అంది అమ్మ నిర్భయంగా “అలాగేలే, ముందు లక్ష్మి పెళ్లి కానీ చెప్తాను”

లక్ష్మి మా పెద్ద చెల్లెలు వయస్సు పదిహేడు మూడేళ్ళకిందట మా నాన్న మొదలు పెట్టాడు దానికి సంబంధాలు వెతకడం దొరకలేదు మామయ్యకూడా మామ్మనాడు ఇది ఒక సమస్యగా మా అమ్మనూ మామయ్యనూ బాధిస్తున్నది నాకు నిబ్బరమే ఈ యెడో వోచో యెడో కొంచెం కష్టపడవలసివచ్చినా దానికి పెళ్ళవుతుందని కష్టమంటే డబ్బు విషయంలో.

* * * *

నాటి సాయంకాలం నేను భోజనం చేసి మా వెంకటేశ్వర్లు మామయ్య ఇంటికి వెళ్లాను, మా నాగభూషణం బావనూ శకుంతలనీ సినిమాకి రమ్మని బలవంతం చేశాను

తిరిగి వచ్చాక మరి ఇంటికి వెళ్దామన్న ఉద్దేశం నాకూ లేదు, వాళ్ళకూడా ఇప్పుడేం వెళ్తావు ఇక్కడే పగళ్ళో అన్నారు పది గంటలప్పుడు వెళ్లడం కష్టం కాకపోయినా ఉద్దేశం ఉండబట్టి అక్కడే, దాబా మీద పడుకున్నాను శకుంతల ఒంటరిగా వస్తుందా, ఒక్క నిమిషంలో నాలో ఉబుకుతున్న సంకోషవార్త చెప్పదానా అని ఉంది కాని ఎక్కడికి కక్కడే అడ్డు వచ్చింది భోజనానికి వాల్లిదర్తూ కలిసే వెళ్ళారు నేను కాసేపు పక్కని కూచున్నాను ఆనక పోయి దాబామీద వుంటానని చెప్పి వచ్చేశాను శకుంతల ఒక్కర్తీ ముందు భోంచేసి రాకూపదా అని ఆశించాను రా లేదు వాల్లిదర్తూ కలిసే వచ్చారు మరి నాగభూషణం, అత్త, ఉన్నప్పుడీ సంగతి ఎలా చెప్పేది?

పొద్దున్నే మెలకువ రాలేదు వాళ్ళ ముగ్గురూ లేచి వెళ్లిపోయారని చూశాను లేచి బద్దకంగా ఒళ్ళు విరుచుకుంటూంటే శకుంతల దాబా ఎక్కుతూంది

“ఓహో! అప్పుడే లేచిపోయారే! ఇంకా తెల్లవారలేదు పడుకోండి!” అంది తిడిబట్ట పట్టగోడమీద ఆరవేస్తూ

“ఇదిగో, పొద్దున్నే లేచి నీ మహం చూశాను ఇవా శేమయినా అయిందా, సగం నీకిస్తాను” అన్నాను

“ఎవరన్నా డబ్బిస్తేనో?”

“అది తప్ప! అవునుగాని ఇలా రా ఒక మాటు! నిన్న నేనున్నానో జ్ఞాపకం చేసుకో!”

శకుంతల కొద్దిగా నవ్వింది “అబ్బ! ఎంత గడుగువారండీ! రమ్మనగానే వచ్చే

య్యావీ!” అంటూ దగ్గరికొచ్చి “ఇదుగో - ఇంతకన్న దగ్గరికి రాను ఏమిటి?” అంది

సటుక్కున చెయ్యి అంగుకుని “నీ కొమగురమైన సంగతి చెప్పనా?” అన్నాను

“ఇదుగో - మరి చెయ్యి వొడలండి లేక పోతే అంతకంటే చేదైన సంగతి జరుగుతుంది”

“చెయ్యి వొదిలే రసమే లేదు నిన్ను మా అమ్మని మనిద్దరి పెళ్లిసంగతి అడిగాను మా చెల్లి పెళ్లి అయిపోగానే ఈ సంగతి చూద్దామంది”

“ఎప్పుడూ ఇదే గొడవ ఇంటేనా?”

అని చెయ్యి విడిపించుకున్నది

“అయ్యేవరకూ ఆ గొడవే ఉండాలి”

అని నవ్వాను

“మరి పళ్ళు తోముకోడమూ కాఫీ తాగడం ఇవేవి అక్కరే దన్నమాట!”

“తాగడానికి ను వ్యంగిహాటిస్తే కాఫీ

కాదు అమ్మతం కూడా అక్కరేదు”

అన్నాను కించిత్తు సార్థకంగా నవ్వి

“అది నే అమ్మ కరుచుకుంటుంది

అని చరచరా వెళ్ళిపోయింది శకుంతల

అటువేపు మాన్తూ తల్లిప్రేగా కూచున్నాను

వెనకాలే వెళ్ళామా అన్నంత ఉబుకు

మొద్దగో పుట్టింది కాని ఇద్దరమూ ఒకరి

వెనకాలే మరొకరు వెళ్లే ఏదో అనుకుం

టారు చూసినవాళ్ళు సిగ్గుపడి ఉండి

పోయాను

ఆనక లేచికిందకి వెళ్లి కాలకృత్యాలు

తీర్చుకుని కాఫీ త్రాగి మాయింటికి వెళ్లి

పోయాను

* * *

“నువ్వే పాడుకోవోయి ఆట!”

అంది అత్త

“నేనేం పాడు జెయ్యలేదు శకుంతల

చేతులో ఆనూ రాణీ ఉన్నాయి మరి నావి

రాజా జాకిన్ని రెండుపట్టా యిచ్చుకో

వలసిందే” అన్నాను.

“పిచ్చిశ్రీ గారు - అర్థంచేసుకోలేక

పోయారు మీ లేది వేసినా నేను ఆను

వెయ్యదల్చుకున్నాను మా అన్నయ్య

చేతిగోది తుగవుముక్కనుకున్నాను”

అంది శకుంతల

“అన్నీ బాగున్నాయిగాని ముక్కు

మిటి?” అంది అత్త

“ఏమి?” అంది శకుంతల

“అతన్ని ఆలా పిలవడమేమిటి అని!”

“పిచ్చిశ్రీ అని!” అన్నాడు నాగ

భూషణం నవ్వి

“సరదాకి!” అని సిగ్గులో నవ్వింది

శకుంతల

“ఆ, సరదాకి! మనిషి విలవెంతో

గుర్తించక్కర్లా? ఏదో వాడన్నా వనీ, అంటే అత మాదుకున్నాను గదా అనీ నువ్వు అనెయ్య లేమిటి? - అయినా నీకు మరీ మితిమీరి పోతోందిరా అబ్బాయ్!” అంది అత్త వోరుగా నాగభూషణం ముక్కులు కలుపుతున్నాడు

“నాది కావోలా ఆట!” అంది అత్త

ఇంతలో తలుపుతట్టి పిలిచా గెవరో

“తెలిగాము కమల - సిక్ - ఎరై

వింగ్ - ఈవినింగ్ - వెంకటేశ్వర్లు

కమల మా నాగభూషణం పెప్పాం

పుట్టింటికి పోయింది మా వెంకటేశ్వర్లు

మామ పనిమీద అటువేపు వెళ్ళారు

ఓమాటు ఆ వూరుకూడా వల్తైనని

చెప్పాడు

“అంటే?” అంది అత్త

“దానికి జబ్బుగా వుండిట సాయం

కాలానికి వచ్చేస్తున్నామని రాశారు”

అన్నాను నాగభూషణం

“ఏం జబ్బు ప్యా?” అంది అత్త

వెంగగా

“ఏమో ఏం జబ్బో!” అన్నాను నాగ

భూషణం దిగులుగా “ఎరైవింగ్ అంటే

అయ నొక్కరూనా లేక ఇద్దరూనా?”

అన్నాడు మళ్ళా

“ఇద్దరూనే ఒక్కరూ అయితే

తెలిగా మెందుకూ? ఎప్పుడొచ్చినా

రావచ్చు” అన్నాను

Grand concession
ANY SHAPE SAME PRICE
Each Guaranteed 5 Years

1 2 3

5 Jewels Fitted
PRICE **Rs 26/-** EACH

5 J Sup Chrome 28/Rolled gold 35/
15 Jewels Chrome 35/Rolled gold 45/
13" Size round 17/Centre second 20/
Pocket Watch 12/- Superior 14/-

MODEL PEN SUPPLIERS
POST BOX NO 6772 CALCUTTA 7

“జబ్బుతో వున్నదాన్ని తీసుకురావడం ఏమంత మంచివని?”

“ఏమో నాయనా, ఆయన సంగతి ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు” అంది ఆత్తి

అలా అని తిన్నగా వంటింకి వెళ్ళింది వెనకానే కేకుంటల వల్లింది నాగభూషణం నేనూ కూర్చున్నాం కాని ఓ నిమిషం తలవట్టుకుని లేచి వల్లిపోయాడు

నేను వల్లిపోదామా అని ఆలోచిస్తున్నాను కాని ఆ విధమైన ఉత్తరం రాగానే వాళ్ళని వొదిలి వల్లిపోవడం మంచిది కాదని తోచింది కూచుండిపోయాను

రెండుకూడు నిమిషాలు గడిచాక కాఫీ పట్టుకు కేకుంటల వచ్చింది

“వచ్చాంరా భగవంతుడా! నాకూ విచారంగా వుండి?” అంది నవ్వుతూ

నేనూ నవ్వి “విచారంకాదుగాని మీ అన్నయ్య ఏం జేస్తున్నారు?” అన్నాను

“ఉహు బెంగళుకు తలపట్టుకు కూచున్నాడు ఫరవాలేదురా అంటే నిగడు ఇంకా ఏం జబ్బో, ఎంతపట్టుకో తెలీ కుండానే ఏడుపు! తెలిగ్రామిచ్చేటంత వరకూ వస్తే యింకే మనుకోం అంటాడు కాఫీ తాగండి చల్లారిపోగలడు!”

“మీ అన్న కాఫీ తాగాడా?”

“తాగు ఎం గయింద లేదంటూనే గళాసుదూ కొట్టేశారు” అని నవ్వి వల్లిపోబోయింది

ఈలోగా నేను కాఫీ కొంచెం దుచి చూసి “సంచదార చాలలేదు” అన్నాను “తెస్తా”

తెచ్చిన తరవాత కేకుంటలమీద నా స్వేచ్ఛను ఇంకొంచెం పోనిద్దా మనిపించింది ఇందుకు ఒడిసగారి జబ్బువార్త దానిలో వాతావరణపు మార్పు కలిగించడా అనే సందేహం మొదట పుట్టింది కాని వాళ్ళన్నయ్య ఏడుస్తోంటే నవ్వించే, అందుచేత మార్పు లేదని తెలియలేదా అని పించింది

“మాయల్లా, మా కాఫీ అన్నీ మీకు తీసి తక్కువ! ఏంజేస్తా? మా ఖర్చు!” అంది కేకుంటల వస్తూనే

“అదికాదు సంగతి నీ చేతిమంచి ఎంత వీలయితే అంత తీసి తాగేద్దామని!”

చెప్పాతో తెచ్చిన సంచదార గ్లాసులో వేసి టాటక లాడిస్తోంది ఈజిప్తరులో నడుంవాల్చిఉన్నాను నేను బట్టమీద కాఫీపుంది వొంటి కలుపుతోంది నేను సరిగా కూచుంటే దాని బుగ్గ అంగుళుంది కాని ధైర్యంతో వంగలేకు వంటింకి తోచి వాళ్ళిద్దర్లో ఎవరన్నా వస్తే, అవి

చెయ్యిబాచి దాని చెయ్యి తప్పించి గ్లాసు పుచ్చుకున్నాను అది వనక్కి లేవగానే నేను ముందుకు వంగాను మాట్లాడకండానే వల్లిపోయింది దాని చెయ్యి నేను ముట్టుకున్నందుకు ఎలాంటిమాపు మాసిందో నేను చూడలేదు

మరో పది నిమిషాలు గడిచాక నాగభూషణం దిగులుగా వచ్చి “స్టేషనుకెళ్ళాం వస్తావురా?” అన్నాడు

“నువ్వలా దిగులుగావుంటే రను”

“అంటే?”

“భయర్ ఫుల్ గా ఉండాలి”

“వ్వ ఏమిటోనా మనస్సంతా కలత పడ్డది”

“అవును ఏం ములిగిందనిరా?”

“నీకు తెలీదురా! దాని వాళ్ళు మంచిదాదు చాలా బీకగా వుంటుంది ఏదొచ్చినా కొంప ములిగినంత అవుతుంది ఆవేళ నువ్వు లేవు, మా అమ్మ నాలుగు చీవాట్లు పెట్టేసరికి ఫీవర్ వచ్చి ఎంతో యిదయింది!” అన్నాడు బెంగగా

“అయితే అస్తమాటూ అలా అవుతుందనా? బావుందిరా! పైగా నువ్వు బెంగపడితే అది ఎక్కువవుతుంది ధైర్య మే ఒయం”

“తెలిగ్రాంకూడా యిచ్చేశారు ఈయన ఎంత సీరియస్ యేమిటో!”

“తెలిగ్రామిస్తే సీరియస్ నుకో వాలేమిటి? ఇక్కడ ఎర్రంజిమెంటూ అవీ చూసుకుండుకీ తెలిగ్రామిచ్చేరని నా ఉద్దేశం”

“ఎర్రంజిమెంటుంటే?”

“డాక్టరూ అడిను!”

“మీ మామయ్య అంత చిన్న సంగతికీ తెలిగ్రామివ్వరా బాబూ ఏదోసీరియస్ అయివుంటుంది”

“అయితే నడు అంత భయపడితే యింకెలాగరా? కాస్తన్నా ధైర్యంలేదు గోరంత మాసి కొండంత అనుకోవడం!”

నేనుకీ వెళ్తూ దారిలో వాళ్ళ డాక్టరుకి ఈ సంగతి చెప్పి ఆరుగంటలు కొట్టేసరికల్లా యింటికి రమ్మని చెప్పాం

* * * *

కమలక అంతజబ్బులేదు పట్నంలో కాస్త డాక్టరు సదుపాయం ఉంటుందిగదా అని వంకరేళ్ళవద్ద మామయ్య తీసుకొచ్చేశాడు కమలతో వాళ్ళ ముగ్గు, అన్న, వచ్చారు

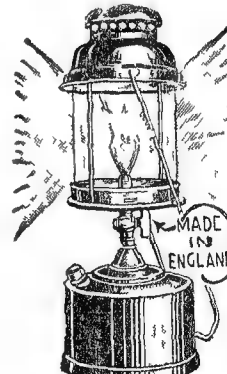
వచ్చిన పదిరోజుల్లో పరవాలేదని అని పించింది కాని తరవాత మళ్ళా ఎక్కువ కావడం ప్రారంభించింది ఇంట్లో వాళ్ళ బెంగలు మరి ఎక్కువయినాయి

ఉన్న విషయం ఏమిటంటే నాగభూషణం సంగతి అటుంచగా ఒక్క వంకరేళ్ళవద్ద మామయ్య కేకుంటలా తప్ప మిగతా వాళ్ళందరూ బెంగబెంగ! ఏం దారి నాకు అంటుందా తెల్లి ఆవిడ సంతానంలో కమల గారాబు బిడ్డ

ఒక నెల గడిచే సరికి కమలస్థితి నేను బెదిరించినట్లే చాలా నీరసం అయింది డాక్టరు చెప్పడానికి భయపడుతున్నాడని నేను తెలుసుకున్నాను ఆనక ఒకనాడు నాతో వేరేగా “ఆకేసు ఫేలయే అవకాశాలే ఎక్కువండీ” అన్నాడు

కమల జబ్బు ఆ బెంగ అలా ఉండగా ఈలోగా నాగభూషణం అత్తగారూ బావమరిదీ నాలో కొన్ని కొత్త చిరాకులు ప్రవేశ పెట్టారు వయస్సున్న మగవాణ్ణి నేను అస్తమాటూ వంకరేళ్ళవద్ద మామయ్య ఇంట్లోనే ఉండడం వాళ్ళలో ఏమిటో ఆనుమానం కలిగించింది మాకిద్దరికీ పెళ్ళవుతుంది గనక వీట్లు నేను లేక్క చెయ్యవలసిన అవసరంలేదు కాని అనవసరంగా వాళ్ళ తీర్పువీక్షణాల్ని అందుకోవడం ఇష్టంలేక వాళ్ళింటికి అంత తరుచుగా వెళ్ళడం మానుకున్నాను చివరికి కమల చచ్చిపోడం నేను చూడకండానే జరిగింది చచ్చిపోయిందంటే ఆత్మజ్ఞాన విమాత్రమా ఆశ్చర్యం చూపించానుగాని తరవాత ఇంతకీ నాకు తెలిసిందేగదా, అను

కార్టైడ్ గాస్ లాంతర్లు

కొత్త లాంతర్లు, ధరలు తగ్గివబడి నవి 10 సం॥లు గ్యారంటీ గవర్న మెంటు ఆఫీసు లో ఆఫ్రావు కాబడినవి మంచి ప్రకాశ వంతమైన వెలుతు రిచ్చును వెంటనే ఆర్డర్

రివ్వండి అంత తక్కువ ఖరీదుకు యితరచోట్ల దొరకవు ఖరీదు రు 18/ పోస్టేజీ సగైరారు 5/ య మూడు వారాలు తర్వాత ఖరీదు రు 36/ య అవుతుంది

STANDARD W Co
Post Box 288, Calcutta 1

కున్నాను కౌరి కమల చచ్చిపోతుందిని నాకు తెలుసు సుమండీ అని వాళ్లతో చెప్పలేకపోయాను

* * *

కమల పోయిన నాడు మృత్యువు, మృత్యువు నెలకొనివరకూ వెంకటేశ్వర్లు మామయ్య ఇంటికి వెళ్లడం మానుకున్నాను వాళ్ల విచారాల్లో వాళ్లంటే నేను కేవలం శకుంతులకోసం వాళ్లంటికి చళ్లడం తప్పగా కనిపించింది పరామర్శకి మావాళ్లందరూ కమలపోయిన పదహారోజున వెళ్లారు అప్పటికి కమల తల్లి అన్నగారు లేరట

పూర్తిగా నెలకొనిపోయింది ఒక నాగు నేను వెంకటేశ్వర్లు మామయ్య ఇంటికి వెళ్లారు ఇంట్లో అంతా దిగులుగా నిశ్చలంగా ఉంటారనుకున్నాను కౌరి అంతలా ఏంలేదు నాగధూమణి ఇంటా లేదు మామయ్య ఊళ్లో లేరు

“ఏమియ్యో రావడం కూడా నేకావో?” అంది ఆర్త

“ఏం లేదండీ—గారు విచారంగా వుంటున్నప్పుడు నేనొస్తే అది మరింత ఎక్కువవుతుందిగాని తగ్గదుగదా, అంతేత రావడం మానుకుంటే మంచిదనుకున్నాను”

“అయ్యో!” అంది ఆవిడి నవ్వు “నిజం! నేనలాకే అనుకున్నాను”

“పోనీ ఒంట్లో ఏం చికాగా లేదు గద!”

“లేదండీ నాకస తప్పదు ఏ జబ్బూ రాను”

“పోనీ, మా పిల్ల సుఖపడుతుంది” అని నెమ్మదిగా అనుకుంటుంది

“ధూమణి ఏడి?”

“శకుంతల నడిగినట్లున్నావు! వాడికేం ఊసు పోలేదుట అలా తిరిగిస్తానని పోయాడు మీ మామయ్య సిద్ధులు వాళ్లూ చెయ్యడానికి వెళ్లారు”

“ధూమణి ఎంతసేపూ వస్తాడో?”

“కూచో వాడూ అక్కో తిరిగే రకం గాను ఇకవో ఇప్పుడో వచ్చేస్తాడు”

లేదాను సావిత్రికి పోయాను ఈజీ డైర్లో కూచుని పక్కన హిందూ మన్న ఒక ప్రతిక తిరిగి వేస్తున్నాను చెనకాల గానల చప్పుడయ్యేవరకూ తిరిగివేశాను అప్పుడు చూశాను

శకుంతల కాఫీ తెచ్చింది

“ఇదేమిటి?”

“కనపలేమా, కాఫీ!”

“మీకు వేళాపాళా తెలియాలా వుండే! సాయంకాలం అసలుసంజవేళ కాఫీ మేమిటి?”

“అది అసలుసంధ్యకాదనీ అనుర

సంధ్యనీ కదండీ తమ రిదివరకు చెప్పారు!”

“పోనీ కౌరి ఇప్పుడు కాఫీయిస్తే ఏమవుతోంది?”

“అహ! ఏమీ నా భాగ్యము! అనుకోని తగాదీ!”

“ఏం భాగ్యం!” అని వెంటకారంగా చెప్పి కాఫీ తీసుకున్నాను

“పంచదార సరిపోయిందీ?”

“నీ చేతుల్లో చూచింది ఎప్పుడూ తియ్యగానే ఉంటుంది” అన్నాను గ్లాసు కింద పెడుతూ

“ఈ కవిత్యం ఎన్నాళ్లబట్టి?”

నేను జవాబు చెప్పలేదు మానంగా కాసేపు గడిపాం

“ఇంకేమిటి వికేమలు?” అన్నాను

“ఉండండి”

అంతటికీ వల్లి ఒకకార్లు పట్టుకొచ్చింది

మీరు రావడం మానుకొని నెలకొనింది కారణం తెలియకు మీరు ఊళ్లో లేకేమో అనుకోవలసి వస్తోంది ఊళ్లోవుంటే వస్తారని తెలుసు మాకేమీ తోచడంలేదు

ఫీడేలు ముట్టుకుందికి మనసు రాగు అమ్మ ఎంతసేపూ ఏదోపని కల్పించుకుంటూ

మాటాడకుండా ఉంటోంది అన్నయ్య దిగులుగా మాటాడకుండా పగుకుంటాను

నాకు అల్లిక ఒక్కటే పని బాగులేదు నాన్న

వారాని కోసారి ఇంటిముఖం చూస్తూ మీరు ఊళ్లోవుంటే ఒకసారి తప్పకుండా రండి మీ శకుంతల

“ఏమిటి?”

“ఉత్తరం”

“అవును—మొన్నటి జేటుంది, పోవు చెయ్యలేదేమా అని!”

“ఎక్కడాని కెవరూ లేక, పైగా ప్రతి నిమిషంలోనూ మీరు ఊళ్లోవుంటానో ఉంటారో అని భయంకొద్దీను”

“బాగుంది ఊళ్లోవుంటే కేమాతాను— అయితే ఈ రిరివ వాతావరణం అంతా నే ననుకున్నట్లే పెరిగిందన్నమాట!”

“అంతే?”

“నేను రోజూ వాడూమా అనుకుంటూ మళ్లీ విచారంలో కుంగి కృశించిన మీరు ఎవరూ నాతో మాట్లాడానికి తగిన ఓపికతో వుంటారనుకోలేదు”

ఓపిక వుంది ఉదేశమూ వుంది మరొకే ఏమిటో అందరికీ సరదాగా వుంటుంది

“ఓహో!”

“ఓహో కాగు ఆ పేకాటలో, ఈ హాస్య మాడడమో ఏదో సరదాగా పొందుకోతుంది

పోనీ చూడండి, పేకడస్తా ఆ వాచీ స్టేండు మీద వుందా, రోజుకో యిరవైసార్లు నేను

తప్పు మరెవ్వరూ దాన్ని చూడలేదు”

“కూర్చుంటే తప్పా? మీ అన్నయ్య సంకతి నీకు తెలియక ప్రతిదానికి ఏదవల

సినదానికి చెయ్యరే క్లెక్కువ యేడుస్తాడు నిజమేనా?”

“నిజమే”

“మరి అలాంటివాడు పేకవేపు చూడేదని చెప్పకోడం దేనికి—ఇదుగో యిలాంటి వాచ్చి నేనుకూడా మీకు ఏమాత్రం ఉప

కారం చెయ్యలేనేమో అని భయపడి రావడం మానితాను లేకపోతే మీ యిల్లు

నాకేం చేదు గాగు నా బ్రతుకులో జ్ఞానం వచ్చిన తరువాత ఎక్కువకాలం ఇక్కడే వున్నాను”

నాగధూమణి తలుపు కొట్టాడు

“అమ్మా!”

“అగుగో అన్నయ్యచ్చేడు” అని శకుంతల వల్లి తలుపు తీసింది నాగధూ

మణి వచ్చాడు వాడి మొహం లో విచారం చాయలు అట్టే మునుపు ఉన్న

కంటే ఎక్కువగా కనపడలేదు

“ఏంరా, ఎక్కడా కనపడం కూడా నేకావో!”

అన్నాడు

వాడి విచారం సంకతి జ్ఞాపకం చెయ్యడం బాగా తోచక “ఏం లేదురా!” అనేశాను

“ఊళ్లో వున్నావో?”

“ఊళ్లోనే వున్నాను”

శకుంతల వల్లిపోయింది

“జీవితంలో కష్టాలు ఇప్పట్నుంచే ఆరంభమౌతాయనుకోలేదురా!” అన్నాను

నాగధూమణి కొద్దిసేపు గడిచాక, కూచుని

“ఏమో కష్టాలకి ఆరంభమూ అంతకూ ఉంటాయని నా ఉద్దేశం కాగు ఎన్నటి కప్పుడే ఆరంభం ఎప్పటికప్పుడే అంతూ!”

“నాకు తెలిసినంతమట్టుకు నాది బహు సున్నితమైన మనస్సురా అతి చిన్న విషయానికి కూడా పెద్ద ఆరాటం పొందుతాను ఈ నెల్లూమ్ల ఎలా గడిపేవో ఆ భగవంతుడి కరుక!”

“ఎన్నాను శకుంతల చెప్పింది కౌరి ఈ మరెప్పుడూ అలా అడ్డమైన వేళలా పగుకోకురా భాయ్ ఫీవరొస్తుంది పైగా అజీర్తం అవీ వస్తాయి”

“ఏడికాయ నాకేం రాలేదు”

“రాకపోతే మా లింగమూర్తిలా అదే అలవాటయిపోతుంది అతను మాసేపు కదూ, పగుకుంటే గాని ఉండలేదు!”

"అతివా? అవును" చిన్న నవ్వు ఇచ్చి టికి చూశాను

"చెగా బహు మర్యాదగా 'బి లవ్ ఈక్' అంటాడు!" అన్నాను నవ్వు కొంచెం పెద్దదిచేసి

"మనస్సుంత చెడిపోయిందిరా ఎక్కడా రిక్రియేషను కూడా లేదు పోనీ నువ్వుంటే కాస్త ఏదో పూనుపలేది" అన్నాడు మళ్ళా నిశ్చయంతో

"నే నేమి టనుకున్నానంటే నువ్వీ మీరంటా? ఉండిపోయి నేనొచ్చినా ఏం బాధం ఉండదనుకున్నాను"

లేదన్నట్టు తల వూపాడు
"కానీవు బ్రడ్డి నేనుకు దాం వొస్తావా?" అన్నాను
"చీకటి"

"దాబామిదికి పోదాం"
"పద నేనెల్లి కొంచెం మంచి నీళ్లు తాగి వస్తాను"

* * * * *
"నే నిక్కడుంటే ఏమమ్మా?" అన్నాను మా అమ్మతో

"ఏమని మళ్ళా అడుగుతాడు! నువు రాగారిరా! అంతే"

"నేను రాకపోతే ఏమి?"

"ఒరే బాబూ, మాట అనెయ్యగానే సరికాదు కొంచెం ఆలోచన వుండాలి"

"ఆలోచించే అంటున్నాను నాకక్కడేం బాగుండదు ఒట్టి పల్లెటూళ్ళో ఏం పూనుపోతుంది? ఇక్కడైతే"

"వాల్చింటికి వీళ్ళింటికి తిరుగుతూ ఉన్నా అంతేనా?"

"పోనీమ్మా నువ్వెప్పుడూ యింతే"

"అవును, చెప్తాంటే నీకు కొంచెం కూడా సిగ్గు లేదేమి? ఎవరేమనుకుంటారో అన్న భయం లేదేం? ఇదుగో ఆఖరుమాట నువ్వు మాతో రావలసిందే ఇక్కడుండడానికి వీలేదు"

దీంతో అమ్మమాటలు నాకు అర్థమయ్యాయి మరి నేనేమీ అనలేదు సాయం కాలం వేళ వెంకటేశ్వర్లు మా మధ్య ఇంటికి వెళ్ళాను

"మే మందరంకలిసి మామమయ్య గారింటికి వెళుతున్నాం మళ్ళా రెండు నెల్లకిగాని రాక పోవచ్చు" అన్నాను సావిత్రి కూచున్న నాగభూషణంతో
"దేనికి?"

"మామయ్య రమ్మని ఉత్తరం రాశాడు మా వెళ్ళికి సంబంధం చూస్తానని చెప్పాడు ఎవరెవరో అడుగుతున్నారట ఇంట ర్యూకి కూడా దూరమనీ వ్యవహారం

కొంచెం కష్టంగా ఉందనీ రాశాడు మైగా ఇక్కడుండీ చేసే పనిలేదుగా! పోతున్నాం"

"నువ్వు వెళుతున్నావా?"
"మరి అన్నమాటేగదా అర్థం!"

"నిన్న నాతో మాట్లాడుతూ బహు దురులోచ్చినా యిక్కడించి కదలనన్నావ్?"

"ఏం నెయ్యను మరి? మా అమ్మ ఇలాటి దని తెలియలేదు"

ఆ వేళ శకుంతలను ఒంటరిగా కలుసుకొనే అవకాశం కలుగుతుందనిపించలేదు మర్నాటి ఉదయ ఏనిమిది లోపునే ప్రయాణం దాంతో చెప్పకుండా పోవడం కష్టంగా తోచింది

చివరికి వెళ్ళిపోయే మందు పోనీ ఓసారి ప్రయత్నిద్దామని పెరల్లకి వెళ్ళాను వీంద లోకి నీళ్లు తోడుతూంది శకుంతల

"ఇవాళ నీతో ఓ పెద్ద వివాదవార్త చెప్తున్నాను" అన్నాను
"ఏమిటండోయ్?"

"నేను మా మేనమామగారింటికి వెళ్ళున్నాను మళ్ళా రెండు నెల్లకి గాని రాక పోవచ్చు"

"ఇంతేవా?"

"హూ! నీకలా అనిపిస్తోంది గాని నన్ను ర్వంచేసుకోగలిగితే ఎంత బాగుంటు! నేను వెళ్ళలేక వెళ్ళలేక వెళుతున్నాను తెలుసా?"

"అంత బలవంతంమీద వెళ్ళక పోలే ఏమండీ?"

"మా అమ్మొప్పుకోదు నే నొక్కణ్ణే యిక్కడుంటానే అంటే నీ కేమన్నా సిగ్గు లేదేమింది?"

"అవును మీకు నిజంగానే సిగ్గులేదు" అంది నవ్వుతూ

"పోనీ ఏం జేస్తాం మగాణ్ణి నాకు సిగ్గు అట్టలేదు కానీ నీకు ఒక్క పిసరన్నా నామీద సానుభూతి లేకపోవడం నాకు కష్టంగా వుంది"

"ఇంకా ఏమేమున్నాయి?" అంది ఇంకా నవ్వుతూనే

"నీకంత నవ్వుతాటగా వుందిగనక ఒంట్లో మా గొప్ప మంటగా వుంది"

ఈ మాట ఆసేసరికి నీర్లబిందె బుజారి కెత్తుకుని "అయితే పోనెయ్యనా?" అంది

"నేను నవ్వాను 'ఇంటి కెళ్ళడానికి ఓ పంట్లూమా డడ్డా ఇవ్వగలిగితే పోనెయ్' అన్నాను

"ఆ, పాపం! మీ కోసమనుకున్నా రేమిటి కష్టపడి తోడింది! అరిటి వెళ్ళుకి మీరు తోడుతానంటే పోసేస్తాను"

అలా అంటూనే అరిటిచెట్టుదగ్గరికి

పోయి నీకుపోసి మళ్ళా వొచ్చి నిశ్శబ్దంగా నీళ్లు తోసుకోంది

"ఇదుగో శకుంతలా, ఓ సంగతి తెప్పాను కాస్త దానికి ఇటూ అటూ ఉన్నవి చెప్పావా?"

"ఏమిటి?"

"నీరియస్ గా మాట్లాడుకున్నాను నువ్వే మన్నా విట్టు చేశావంటే ఒళ్ళు మండి ఇక్కడించి పోవలిగానుంది"

శకుంతల మాట్లాడలేదు

"నాకో పెద్ద భయంవుంది ఈ రెండు నెలల్లోనీ మీ నాన్ననీ అమ్మనీ మభ్య పెట్టి ఎవరన్నా రిన్ను మాట్లాడుకుంటారేమో అని! దీని సంగతి కాస్త చెప్పు?"

"అంత భయమైతే యింకెలాగ?"

"అది కాదు ప్రశ్న ఒక వేళ అలాటి జేమైనా రాగలదా అని!"

"అలాటి జేమైనా అయినప్పుడు మీ రిక్కడుంటేమాత్రం ఏమయినా చెయ్యగలరా?"

"నువ్వు సరిగ్గా నా సంగతంతా తెలు

సుకున్నావు గాబట్టి నా వీకనెస్ కూడా గుర్తించావు నాకిందుకు తప్పిగా వుంది

నువ్వు నాన్నేహితుల్లో తెస్తు కానీ అలా టిడేమైనా అయితే నే నిక్కడుండగా జరిగేదానికి లేకపోతే జరిగేదానికి భేదం ఉంది నే నిక్కడుండగా జరిగితే ప్రతీ నిమిషంలోనూ పోరాడి ఓడిపోయా, లేక

మరో విధంగానో నువ్వు నాకు లేకుండా పోయే సమస్య చివరివరకూ, చివర్నీ సమర్థించుకోగలను కానీ నేను అక్కడుండగా జరిగితే అంతా, నువ్వనే పదార్థం అంతా

(28-వ పేజీచూడండి)

రు 100 బహుమానం (గవర్న మెంటు రిజిస్టర్)

తెల్ల వెంట్రుకలను అంత మొందించండి రంగులు వాడకండి మా ఆయుర్వేద గుహ సన "సెంట్రల్ మోహిని ఆయిల్" 60 ఏళ్లు దాకా నల్లగా ఉంచుతు ఇది మీదృష్టిని వృద్ధి పరచి తల నొప్పిని కుదుర్చుతుంది కొన్ని వెంట్రుకలు తెల్లబడితే రూ. 2-8-0 తో ఒక సీసా (మాడు ఒకసారి 8-8-0) కొనండి హెచ్చుగ తెల్లబడితే 8-8-0 (మాడు ఒక సారి 9-0-0) తలంతా తెల్లబడితే రూ. 5-0-0 (మాడు ఒకసారి రూ. 12) కొనండి ఇది అబద్ధమని ఋజువుచేసిన వారికి రూ. 100 బహుమానం పూర్ణ విశ్వాసానికి అలాన్నర స్థాంపు పంపి గ్యారంటీ తీసుకొనండి

Bharat Kalyan Aushadhalaya
Post Bag No 6725, Calcutta (A P)

సినిమాశిల్పం: జాతీయత

సినిమా కళ మనకు ఇతర కళల నుండి దిగుమతి అయిన సంగతి అందరికీ తెలిసిన విషయమే అది మన కళ్ళా సాధనం కాదు ఈ నాడు మాడ మన జాతీయ సినిమా పరిశ్రమ యావత్తు ఎన్నో దిగుమతి వస్తువులపై ఆధారపడివున్నది స్టూడియోలో ఉండే కామెరాలూ, వెస్ట్రులూ, రికార్డింగ్ యంత్రాలూ, లైట్లూ, మైక్లూ, మూవియోలాలూ, ప్రొజెక్టర్లూ, ముడి ఫిలిమా, చిత్రనిర్మాతలు తప్పనిసరిగా ఉపయోగించే మోటార్లూ, వ్యాక్యుమ్, పెట్రోలూ, సినిమా ప్రచారానికి కావలసిన కౌగితాలూ, రంగులూ, అమ్యయంత్రాలూ, ఫిల్మ్ కామెరాలూ, ప్రొసెస్ ప్లేట్లూ, రసాయనాలూ—ఒక్కటేమిటి? కర్రసామగ్రి, తడికలూ, మట్టి మొదలైనవి కొద్దిగా మినహాయస్తే సమస్తమూ దిగుమతి సరుకే, దిగుమతి సుంకాలిచ్చుకునేదే

ఇన్ని రకాల దిగుమతి సరుకులతో తయారయే భారతీయ చిత్రాలలోని శిల్ప విజాతీయ వాసనలు కలిగి ఉండటంలో ఆశ్చర్యపరిచిన పనిలేదు అయినప్పటికీ మన దేశంలో ఫార్మే మూవీ చిత్రాలు తీయడం ప్రారంభించినపుడే ఒక జాతీయ సినిమా శిల్పం అమలులోకి వచ్చింది అయితే అప్పట్లో కామెరా కేవలం సాక్షి భూతంగా ఉండేది కనక చెప్పకొత్తగిన సినిమాశిల్పం లేదనవచ్చును అయినా ఉన్నంతలోనే ఆకాశంలో నారదుణ్ణి చూపటానికి, సముద్రంలో శేషశాయిని చూపటానికి, ఓవర్ ప్రింటింగ్ పద్ధతి వినియోగించబడింది మల్టీప్లీ ప్రజెంట్లో ఒక రాక్షసుడు అనేకమంది రాక్షసులైనట్లు చూపటం జరిగింది సాధనాలన్నీ విచిత్ర సరుకే అయినప్పటికీ, అప్పట్లో తీసిన పురాణ చిత్రాలకు ఉపకరించే జాతీయ భావాలు చాలావరకు సినిమా తెరమీదకు తిసుకురాబడ్డాయి ఇవన్నీ అంతకుపూర్వం రంగస్థలాల వేసిన ప్రయోగాలు కాకపోవటం చేత సరికొత్త సృష్టికూడా అయినాయి ■ కాలంలో “శ్రీకృష్ణ లీల” చిత్రంలో నీటి అడుగున కృష్ణుడికి కాశీ యుడికి జరిగినట్లు చూపబడిన పోరాటమూ, ‘లంకాదహనం’ చిత్రంలో హనుమంతుడి

పాత్రా, ఆ హనుమంతుడు అంతలో చిన్న వాడూ, పెద్దవాడూ కావటమూ మొదలైన దృశ్యాలు ఆనాటి అమాయక ప్రేక్షకులకు ఊహించలేనంత అద్భుతం గానూ ఆపూర్వంగానూ గోచరించాయి అంతకు పూర్వం వారు ఈ పురాణకథలను విన్నా, నాటకరంగాన చూసినా మాడ కలగని ఆనందం ఫార్మేగారి చిత్రాల ద్వారా ప్రేక్షకులకు లభించింది ఆ రోజులలోని సినిమా శిల్పం విజాతీయ వాసనలను కలిగి ఉన్నట్లు ఆనాట ప్రేక్షకులు భావించనే లేదు

ఆనాడవి పురాణ చిత్రాలు, యావత్ ద్వారత చిత్రాలు మాడనూ ఈనాడు పురాణచిత్రాలు లేనేలేవు, మీదుమిక్కిలి తెలుగువారికి తెలుగుచిత్రాలూ, తమిళులకు తమిళచిత్రాలూ ఉన్నాయి, ఈ నాడు మనం తయారుచేసుకునేది ముఖ్యంగా జానపద చిత్రాలూ, సాంఘిక చిత్రాలూనూ ఈ జానపద చిత్రాలు మన ప్రజల ఆభిరుచులకు చాలా సన్నిహితంగా ఉన్నవనీ, సాంఘికచిత్రాలు ప్రజా జీవితానికి సన్నిహితంగా ఉన్నవనీ, ఈ రెండువిధాలా ఇవి పురాణ చిత్రాలకంటే ప్రజలకు సన్నిహితమైనవనీ వాదించే అవకాశం ఉన్నది

కాని మన సినిమా శిల్పం చూసినట్లయితే ఫార్మేగారి నాటికి అందులో ఉండిన జాతీయతలో ఈనాడు మూలో వంతు లేదని విస్తుంది ఈ జానపద చిత్రాలు మన పాత సంప్రదాయాలను గాని, సాంఘికచిత్రాలు ప్రస్తుతాచారాలను గాని ప్రతిబింబించవు జానపద చిత్రాలలో కనీసం మన పూర్వకాలపు శిల్పాలైనా కనపడవు, చరిత్ర మురించదు సాంఘిక చిత్రాలలో అధమం ఒక తెలుగువాడి ఇల్లయినా కంటపడదు అన్నిటికంటే ఘోరమేమిటంటే జానపద చిత్రాలకూ, సాంఘిక చిత్రాలకూ మాడ మాతృకలు దిగుమతి సరుకే!

ఈ కాలంలో శిల్పంలో చాలా గొప్ప పరిణామాలు జరిగినమాట నిజమే. ఈ పరిణామంతోబాటు ప్రజాపాహుస్థ్యంలో సినిమాలపై ఆదరణ అనేక రెట్లు పెరిగినమాటా నిజమే కాని సినిమా శిల్పంలో జరిగిన పరిణామం జాతీయతనూ, జాతీయ భావాలనూ తృప్తికరించి జరిగింది, నాటిని పురస్కరిం

చుకుని జరగలేదు అందుచేతనే అధిక సంఖ్యాకులు సినిమా వ్యామోహం పాలు అయినప్పటికీ వారు కొన్ని రకాల ఆభిరుచులు తెచ్చి పెట్టుకుంటే గాని సినిమాలపై ఆదరణ పెంచుకోలేక పోయినారు అదే ఇంకో విధంగా చెప్పాలంటే సినిమాలు చూసి ఆనందించటం మన ప్రజలు నేర్చుకోవలసినదే

అటువంటి పరిస్థితిలో ప్రజలు సినిమాలకు దూరంగా ఉండిపోలేక పోయారా అనవచ్చు ప్రజలలో సినిమా అభిరుచి వ్యాపించటానికి చాలా విషయాలు తోడ్పడ్డాయి

1 సినిమాల రాకతో—ముఖ్యంగా టాకీల రాకతో—ప్రతి ఊల్లోనూ స్థావర సినిమా థియేటర్లు ఏర్పడి ప్రజలకు నిత్యవినోదం ఒకటి అమలులోకి వచ్చింది అంతకుపూర్వం నూటికోకోటికో ఒక్క నాటకంచూసే అవకాశం మాత్రమే ఉండేది అదీకాక నాటకాలకన్న సినిమాలు చవుక అందుచేత ప్రతివోటా ఉండిన నాటకాలచూలు సినిమాథియేటర్లుగా మారిపోయాయి దానితో నాటక ప్రదర్శనాలు మరింత అరుదైపోయాయి ప్రజలు సినిమాలవేపు మార్చారు

2 ప్రఖ్యాత స్టేజినటులలో కొందరు సినిమాలకు ఎగబడ్డారు మంచి నటులు తక్కువ కాలంలో ఎక్కువదమ్ము సంపాదించుకొనే అవకాశాలు సినిమాల ద్వారా లభించాయి స్త్రీ పాత్రలు స్త్రీలేవెయ్యాలన్న నియమం స్టేజిమీద పూర్తిగా అమలు కానేలేదుగాని సినిమాలలో మొదటినుంచీ అమలు జరిగింది కాలక్రమాన సినిమాలలో మాడ ప్రసిద్ధనటు లంటూ తయారై స్టేజి తారలకన్న ఎక్కువగా ప్రజలకు తమ ప్రతిభ ద్వారా ఆకర్షించసాగారు

3 రానురాను సినిమా కామెరాకు కామూ, నోరూ లభించాయి సినిమా కామెరా సినిమాప్రేక్షకులను స్టేజిప్రేక్షకులు పోలేనివోట్లకు తీసుకుపోసాగింది నటుల వాచకాభివ్యుతలతో కథ నడిచి వచ్చే కామెరాతో మాడ కథ నడవటం

(26-వ పేజీ చూడండి)

'అశ్రుతుడు' లో కిరణ్

పార్థ దిక్పాకాధ్యక్షుని చిత్రం "సూర్యుడు" లోని దృశ్యం

సినిమా

(23-వ పేజీ తరువాయి)

అరంభమయింది సినిమాకళ తన ప్రత్యేకతను ప్రతిష్ఠించుకున్నది

4 అద్భుతమైన పోటోగ్రఫీ, అతి స్పష్టమైన కల్పగ్రహణమూ, అత్యంత రమణీయమైన సెటింగుమూ, దుస్తులూ, అలంకరణలూ, సహజత్వమూ సినిమాదృశ్యాలకు కోభ చేకూర్చాయి

5 చిత్రనిర్మాణ వ్యయం నానాటికీ పెరుగుతున్న కొద్దీ సినిమా వినోదం ఖర్చు పెరగలేదు గడచిన పదేళ్లలో అనేక వస్తువుల ధరలు నాలుగింతలూ, అయిదింతలూ పెరిగినా సినిమా టికెట్ల మూల్యం దానితోపాటు పెరగలేదు ద్రవ్యోల్బణం దృష్ట్యా మాస్తే సినిమా టికెట్ల ఖరీదు అంతోఇంతో తగ్గింది కూడానూ ఆ కారణంచేత ప్రజలలో సినిమాకు ఆదరం మరింత హెచ్చింది

6 సినిమాపట్ల ప్రజలలో వ్యాప్తిచెందిన ఆదరాన్ని గ్రామఫోను రికార్డులూ, పత్రికలూ, రేడియో మరింత బలపరచి విరివిగా ప్రచారంచేశాయి

ఈ కారణాలన్నీ మానసికతయితే సినిమాకళకు ప్రజలలో విస్తరించిన ఆదరణకు జాతీయభావాలతో ఏమీ సంబంధం లేదని తెలిసిపోతుంది “ఇది పదహారేళ్లాల తెలుగు జీవితాన్ని ప్రతిబింబించే చిత్రం” అని చెప్పదగిన చిత్రం ఈ పది పన్నెండు శతాబ్దంలో ఒక్కటికూడా వెలువడలేదని చెప్పవచ్చు “ఇది పదహారేళ్లాల భారతీయ వాతావరణం గల చిత్రం” అని చెప్పటానికి వీలైన చిత్రాలుకూడా మొత్తంమీద అరుదుగానే ఉన్నాయి

చార్లెగారి పురాణ చిత్రాలు వెనకకు పోగానే మూవీలకు “ఎంగిలి” పోసింది బొంబాయిలో బయలుదేరిన కొన్ని కంపెనీలు స్టంట్లు చిత్రాలు తీయ నారంభించాయి భారతీయులలో ఎడీ పోలోలూ, డగ్లస్ ఫెయిర్ బాంకులూ, చార్లీ చాప్లిన్ లూ తయారయ్యారు కలకత్తాలో మదకా థియేటర్, పూనాలో బాబూరావు పెయింటర్ మొదలైనవారు మటుకు చాలాకాలం పాటు జాతీయతను కోల్పోలేదు

అయినా కాలక్రమణ దేశాన్ని జయించినది “ఎంగిలి” భావాలే ఈ పరిణామంలో మన చరిత్ర నిర్వహించిన పాత్ర కూడా కొంత లేకపోలేదు ఏకళగాని ప్రజలకు సన్నిహితం కావటం ఆ కళను సృష్టిస్తేనే పారిశ్రామికలకు లాభదాయకం అయితే అది వారి జీవితాలకు సన్నిహితం

గావటంమటుకు వారి ఆర్థిక - సాంఘిక సిద్ధాంతాలకు క్షేమం కాదు అందుచేత కళావృద్ధయం ప్రజలకు వీలయినంత దూరంలో ఉండి తన బాహ్యోకరణలతో ప్రజల్ని వశం చేసుకోవటం పారిశ్రామికల ఆశయం మన సినిమా పరిశ్రమ ఆ మార్గంలోనే నడిచింది దీనికి విజయతీయ భావాలూ, అభిరుచులూ ఎక్కువగా తోడ్పడ్డాయి మన సినిమా చిత్రాలలో ప్రతిబింబించటానికి జాతీయ జీవితమే లేవట్టు మన చిత్ర నిర్మాతలు పాశ్చాత్య చిత్రాల తాలూకు కథలలోని అంశాలనూ, పాశ్చాత్యుల దుస్తులనూ, పాటలనూ, డాన్సులనూ ఆత్మాభిమానం ఆవంజంత కూడా లేకుండా అనుకరించసాగారు

మనం బ్రిటిషువారి నిరంకుశ పరిపాలన కింద ఉండగా మన జీవితవాస్తవికతను కళలలో ప్రతిబింబించటానికి రాజకీయ పారతంత్ర్యం పెద్ద అడ్డంకిగా ఉన్నదన్న సాకు ఒకటి ఉండేది స్వాతంత్ర్యం రాకతో జాతీయాభిమానమూ, జాతీయభావాలూ వికాసం పొందకపోగా ఇతిరులను అనుకరించే భావదాస్యం, ప్రత్యేకించి సినిమారంగంలో, మరింత హెచ్చింది

జాతీయభావాలనూ, జాతీయతనూ మన చిత్రాలలో ప్రతిబింబించటానికి మరొక అడ్డం కూడా ఉన్నది అది వ్యాపార సంబంధమైనది ఇప్పటివ్పడు దక్షిణదేశంలో తయారయే చిత్రాలలో చాలా భాగం ఉభయభావలలో (తెలుగు తమిళాలలో) తయారవుతున్నాయి ‘ఇది పచ్చి తెలుగు చిత్రం’ అని తమిళులుగాని, ‘పచ్చి తమిళ చిత్రం’ అని తెలుగువాళ్లుగాని భావించటం ఆర్థికంగా చిత్ర నిర్మాతలకు లాభించదు హిందీ చిత్రాలకు ఇదే బాధ ఉన్నది అవి దేశమంతటా చలామణీ కావాలి అందుచేతనే తెలుగు చిత్రాలలో తెలుగు జీవితం లేదు తమిళ చిత్రాలలో తమిళ జీవితం లేదు హిందీ చిత్రాలలో ఎవరి జీవితమూ లేదు

‘కళకు జాతీయ సంకుచితత్వం ఉండాలా? అంతకన్న విశ్వజనీనత ఎక్కువ అవసరం కొదా? అనవచ్చు ఇది చైత చాలా వికాల వృద్ధయంగల వాదంగా కనిపించినా చివరకు కళకళ కోసమే అన్న సిద్ధాంతానికి దారితీస్తుంది జాతీయ సంకుచితత్వం లేస్తే అది సమస్త జీవితం నుంచి నిష్క్రమించాలి కాని కళలలో దాన్ని లేకుండా చేసిన మాత్రాన అది పోదు అదీకాక, అచ్చగా తెలుగు వాళ్లు అనందించే కళలలో తెలుగు జీవి

తాన్ని ప్రతిబింబించటం జాతీయ సంకుచితత్వం కాదు “మనం తెలుగువాళ్లం గనక మన చిత్రాలలో ఇతర జాతులకు సంబంధించిన విషయాలూ, ఇతర జాతుల జీవితాలూ ఉండరాదు,” అనటం సంకుచితత్వమే జాతీయాభిమానం విజాతీయ ద్వేషం ఎన్నిటికీ కారాదు కాని మన చిత్రనిర్మాతలు ఇతరులనుగురించి చిత్రాలు తీయటం లేదు ఇతరులకు చెందిన ఆచార వ్యవహారాలకు చెందిన ఆచారవ్యవహారాలను మనవిగా చూపించి చిత్రాలు తీస్తున్నారు చివరకు మనచిత్రాలలో ప్రతిబింబించేది ఎవరి జీవితమూ కాకుండా పోతున్నది ఇది వృద్ధయ వైకాల్ప లక్షణం కాదు

అచ్చగా సంస్కారం దృష్ట్యామాత్రమే కాక ఇతర కారణాలను బట్టికూడా మనం సినిమాకళలో జాతీయ శిల్పం సృష్టి చేసుకోవలసి ఉన్నది ఈ శిల్పాన్ని కాపించవలసినది ప్రేక్షక సామాన్యం తాలూకు కళాగ్రహణకీ, చిత్రం తాలూకు కథ యొక్క స్వరూపమూ, చిత్ర నిర్మాతల ఆర్థిక పరిస్థితులు వగైరా అంతేగాని హాళి వుండే చిత్రనిర్మాణ ప్రమాణాలూ, హిందీకా డైరెక్షను నైపుణ్యమూ మొదలైనవి కావు

మనచిత్రనిర్మాతలు సెటింగ్లను గురించి, టేకింగుగురించి, పాటలనుగురించి, పాత్రల ఆహార్యాన్ని గురించి ఆలోచించేటప్పుడు కథను మనసులో ఉంచుకోరని మనచిత్రాలలో చాలా భాగం రుజువు చేస్తున్నాయి జానపద చిత్రాలనేసరికి దుస్తులకిందా, సెటింగులకిందా, రంగాలంకరణలకిందా లక్షకుపైగా అయిపోతుంది చివ్వుగలైచేత పాడించే పాటకుకూడా అయిదువేల రూపాయలు ఖర్చు చేయటం జరుగుతుంది ఏ మహారాజులుకూడా నివసించని ఇళ్లు సాంఘిక చిత్రాల కథానాయకులకు కల్పించటం జరుగుతుంది మన చిత్రాలలో జాతీయతా, వాస్తవికతా ఉన్నట్లయితే ఇదంతా దుర్వ్యయమే ప్రేక్షకులను మధ్యపెట్టడమే చిత్రనిర్మాతల ఆశయమూ, వ్యాపార లక్ష్యమూ కావటాన ఇదంతా తప్పనిసరి అయింది

ప్రస్తుతం మన చిత్రాలలో దాదాపు 800 మెట్లు ఉంటాయి ఇవి తీయటానికి 80 రోజులు పట్టవచ్చు ఇదే చిత్రాన్ని 86 మెట్లలో తీసి 20 రోజుల్లో షూటింగ్ ముగించినా మన ప్రేక్షకులు ఇంత తృప్తిగానూ చూడవచ్చు కాని అట్లా చేస్తే అది పాశ్చాత్య సినిమాశిల్పం అనిపించుకోదగి మన ప్రాద్యూసర్ల భయం! కాని మనం ఏ

హా లీవుడ్ ను అనుకరిస్తూ ముకుంటున్నామో ■ హా లీవుడ్ లోనే ఒక్కొక్క సన్నివేశమూ ఒకటే షాట్ గానూ, చిత్ర మంతా ఒకే సన్నివేశంగానూ టేక్ చేసిన చిత్రాలు తయారయ్యాయి

ఫేడిన్ లగాయతు మల్లి మిక్స్ దాకా, లేక ఫేడౌట్ దాకా ఒకే షాట్ గా ఎందుకు తీయారాదంటే మనవాళ్లు చెప్పే అభ్యంతరాలలో ఒకటి ఏమంటే మన సినిమానటులు సరిగా సంభాషణలు చెప్ప లేరనీ, అభినయంలోనూ, కదిలికలోనూ తప్పులు చేస్తారనీనూ ఈవిషయం సినిమా ప్రపంచంలోనివారికి ఆశ్చర్యం కలిగించక పోయినా వైవారికి ఆశ్చర్యం కలిగించ వచ్చు ఎందు చేతనంటే మన స్టేజినటులలో ప్రతిఒకడూ తెరలేచి పడేదాకా తన పాత్రను తాను నిర్వహిస్తాడు సినిమా దృశ్యాలు స్టేజీదృశ్యా లంత పొడవుండవు సినిమా సంభాషణలు స్టేజీసంభాషణ లంత దీర్ఘంగా ఉండవు నాటక ప్రేక్షకుల లాగా కాకుండా సినిమా కామెరా కదులుతుంది అందుచేత ■ దృశ్యంలో ఉన్న ప్రతి మనిషీ దృశ్యం పూర్తి అయేదాకా కామెరా ఎదు రుగా ఉండనవసరం లేదు అందుచేత కామెరా ఎదటలేని విరామంలో తన అభినయాన్ని గురించి, సంభాషణ గురించి ఆలోచించుకోవచ్చు కాని మన చిత్ర నిర్మాతలు చెప్పేది నిజమైతే సినిమా నటులు నాలుగైదు నిమిషాలపాటు కూడా కామెరా ఎదట నిలబడటానికి శక్తిలేనివారని తేలుతున్నది అట్లా అయితే వారు పుచ్చుకుంటున్న పెద్ద మొత్తాలు వృథా అనాలి

ఆర్థిక సమస్య చాలా ముఖ్యమైనది నాలుగులక్షలు పెట్ట చిత్రంతోస్తే 12 లక్షల రూపాయలు ప్రేక్షకులిస్తే గాని పెట్టుబడి తిరిగిరాదు దాదాపు 50 లక్షల మంది ప్రజలు మాస్తేనేగాని సినిమా చిత్రం గిట్టింపు కాదనుకోవాలి మన సినిమాశిల్పం ఆర్థికదృష్టిలో ఖర్చుతో కూడుకున్నది కాకుండా ప్రజల దృష్టిలో సముచితమైనదిగా ఉండేటట్లు మానుకున్నట్లయితే ఇంత దుస్థితి ఉండదు కాని అటువంటి శిల్పం వ్యాప్తిలోకి తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం ఎక్కడా కనిపించదు ★

కరవాన్ని ఎదిరిస్తే...

(11-వ పేజీ తరువాయి)

అబ్బిరెడ్డికి శిక్షపడేరోజుకు పిచ్చిరాజు ఖోర్టుకెళ్లి, మునసబ్ ఆకువక్కలిచ్చి “మున సబ్ గారూ! అత్తవారింటికి వెళ్ళుతున్నాను ఏదో పుట్టింటివారము, బీదవారము ఆకు వక్కకుమించి ఏమియివ్వలేము కరణాల బజారుకువచ్చి సుత్తంమీద కూర్చుని దిలా సాగా మాట్లాడటమనుకున్నావా, కరణం అంటే నీకు గడ్డిపోచా! పిచ్చిరాజుకోపం అంటే ఏంటో తెలిసిందా” అని మునసబ్

జవాబుకు ఎదురుమాడకుండా చరగం వెళ్ళి పాయ్యాడు మునసబ్ గారాఖియ్య డయ్యాడు మా తాతగారికి కళ్ళు తెరిచి నీళ్ళుగిర్రున తిరిగినవి అస్థిగరుడు, గొగ్గవ నీయుకు మునసబ్ తనకుగీళ్ళ పడ్డవి అని నుండెబగిలి గి నెలగ్లోనే కెయిల్లో దున్న పాయ్యాడు

ఇంటికి వచ్చింతరునాత “గిరయ్యా! పిచ్చిరాజు దెబ్బ రంగంచూవాడు, మున సబ్ మావాడు కరణాన్ని త్రోసికొలిపి కాటికి పల్లినట్లే తెలిసిందా” అని హెచ్చరించి పిచ్చిరాజు నవ్వుతూ ఇంటికి కళ్ళాడు ★

ప్రమాద రక్షణకు ప్రశస్తమైనది భీమా

అప్పుడే ప్రమాదం వచ్చేదీ, ఏక్షణం ఎలా ఉండేదీ తెలియని ఈ దినాల్లో
అగ్ని * మోటార్ కారు * కార్మిక నష్టపరిహారం
నౌకా * పయడిలిటి గ్యారంటీ * మొదలైన భీమా అకు

మాతో సంప్రదించండి

యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ ఆండ్
జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు”

ఎన్ టెన్ డే - మద్రాసు.

Telephone 4241.

Telegrams “UNIGEN”

బ్రాంచీలు

విజయవాడ - బెంగళూరు - బొంబాయి - కలకత్తా
న్యూఢిల్లీ - పాట్నా - హుబ్లీ - కొలంబో - సింగపూరు.

కుండపెంకులు

(44-వ పేజీ తరువాయి)

ఒక్కమారు అన్యాయంగా నాకు నష్టపోయావనిపించి దుఃఖభారం ఎక్కువ తాకి డిటో తగుల్తుంది ఈ సంగతి గుర్తించావనుకుంటాను.

సంజన్మకల్లో కూడా శకుంతల ముఖంలో ఎర్రదనాన్ని గుర్తించాను ఆనక కొంచెం బెంగగా ఈ మాటలు వచ్చాయి 'అలా అయ్యేందుకు రెండు నెల్లు చాలవు లెండి.'

'ఆమాత్రం ధైర్యం నువ్వు చెప్పే చాలు నేను హాళిండియా అంతా తిరిగొచ్చేస్తాను.'

'అంతగా ఏమయినా అయితే మీకు ఉత్తరం రాస్తానుగా!'

'ఆమాటే ను వ్యంటావా లేదా అని చూస్తున్నాను ఇంక నాకు నిశ్చిత ఎడ బాటులో విచారం తప్ప మరేం లేదు.'

'మా నాన్న అసలల్లా మారిపోయేవారని మీ ఉద్దేశమా?'

'అంతే?'

'అంతే యేమిటి? ఆయన ఏ పుణ్యశం కలిగినాలో మీకు తెలీదా యేమిటి?'

'నీకు నమ్మకమేనా, ఆపాత ఉద్దేశం మీద?'

'మీరూ తక్కువ్వారు కాదే! అమ్మ నాయికో, ఏమి ఆమాయకు లనుకున్నాను గాని మీరూ కొన్న ఖరీదుకు ఉన్నారే మెల్లిమెల్లిగా నా సంగతి నాన్నగారి సంగతి కనెసుకున్నారు.'

'అలా అనుకుంటున్నా వన్నమాట నా మనసులోని ఆరాటం నీకేం తెలియదని మళ్లీ నా కర్ణమెంది.'

'అర్థమైందండీ బాబూ తమ శేమంత హైక్లాసు మనుష్యుల?'

* * *

'ఎవరికి రా బాబూ ఉత్తరం?'

అన్నాడు మామయ్య 'అది నీ జ్యూరిస్ డిక్షన్ కారు' అన్నాను నవ్వి

'కాదులే సంగతిడిగాను.'

'తెలుసుకోవలసివచ్చింది లాభం లేదని చెప్పాక తెలుసుకోవడం కానుకుంటావా?'

'లాభం లేకపోవడం మేమిటి? ఈ ప్రపంచంలో ఎంత జ్ఞానాన్ని వీలయితే అంత జ్ఞానాన్ని బుర్రలోకి ప్రవేశపెట్టాలని నువ్వే అంటివిగా! మరి అలాటప్పుడు లాభంలేని జ్ఞానం ఉంటుందా? అని నవ్వాడు మామయ్య

'పోనీలే, ఆవాక్యాన్ని ఉపసంహరిం

చుకుంటున్నాను ఈ పుత్తరంగురించి అడగడం మానుకో.'

'ఉపసంహరించుకుందికి వీలేదే కాలు జారితే తీసుకోవచ్చుగాని నోరు జారితేనా?'

'ఏమైనా సరే బాబూబూ, దీన్ని గురించి నన్నేం అడగవద్దు నన్ను ఇబ్బంది పెట్టవద్దు' అని మడిచి జేబులో పెట్టేశాను ఉత్తరాన్ని

'నువ్వు చెప్పకపోతే నాకు తెలీదా ఏమిటి? పేరు శకుంతల డాటర్ ఆఫ్ వంకటేశ్వర్లు'

'సరే ఆమాత్రం తెలుసుకున్నవాడివి ఇంకా ఎందుకు నన్ను వేధిస్తావు? అని కొంచెం చిరాగ్గా అడిగాను

'ఊరికేనే, నీ స్వగంధంవరకు చూడమని'

'నీకు కేసుంది? ధైర్యంగానే చెప్తాను నేను పెళ్లే చేసుకుంటే శకుంతలని తప్ప ఇంకెవరినీ చేసుకోను'

'ఆపేలే ఏమంటుందో తెలీదు గాని!'

అన్నాడు మామయ్య ఎక్కక్కంగా 'అది సమస్యరూపం దాల్చుతుందో లేదో చూసుకొని మరీ వచ్చాను నిర్ణయానికి అనుతో కూడా చెప్పాను నా పెళ్ళి తనేమీ ప్రయత్నించక్కర్లేదని'

'నాలుగు గోలూ బందోబస్తు చేసుకొని మరీ వున్నావన్నమాట' అన్నాడు మామయ్య సరదాగా

'నీకంత తేలిగ్గావుంది నా జీవితసమస్య అంటేను!'

'ఒకే బాబూ, మేమూ మనసులు గల వాళ్ళమేనా నాయనా కాని మా కాలాల్లో ఇంత ఎరగం పట్టుండాసం ఎంత వచ్చినా చేస్తుంది మరి!'

'నేను కట్టుంలో అగుకు పెట్టక ముందు నించీ వుండి కథ వంకటేశ్వర్లు మామయ్య మొదట్నుంచి అంటున్నదే'

మామయ్య నన్ను ఈవిధంగా కదిపించడంవల్ల నాకు శకుంతలమీద ప్రేమ ఎక్కువ అయిందని నే ననుకున్నాను ఉద్దేశం ఉన్నదే, శకుంతలనే పెళ్లిచేసుకుందామని, అదంతా గట్టిపడ్డి ఈ సంగతే శకుంతలకు ఉత్తరంలో రాశాను-ప్రణయానికి ఎన్ని ప్రతిఘటనలూ ప్రే చక్ర వడ్డీలాగ ప్రణయం పెరుగుతుందని!

ఇంకో విషయం కూడా ఉంది మామూలుగా అందరూ విరహం కష్టమంటూంటే నేనూ కష్టమే అగ కొని మొదట విరహంలో పడడానికి విచారించాను కాని ఎంతసేపూ దగ్గరన్నప్పటి ప్రేమకు విరహంలో ప్రేమ ఏమీ తక్కువకాదు ఎదురుగుండా మనిషి

కనపడుతూ సంభాషించేటప్పటి భావనిభజనకంటే, ఒంటరిగా వుండి మనసులో ఆశాసౌధాలు నిర్మించుకొనేటప్పటి భావ విజయంలోని సౌఖ్యమే ఎక్కువ పైగా ఎదురుగుండా మనిషి ఉండేటప్పుడు పెద్ద స్పృహగాని విశేషకరణంగాని ఆశించలేము దూరంగాఉంటే అంతా విపులంగా ఉత్తరంలో రాయగలము, రాయించుకోగలము సంభాషణకంటే విశేషకరణమే ఎక్కువ బాగా తోచి నాకు విరహంలో కష్టం స్ఫురించలేదు

కాని మొట్టమొదటి పుత్తరానికి శకుంతల రాసిన జవాబు దీనికి వ్యతిరేకంగా వుంది నేను ఏ భావ వ్యక్తికరణకోసం ఆశించాకో అది కాలేదు ఏ విశేషకరణకోసం అగ్రులు చాచేకో అది అందలేదు కేలం ఇలా వున్నది శ్రీ భావగారికి, మీ ఉత్తరం అందింది జవాబు ఎంత మధురంగా రాస్తావో అంటారు కాని ఏం రాయనూ నా మట్టూ ఏమన్నాయి ఉత్తరంలో రాయవలసినంత ముఖ్యమైన సంగతులు? మీకు ఊసుపోవడం లేదన్నార ఇక్కడ నాకేం అంత కష్టం గాలేదు మీకు కూడా కష్టం గా లేదనే నా నమ్మకం కేవలం బేషజంకోసమని అలా రాసివుంటారని అనుకుంటున్నాను ఇంకెవరినీ నన్ను అన్యధా భావించరని తలుస్తాను అంతా క్షేమం-మీ శకుంతల ఈ పుత్తరంచూసి నేను మొదట కొద్దిగా కోపగించుకున్నాను శకుంతల నిర్మోగమాటానికి కాని నెక్కుదిగా ఆ నిర్మోగమాటంగా చెప్పిన సంగతి నిజమేనని గుర్తించుకున్నాను

ఇంకో ఉత్తరం నేను ఇల్లుబయలుదేరిన రెండునెలలకి వచ్చింది 'ఈ మధ్యన మాయింటికి ఎవరో గూరపుబంధువులు మనిషితో ఉత్తరం పంపారు, నన్ను వాళ్లకు ప్రాడీ చేసుకుంటారట, మా నాన్న గారు ఇదివరకు మీ అమ్మతో మన సంగతి చెప్పారుట-కాని ఆవిడ ఊరుకొనేదిట-అంగుచేత ఆవిడ రుప్తం కనక్కండికని మీ ఎడ్రసుకోసం ప్రయత్నించారు మీ ఎడ్రసు నాకు తెలుసునని ఆయన ఎందుకో గుర్తించలేకపోయారు మరి అడగకుండా నేనుమాత్రం ఎందుకు చెప్పాలో?'

కుప్పూ ★ బొల్లి

వగైరా మేహుచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటీ చికిత్స, క్యూబ లాగు ఉచితం జీవి రెడ్డి అండ్ కో, (రిజిస్టర్డ్) భాస్కరాశ్రమము గోపాల పురం, తూ గోదావరి

గ్రంథ సమీక్ష

“ఎవరు దొంగ” - నాటిక - కర్త శ్రీ ఆచార్య ఆశ్రేయ - ప్రకాశకులు అరుణ రేఖా పబ్లికేషన్సు, నెల్లూరు - వెల తెలియదు

ఒక్కమారు భయమూ ఆత్రుతా నన్ను చుట్టేశాయి మా అమ్మమీద కోపం కూడా వచ్చింది ఇలాటి ముఖవమేకదా శీవి తాల్చి నాశనంచేసేది! తనకి కూడా ఇష్టమాయై - మే మిద్దరం ఒకచోట ఉండడం - మరి ఈ ఊరుకోవడం దేనికి, నన్ను శకుం తలనుంచి దూరం చెయ్యడం దేనికి?

మా అమ్మ నా రహస్యాన్ని రహస్యంగానే ఉంచుతుందనుకున్నాను అనుకోని రోజు మానవూ రెప్పలు వెళ్ళదామని నిలగింపాగాను ఈ సంగతి ఇతరులకి తెలియకూడదని కోరాను మనసులో కొని అమ్మ మామయ్యతో చెప్పి కొంతసేపూ, సొంతంగా నూటిపోటు గూటలని కొంత సేపూ నన్ను బాగపెట్టింది నాకు శకుం తలపైగల ప్రేమను ఇతరులకు తెలియకుండా దాచడం నా మతంకాదు కాని కేవలం శకుంతలకోసమే మావూరు నల్లతా నంటున్నానని అందరికీ తెలిస్తే గమించలేను అది ఇతరులకి సన్మార్గంలో అర్థం కాక నవ్వుతాల్సిగా అర్థమౌతుంది అలా నవ్వుకుంటే నాకు ఆత్మద్వేషమే కలుగుతుంది

ఆ వుత్తరం వచ్చిన వెలగోలలనగకూ ఇలాగే అయింది తరువాత ఒకాగూ మా అమ్మ నోటంట ఇంకొకరి చేవికి పోతున్న శిశుున్ని గుర్తించాను ‘ఎల్లండి విదియ నాకు పోతున్నాం’ మొట్టమొదట నాకు సమ్మకం కలగలేదు కాని ఆ పేళ మామయ్య “అదేమిటక్కా, దగరా దశమి దాకా ఉండురాదా?” అన్నాడు దాంతో నిజమేనని తట్టింది మా అమ్మ “కాగురా ఇది ముందు మామకుంటే గాని విమిగో బెంగలా వుంది రాత్రీపగలూ ఆనక అక్కడయి కంట ఎలా వుందో విమిగో - మూడైయిపోయింది వొదిలి” అంది

రెండు రోజుల్లో మేం బయలుదేరి వచ్చేవాం (ఇంకా వుంది)

ఆచార్య ఆశ్రేయ యువకుడైనా నాటక కర్తగా ఇప్పటికే ఆంధ్రగోళంలో చాలా ఊర్తిగడించాడు “ఎవరు దొంగ” అన్న నాటిక ఆశ్రేయ ప్రతిభకు మరొక నిదర్శనం

ఈ నాటకంలోని శిల్పం శక్తివంతమైనది ఇది సంఘానికి అర్థం పట్టటం కాదు, బరువైన గొడ్డలి ఎత్తి సంఘం తాలూకు కుళ్లు భాగాలమీద బలంగా కొట్టటం అందుచేత ఇటువంటి నాటకాలు చూసేటప్పుడు ప్రేక్షకులు నాటక ప్రభావానికి బలంగా గురి అవటం జరుగుతుంది ఈ నాటక శిల్పం క్లిఫోర్డ్ జిడెట్స్ మొదలైన పాశ్చాత్యులు సృష్టించినదైనప్పటికీ కాల పరిస్థితిని బట్టి మన సమాజానికి చాలా ఉపయోగపడుతుంది ఈ శిల్పం ప్రేక్షకులను నటులకూ, నాటకానికి చాలా దగ్గరిగా తెస్తుంది నాటక రచయిత, ప్రకాశకులూ ప్రశంసనీయులు

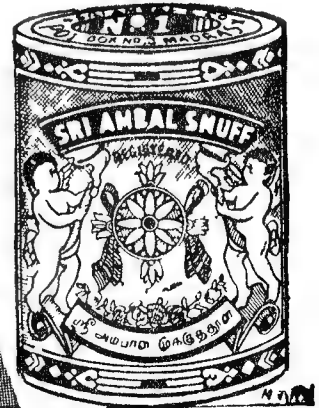
“స్నేహమయి” - పద్యకావ్యం - కర్త: శ్రీ శోభిరాల సత్యనారాయణ, తెలుగు పండితుడు, శరభయ్యగుప్త హైందవోన్నత పాఠశాల, సత్రైవపల్లి - వెల ఒక రూపాయి

ఇది ప్రణయకావ్యం విప్రలంభ శృంగారంతో కూసుకున్నది గ్రంథానికి “తిలకము” వ్రాసిన శ్రీ వీరరాఘవాచార్యులు గారు ఈ గ్రంథాన్ని గురించి పొగడుతూ “ఇట్టి భూషణ తొలుదొల్ల ఆంధ్ర సమర్పించినవారు శ్రీ దేవులపల్లి కృష్ణ శాస్త్రి గారు తరువాత శ్రీ నందూరి సబ్బారావు గారు తృతీయు డీ సత్యనారాయణ” అన్నారు అది అతిశయోక్తిగా కనపడుతుంది ఇందులోని కవిత్యం మాట ఎట్లాఉన్నా సవ్యాంధ్ర సరస్వతి కిప్పుడు కావలసిన భాషలు శృంగార కావ్యాలు కావేమో

శ్రీఅంబాల్

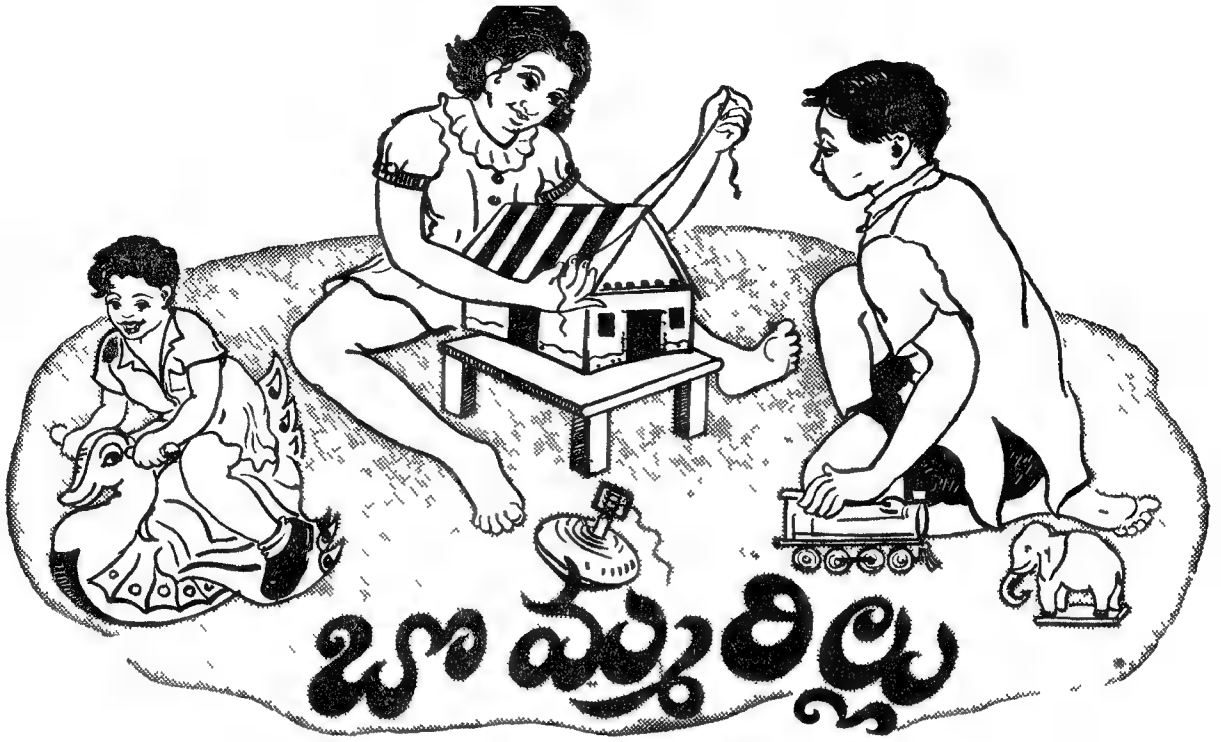
అభిసర్స నస్యము

1 కులముటన్నులలో అన్ని చోట్ల దొరుకును

శ్రీఅంబాల్ అందుకంపెని,

తపాలుపెట్టెనెంకి మదరాసు

“న్యాయం!”

శ్రీమట్టి కృష్ణమూర్తి

పెట్టిపుట్టిన సెట్టికి
పెట్టెలనిండా డబ్బు!
తెట్టలో బుట్టల్లో
తరగని నవరత్నాలు-
ఉండటాని కొక్కపెద్ద
ఊరంతటి మేడ!-
కొండమీది కోతినైన
పండువలే తెస్తాడు,
కారుమీద తిరుగుతాడు
జోరుగ తాగేస్తాడు
కల్లా, సారా, బ్రాందీ-
కిడివెడు పీలుస్తాడు
చేతినిండ డబ్బున్నది,
చేసే పనులూ లేవు
జూదానికి వెళ్లుతాడు
జూలేవిడి తింటాడు

వాడకల్ల వాడొక్కడే
కోటికి పడగెత్తాడు-
* * *
చెదలు తిన్న గుడిసెలోనే
సుబ్బన్ననివాసం.
పాక కూలిపోకుండా
పోటీ పెట్టెను వాసం.
పొట్టకూటికై రోజూ
కట్టెలు పగలేస్తాడు
చుట్టపొగాకైనా మరి
ముట్టుకోడు సుబ్బన్న.
చుట్టా చేరి వాళ్లను
పొట్టలుబ్బ నవ్వొస్తాడు.
వైరుగాలిలో కూచుని
పాటలు పాడేస్తాడు
పోరూ, పొక్కు లేకను
పొందికగా బ్రతుకుతాడు.

ఒక్కనాడు సుబ్బన్న
ఒటిగంటవేళప్పుడు
రెక్కలు మక్కలు చేసుకు,
రోజుకుంటు, రొప్పకుంటు
మండుతెండలో
కండలు కరిగిస్తూ,
మరిగిస్తూ,
కట్టెపేళ్ల కావిడితో
కొల్లుకు పోతున్నా-
డెచటికొ
ఇంతలోనే వేగంగా
వెనుకనించి వస్తోంది:
సెట్టిగారి కారంటే
చప్పుడుగిప్పుడు లేకనే
డేగల్లే దూకుతుంది!-
ఖరీదైన కారుకనలు

చప్పుడుండదుట ఖర్చు!-

కల్లా, నారా త్రాగితే

కై పెక్కిన కళ్లకు

కనబడుతుందా రస్తా?

మరి, మ్రోగిస్తాడా హరన్?-

సుబ్బన్నకు కడుపులోన

ఆకలి సుడితిరిగింది.

సెట్టిగారి చేతుల్లో

కారుకు వడి పెరిగింది.

కట్టెల కావిడిబరువై

కొట్టుకు మిట్టాడుతుంటే

సెట్టిగారు మోటారును

డబాయించి వదిలాడు.

సుబ్బన్నకు కాళ్లల్లో

సత్తువ సన్నగిలింది;

సెట్టిగారి చేతుల్లా

వేగం చురుకెక్కింది.

వంతెన ఎక్కేటప్పుడు

అడుగుపడదు సుబ్బన్నకు,

కళ్లల్లో చెమట కారి

చూపులు గజబిజి ఆయెను-

ఒస్తు తెలియనిసెట్టి

ఘట్టబిగించాడు.

కై పెక్కిన కళ్లతోనే

కారు తోలుతున్నాడు.

ఎందుకనో. సుబ్బన్నకు

పెన్నుర్లు నదిరింది

కడుపులోన ఆకలేసి

కళ్లపెళలాడింది

“కావిడి మారుద్దాం

అటుబుజంమీద”

కనుకుంటూ

ముందు కడుగు వేయ్యకుండా

మెడవంచుకు మార్చాడు .

తడబడుతూ నడిచాడు.

సెట్టికారు ఇంతలోన

పుట్టి మునిగిపోయినట్టు

మట్టుపెట్టి సుబ్బన్నను

ముందుకు దూకింది.

“అమ్మో” అన్నాడు కా...

అది గాలిలా కలిసింది.-

తెట్టులు కట్టిన-

వేడి నెత్తురును

తాగేసిందా

మురికికాలవ-

పోలీసులు వచ్చారు

“పంచాయితీ” చేశారు”

బ్రతగలేక సుబ్బన్నే

కారుకింద పడ్డాడని

పదిమందీ తేల్చారు !

పేషల్లో వేశారు !!

సంకోచమనో వలకు బయటికి
లాగి చూడగా అందులో ఇంకే
మున్నది! ఒక చనిపోయిన గాడిద
శవం రెండవ మారు వేయగా
వత్తులును, రాళ్ళును దొరికినవి
మూడవసారి వేయగా బురద,
గవ్వలు మొదలైనవి దొరికినవి
మరల నాల్గవ పర్యాయము భగ
వంతుని ధ్యానించి వలవేసెను అట్లు
తన వంతు తీరమునకు లాగి పరి
క్షించగా అందు ఒక రాగిబిందె
శవబడెను ఆ బిందె మూతికి
నీనముతో మూత వేయబడి
యుండెను ఆ జాలరి దానిని ఎవరి
కైనా అమ్మి ధనము సంపాదించవలె
నని తలచెను ■ బిందె మిక్కిలి
బరువుగా నుండుటచే దానియందు
ద్రవ్యము ఉండునని మూతను
తెరచెను

తెరచుటే తడవుగ అందుండి
పొగ బయలుదేరి ఆకాశమంతా
దట్టముగా వ్యాపించెను క్రమముగా
ఆ పొగ ముద్దగా నేర్పడి అందుండి
ఒక వికృతాకారముగల రక్కసుడు
పండ్లు పంట పంట కొఱకుచూ జాలరి
మీదికి రాదొడంగెను జాలరి వణ
కుచూ ఆచ్చటినుండి పారిపోలేక,
కూలబడెను

‘ఓరీ దుర్మాత్తుడా! నిన్నివ్వుడే,
సంహరించెదను నీవే విధముగ మర
ణించుటకు ఇష్టమోత్వరగా
‘చెప్ప’ అని గర్జించెను
జాలరి ధైర్యము తెచ్చుకొని
‘ఓ పితాచమా! నీచరిత్రమేమి’ అని
అడిగెను

అందులకు “ఓరీ మూర్ఖా! విన్న
(42-వ పేజీ చూడండి)

పూర్వకాలమున ఒక ముసలి
జాలరి ఉండెడివాడు అతడు
చాల నిరుపేద అతనికి ఒక భార్య
ముగ్గురు బిడ్డలు కలరు వాడు చేపలు
మూలమున సంసారము గడుపు
చుండెను అతడొకనాడు వేకువనే
లేచి చేపల వేటకు బయలుదేరెను
వేటనమయములందు వలను
నాలుగు పర్యాయములు చేసెడి

వాడు ఒక్కొక్కప్పుడు నాలుగు
పర్యాయములందు ఎక్కువ చేపలు
పడుచుండెడివి మరిఒక్కొక్కప్పుడు
బొత్తిగా పడకుండెడివి పడనిరోజు
ఇంటియందు పన్ను పడిన రోజు
పండుగ

మన జాలరి నదిచెంతచేరి వలను
నర్ది నదిలోనికి విసరెను కొంతసేప
టికి అతనికి పలచాల భారముగా
నుండినట్లు తోచినది వాడు మహా

బొమ్మలల్ని సీనియర్

రాజూ పేదా

మూర్తి ట్యూస్

జరిగిన కథ —

1587 వ సంవత్సరం లండన్ లో హెన్రీ మహారాజుకు ఎడ్వర్డు అనే కొడుకు, నిరుపేద జాన్ కాంటికి టాప్ అనే కొడుకు కలిగారు. ఇద్దరూ ఒకే పోలిక పడేళ్ల వయస్సువ్వుడు టాప్ రాజభవన కేసి పెడతాడు యువరాజు ఎడ్వర్డు టాప్ ని లోపలికి తీసుకుపోయి అదరిస్తాడు. ఒకరి జీవితంమీద మరొకరికి అసత్తికలిగి దుస్తులు మార్చుకుంటారు. టాప్ దుస్తుల్లో యువరాజు కొట్టెటకు రాగానే అతన్ని ప్రజలు వానావాద పెడతారు. తన యువరాజునంటున్న కొద్ది వాళ్లు అతన్ని ఇంకా ఎక్కువ వాద పెడతారు. అక్కడ కొట్టలో యువరాజు దుస్తులుధరించిక టాప్ ను యువరాజుగానే అంతా పరిగణిస్తారు. అతడు తన విచ్చగాళ్లకు ప్రాణిణిని తెచ్చి వాళ్లు తీవ్రపక్షిం భవనుంటారేగాని అతనిమాట నమ్మరు. తులాగా వృద్ధరాజు హెన్రీ చనిపోతాడు. విచ్చగాడి దుస్తులతో తిరిగి యువరాజు ఎడ్వర్డును మైల్స్ హెండ్స్ అనే పీఠ యువకుడు చెరచీస్తాడు. కొని తాను ఇంటలేనప్పుడు యువరాజు తానుబోలేన జాన్ కాంటి చేతుల్లోపడినట్లు తెలిసి హెండ్స్ బుయ్యదేరుతాడు. వృద్ధరాజు చనిపోవటంతో నేర్ప యువరాజు కొస్తా రాజుకొవటం చేత రాజభవనంలోని టాప్ కాంటికి రాజమర్యాదలన్నీ జరుగుతూ ఉంటాయి. అతను రాజహోదాలో ఉన్నాడు. గత తన అధికారం వినియోగించి, అకారణంగా మరణదండన పడిన ముగ్గురిని బాటా తెలివిగా విచారణచేసి విడిపిస్తాడు. అక్కడ బాలరాజు జాన్ కాంటి ఒక దొంగల మూలలో ప్రవేశపెడతాడు. వాళ్లతన్ని పిచ్చివాడికింధ కట్టి అవహనిస్తూ ఉంటారు. ఇక చదవండి.

20

మబ్బువట్టి చలి వణికించేస్తోంది
వాతావరణంమాదిరిగానే ముతా

అనుగాదం

నందూరి రామమోహనరావు

వాళ్లు కూడా దిగులుగా, బెంగగా
ఉన్నారు రాత్రి ఉత్సాహమంతా
చచ్చింది దీనికి గాలి మార్పు
కారణం కావచ్చును, లేక అకలి
మంటలు కారణం కావచ్చును.

దొంగల ముతా తెల్లవారు
జామునే తేచి తూర్పుకు
ప్రయాణం సాగించారు బాగా

కొందరు మానంగా ఉన్నారు, కొందరు ముట్టుకుంటే కరిచేట్టున్నారు, మొత్తానికి అందరూ బిక్కమొగాలేశారు.

ముతా నాయకుడు బాలరాజును హ్యూగో అదుపులో ఉంచాడు, పసివాడి జోలికి పోతే తన్ని తగిలేస్తానని జాకాంటిని హెచ్చరించాడు, అతన్ని జాగ్రత్తగా కాపాడమని హ్యూగోను ఆజ్ఞాపించాడు.

కొంచెం ప్రాద్దేశికింది, మబ్బులు విచ్చి, చలి తగ్గింది మురావాళ్ల మొగాలు కాస్త తేటపడ్డాయి ఉత్సాహం కాస్త కాస్త తిరిగి వచ్చింది. చివరికి యధాప్రకారంగా రాడీసులు ప్రారంభించారు ఒకళ్ళ నొకళ్లు తిట్టకోవడం, తిమ్ముకోవడం సాగించారు రోడ్డుమీద పోయే వాళ్లనుకూడా దుర్భాషలాడి అవమానించసాగారు ప్రతివాళ్లు ఈ దొంగలకి దారిలోలగి, వాళ్లు ఏమన్నా తలవంచుకు పోవడం చూస్తే ఆ రోజుల్లో ఇలాంటి పోకిరీరాకానికి ఎంత పలుకుబడి వుందో తెలుస్తుంది ఊళ్ళబయట చాకళ్లు బట్టలార వేసుకుంటే మన రాడీలు బహిరంగంగా తమకి కావలసిన వాటిని అపహరించారు పాపమా చాకళ్లు బట్టలు పోయినందుకు విచారించలేదు సరిగదా, తమ శరీరాలు ఊమంగా ఉన్నందుకు సంతోషించి ఊరుకున్నారు.

చివరికి దొంగలు ఒక ఊళ్లో ఒక రైతు ఇంటిమీద దాడి చేశారు ఈ జబర్దస్తీ అతిథులను చూసి ఇంటి యజమాని, అతని భార్య, కొడు

కులు, కూతుళ్లు గజగజ వణుకుతూ స్వాగతమిచ్చారు ఇల్లంతా శుభంచేసి భోజనం ఏర్పాటు చేశారు. దొంగలు భోజనం చేస్తూ యజమాని భార్యతోను, కూతుళ్లతోను వేళాకోళాలు, సరసాలు ప్రారంభించారు ఇష్టమొచ్చినట్లు బూతు మాటలు వాడుతూ, భోజనం నవ్వడం మొదలెట్టారు. మాంసం లో వచ్చిన ఎముకముక్కలను బాగా చీకి చీకి, ఇంటి యజమాని మీద, కొడుకులమీద విసిరారు, నెత్తికి రంగున తగిలినప్పుడల్లా నవ్వారు భోజనానంతరం కొంచెం వెన్నమిగిలితే యజమాని కూతురుకు బుగ్గలమీద పులిమారు చివరికి నిష్క్రమిస్తూ, తమ దండయాత్ర సంగతి అధికారులకు గమక తెలియజేస్తే ఇల్లంతా దోచుకుని, తగులబెట్టిపోతామని, బెదిరించి మరీ వెళ్లారు.

మధ్యాహ్నం మధ్యే సరికి దొంగలు ఒక పెద్ద గ్రామం చేరారు ఒక గంటనేపు ఊరియట గడ్డి వాముల వెనక విశ్రమించారు తరవాత ఎవరికి వాళ్లు విడిపోయి వేరు వేరు దోపలగుండా ఊళ్లోకి ప్రవేశించారు. ఎవడికి చేతనైన వృత్తి వాడు అవలంబించి మర్యాదగా డబ్బు సంపాదించే ప్రయత్నాలు చేశారు.

బాలరాజును వెంటబెట్టుకుని హ్యూగో వీధుల్లో తిరిగాడు వాడికి ఏం చేయడానికి పాలుపోలేదు.

“దొంగతనానికి వీలు చిక్కేటట్లు లేదు ఇంత దరిద్రగొట్టు ఊరు నేనింకెక్కడా చూడలేదు.

ఒరే జాకో, బిచ్చమెత్తుదామా?”

“నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చెయ్యి నేను మాత్రం నీకు సహాయం చెయ్యను,” అన్నాడు బాలరాజు.

“చెయ్యనా? బిచ్చమెత్తడం చేతగాదా?”

“చేతగాదు.”

“ఎప్పటినుంచీ బాబూ? నువ్వు లండన్ లో పుట్టినప్పటినుంచీ చేసిన పనేమిటి?”

“నోర్ ముయ్ కుక్కా!”

“అట్టే ఖర్చు చెయ్యకు తిట్లు నీకు పెళ్ళయ్యాక పెళ్లాం మీద ప్రయోగిద్దవు గానిలే వాటిని. నువ్వు రోజూ అడుక్కువచ్చేవాడివని మీ నాన్న చెప్పలేదా?”

“వాడు నాతండా? వాడెవడో నే నెరగను.”

“ఇదుగోనబ్బాయ్. నీకింకా వెళ్లి కుదర్లేదు కాస్తేపు ఏదో సరదాగా అన్నావు, బాగుంది. అస్తమానమూ అడేపాటా? ఇల్లా అన్నావని మీ నాన్నతో చెప్పానంటే నీ చర్మం వలిచేస్తాడు.”

“వాడి కెందు కాశ్రమ. నేనే వాడికి చర్మం బలిపిస్తాను.”

“నీ ధైర్యాన్ని మెచ్చుకోవలిపిందే మెచ్చుకుంటున్నానుకూడా. కాని నీ తండ్రి అబద్ధం చెబుతున్నాడని అనుకోను అంటే అతనికి అబద్ధాలు చేతకాదని కాదు. అవసరమొస్తే అంత చక్కగా అబద్ధమాడగలవాడు ఇంకోడు లేడు! కాని అవసరమేమీ లేనిదే, ఇలాంటి చిన్న విషయాల్లో అబద్ధమెందుకు ఆడతాడు? తెలివైనవాడు అబద్ధాల్ని చాలా పొదుపుగా వాడుకుంటాడు.

నరే బిచ్చమెత్తవద్దులే. ఏదన్నా దొంగిలిద్దామా?"

"నన్ను విసిగించకు, నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో."

హ్యూగోకు కోపం వచ్చింది.

"బిచ్చమూ వద్దు. దొంగ తనమూ వద్దు. ఇంకేం చేద్దామంటావు? ఆఖరుసారి న్యాయంగా చెబుతున్నాను విను నేను నేల మీద పడి మూలుగుతూ ఉంటాను నువ్వు దారీ పోయేవాళ్లను అడుగు. మాట వినకపోతే నీ పని పట్టిస్తా."

బాలరాజు ఏదో గర్జించ బోయాడు హ్యూగో అడ్డంవచ్చి,

"అదుగో ఎవరో పెద్దమనిషి వస్తున్నాడు. మంచివాడలాగా ఉన్నాడు నేను కిందపడి దొర్లుతూ

మూలుగుతూ వుంటాను. ఆయన దగ్గరకు రాగానే నువ్వు గొల్లున ఏడవాలి. "బాబూ! ధర్మం

చెయ్యండి నా అన్న మూర్ఖ రోగంలో చస్తున్నాడు మా కెవరూ దిక్కులేరు. ఒక్క పెన్నీ ధర్మం

చెయ్యండి మీపేరు చెప్పుకుని బతుకుతాం కనికరించండి—" అని

కాళ్లా వేళ్లా పడి గోలగా ఏడవాలి. ఆయనదగ్గరించి పెన్నీ పిక్కిం దాకా వదలద్దు," అని వెంటనే నేల

మీద అకస్మాత్తుగా విరుచుకు పడ్డాడు. పంది మూలిగినట్లు మూల

గడం, కళ్లు తేలవేసి దొర్లడం, జుట్టు పీక్కోడం, మొదలైన దొంగవేషాలన్నీ అతినేర్పుగా ప్రదర్శించ

సాగాడు. దూరానపెద్ద మనిషిదగ్గరి కొచ్చేసరికివాడి అవతారం ఎలాఉం

డలో అలా వుంది. వాడిమూలుగు ఇంకా ఉధృతమైందికూడాను.

"అయ్యయ్యో ఎవరి అబ్బాయ్? ఎందుకల్లా పడి కొట్టుకుంటున్నాడు? అయ్యోపాపం పట్టులేవతీద్దాం," అని

ఆ పెద్దమనిషి జాలితో అన్నాడు "ముట్టకోవద్దు బాబూ, ముట్ట

కోవద్దు. ఈ మాయరోగం నన్ను పడేసిన్పుడు ఎవరూ ముట్ట కో

గూడదు ముట్టుగుంటే రోగం మీ క్కూడా అంటుకుంటుంది. నా

తమ్ముణ్ణి అడగండి నా బాధంతా చెబుతాడు ఒక్క పెన్నీ బాబూ.

ఒక్క పెన్నీ దయ చెయ్యండి. నాలుగు రోజుల్నించి తిండిలేక

ఎండిపోయాం ఒక్క పెన్నీ పారేసి మా ఖర్మకి మమ్మెదిలె

య్యండి," అని హ్యూగో విలవిల లాడసాగాడు

"ఒక్క పెన్నీ యేం ఖర్మం! మూడు పెన్నీ లిస్తాను తీసుకో

నాయనా! పాపం ఎంత కష్టంలో వున్నావో!" అంటూ ఆ పేదగుండె

పెద్ద మనిషి జేబులు తడిమి డబ్బు తీసి ఇచ్చాడు

"నీ అన్నను లేవ తీద్దాం పట్టు. నా కాజబ్బు వస్తే వచ్చిందిలే ఇంత

కష్టంలో వున్నవాడిని వదిలేసి ఎల్లా వెళ్లను?"

"వాడు నా అన్నకాడు," అని బాలరాజు మాట కడ్డం వచ్చాడు.

"నీ అన్నకాడా?"

"చూడండి బాబూ! నా సొంత తమ్ముడు కూడా నేను కష్టాల్లో

వుండగా ఎల్లా అబద్ధం లాడుతున్నాడో! ఇంత కాలం వీణ్ణి నా

రెక్కలమీద పెంచానండి. ఇప్పుడు చూడండి ఏమంటున్నాడో?"

"అదేమి టబ్బాయ్, నీ అన్న ప్రమాదంలో వుండగా అలా తప్పు

చుకో చూస్తావేం? నీకు సిగ్గులేదా? పాపం ఎంత బాధపడుతున్నాడో—

అతడు నీ అన్న కాకపోతేమరెవరు?"

"గజదొంగ, మాయలమారి. నా మాట నమ్మకం లేకపోతే నీ

జేబులు చూసుకో. నువ్వు నాతో మాట్లాడుతున్నప్పుడే నీ జేబు కత్తి

రించి ఖాళీ చేశాడు—"

బాలరాజు మాట పూర్తి చెయ్యకముందే హ్యూగో లేచి

వళ్లు దులుపుకుని దాడు తీయడం ప్రారంభించాడు వాడి వెనక పేద

గుండె పెద్దమనిషి కూడా పట్టు కోవాలనే ఆదుర్దాతో పరిగెత్త

సాగాడు బాలరాజు తనకు విముక్తి లభించినందుకు దేవుడికి ధన్యవాదా

లర్పించి మరోదిక్కుకు పలాయనం చిత్తగించాడు. గ్రామం దాటి, దట్ట

సమస్త జనుల ఉత్సహమునకు

ఆనందము

15 దినములకు పరిపోవు
8 రూపాయల 15 పైసలు

శ్రీ సాధకృష్ణమూర్తి గొప్ప శ్రీ సన్ను
రాజమండ్రి

మైన ఒక కీకారణ్యంలో జొరబడే వరకూ అతడు వెనుదిరిగి చూడ లేదు. కొన్ని గంటలసేపు అలాగే నడిచినడిచి, సాయంత్ర మయ్యేసరికి అరణ్యం దాటేశాడు. బాగా ఆకలవుతున్నది. ఒక రైతుఇంటిదగ్గర ఆగాడు. అతడు నోరు తెరిచి అడగకముందే ఇంటివాల్లితన్ని తరిమేశారు. అతని బట్టలు చూసి దొంగవెధవనుకున్నారు వాళ్లు కూడా.

బాలరాజుకు ఆకలితో పాటు కోపం కూడా చురుకెక్కుతున్నది. ఈసారి ఎవరైనా తనను అవమానిస్తే సహించరాదని నిశ్చయించుకున్నాడు.

చీకటి పడింది. చలిగాలి సాగింది. బాలరాజు కళ్ళిద్దుకుంటూ నడవలేక నడవలేక నడుస్తున్నాడు. కాళ్ళరిగిపోయాయి. చీకట్లో దారి తెన్నూ తెలియడం లేదు. గాలిలో గుసగుసలు వినిపిస్తున్నాయి గాని ఒక్క ప్రాణి కనిపించడం లేదు. దూరాన ఏదో వెలుగు కనిపించడం దగ్గరికి పోతే ఏమీ లేకపోవడం— ఇదంతా చూసి ఆ పసివాడు గుబుగుబలాడిపోయాడు. ఇంగ్లండు దేశానికి ఏకచ్ఛత్రాధిపతి అయినా అతనికి ఈ రోజున ఆశ్రయమిచ్చి ఆదరించే దిక్కు లేకపోయింది.

కీచురాళ్లు 'గీ' మని రొద చేస్తున్నాయి. గుడ్లగుబలు భయంకరంగా అరుస్తున్నాయి. ఎక్కడో గొర్రెల మువ్వలు కదిలి నట్టు, కుక్కలు బొమన్నట్టు అన్నట్టు శబ్దాలు వినిపించాయి. మనుషులు గుసగుసలాడుతున్నట్లు ఎండిన

ఆకులు నవ్వుడి చేశాయి.

కొంతసేపటికి ఒక చిన్న ఇల్లు కనబడింది. అది ఎవరిదో రైతుల ఇల్లు. ఇంటికి ఒక పెడగా ధాన్యం గాదె ఉన్నది. దాని చాటున బాలరాజు దాగాడు. గాడెలో ఇద్దరు కూలీలు దీపం పెట్టుకుని ఏదో పని చేస్తున్నారు. దీపం వెలుగులో ఇంటి వెనకభాగాన గల పశువుల కొట్టం కనిపించింది. కూలీల కంట పడకుండా బాలరాజు మెల్లిగా నీడల్లో పాకుతూ కొట్టంలో ప్రవేశించాడు. ఇంటివెనక అరుగుమీద పడేసి ఉన్న కంబళి నొక దాన్ని తీసికొన్నాడు. పశువుల కొట్టం గా ధాంధకారంగా ఉన్నది. చీకట్లో తడుములాడడంలో పోయి పోయి గడ్డి కుప్పమీద పడ్డాడు. వెచ్చటి గడ్డిమీద కంబళిని కొంతపరిచి, కొంత కప్పకున్నాడు. పైన ఇంకా కాస్త గడ్డి కప్పకున్నాడు. ధాన్యం గాడెలోని కూలీలు వాళ్లపని పూర్తయ్యాక వెళ్లిపోతూ పశువులకొట్టం గేటుకూడా మూసి పోయారు. అందుచేత బయట ఎంత చలిగా ఉన్నా లోపల వెచ్చ వెచ్చగానే ఉన్నది. బాలరాజుకు ఒక మూల ఆకలి దహిస్తున్నది; మరొకమూల నిద్ర మంచు కొస్తున్నది. చివరికి నిద్ర ఆకలిని జయించింది. పగలు పరిగెత్తి పరిగెత్తి అలిసిఉన్నా జేమా నులుపుగా నిద్రమైకానికి లొంగి పోయాడు.

ఇంతలో ఎవరో తన్ను తాకి నట్టయింది. బాలరాజు ఉలికి పడి కళ్లు తెరిచాడు. అతనిభయం వర్ణనాతీతం. ఆ ఏకాంత అంధ

కారంలో ఎవరిదో తెలియని ఆస్పర్య అతన్ని భయవిహ్వం చేసింది. చెవిబిగి విన్నాడు ఏదైనా శబ్దం వినిపిస్తుండేమోనని. అంతా నిశ్శబ్దం. అలాకాసేపు భయంతో మేలుకున్న తర్వాత అతనికి తెలియకుండానే నిద్ర మై కంకమ్మింది. ఇంతలో మళ్ళీ ఎవరో తాకినట్టయింది. భయం ముప్పిరిగొని ముచ్చెమటిలు పోశాయి. శరీరం ఆపాదమస్తకం రుల్లుమంది. చీకట్లో కన్ను పొడుచుకున్నా ఏమీ కనిపించడం లేదు. అది నిజంగా చీకటేనా? దెయ్యాలు జాట్లు విరబోసుకున్నాయా? ఏం చెయ్యాలి? అదీ ప్రశ్న. అవతలకు పారిపోతే? ఎల్లా? తలుపువేసేసి వుండిగద. ఇంకో మూలకిపోయి పడుకుంటే? దెయ్యం అక్కడికి మాత్రంరాదా? ఈ నాలుగు గోడలమధ్య జైలులో ఆ దెయ్యం తన్ను పీకనులిమి చంపేస్తే ఇంతకీ అది దెయ్యమేనా? చెయ్యి జాచి చుట్టూ తడుముదామనుకున్నాడు. కాని ధైర్యం చాలలేదు. మూడుసార్లు చెయ్యి కొంచెం జాచాడు. మళ్ళీ జప్తున వెనక్కి లాక్కున్నాడు ధైర్యం చాలక. నాలుగోసారి మళ్ళీ చెయ్యి ఇంకొంచెం ముందుకు పోనిచ్చాడు. అకస్మాత్తుగా చేతికేదో వెచ్చగా, మెత్తగా తగిలింది. గభాలున చెయ్యి వెనక్కు లాక్కున్నాడు. నిలుపునా

గోనో క్వెస్ట్
అన్ని సెగలకు గంటలలోగుఱము
ఈశ్వర ఘోర శిక్షాజమంద్రే.

నాకిపోయాడు చలిజ్వరం వచ్చిన
వాడిలాగ. అదేదో కొత్తగా
శచ్చినమనిపి శవమై ఉంటుందను
కున్నాడు అందుకనే ఇంకా
వెచ్చగాఉంది. అలా ఆరాత్రంతా
శవం పక్కన గడపడం దుర్భరం
కాదా? ఏం చెయ్యాలి?

అతనికి ఫెలియకుండానే చెయ్యి
మళ్ళీ ఆవస్తువు దగ్గరికి పోయింది
వెనక్కు లాక్కుండా మనుకున్నా
చెయ్యి లాక్కులేకపోయాడు ముం
దు వెంట్రుకలగుత్తి చేతికి తగిలింది.
ఇంకా వైకి పోనిచ్చాడు వెచ్చటి
తాడు చేతిలోకి వచ్చింది చెయ్యి
ఇంకా పోనిచ్చాడు - వెచ్చగా
కాళ్లు డొక్కలో పెట్టుకుని
అమాయకంగా పడుకున్న ఆవు
దూడ!! అతడు పట్టుకున్నది తాగు
కాదు. దూడతోక. ఆతోకే రెండు
సార్లు అతన్ని స్పృశించింది

బాలరాజు తన భయానికి సిగ్గు
పడ్డాడు “నిద్రపోతున్న దూడతోక
తగిలినందుకే భయపడ్డాను, ఏం
మనిపిసి,” అనుకున్నాడు వెంటనే
ఇలా గనుకున్నాడు “నేను దూడ
తోకకి కాదుగా భయపడింది అది
ఏదో తెలియకనే భయపడ్డాను”

అది మరేమీ కాక దూడే
అయినందుకు బాలరాజు సంతో
షించాడు అంతేకాదు ఆ ఒంటరి
తనంలో దూడలాంటి సాధు ప్రాణి
తనకు తోడుగా దగ్గరసా పడుకో
వడం అతనికి ధైర్యమిచ్చింది.
స్వజాతీయులైన మానవులు అతన్ని
పురుగుని మాసినట్టు చూశారు,
కొట్టారు, తిట్టారు, తరిమారు, ఉరి
మూరు, అనమానించారు మాన
వులని పేరుపెట్టుకున్న వారికంటే

ఈ అమాయక సాధు జంతువు
ఎన్నో రెట్లు నయంగాదా!

వెచ్చని దూడ శరీరాన్ని నిము
రుతూ ఇలా ఆలోచిస్తున్నాడు.
అతనికోమంచి ఆలోచన తట్టింది
వెంటనేలేచి కంబళి దూడపక్కకు
జరుపుకున్నాడు దూడవీపును కావ
లించుకుని కంబళి దానిక్రింద
కప్పాడు ఇప్పుడు బహువెచ్చగా,
సుఖంగాఉన్నది దావాపు వెస్తు
మిస్టర్ కోటలో మెత్తని పరుపుల

మీద పడుకున్నంత హాయిగా
ఉన్నది.

ఈహాయితో మధుర మైన
భావాలు రాసాగాయి జీవితం కేవ
లం చెత్తమయం కాదనిపించింది.
దొంగల ముతా నుండి తప్పించు
కోవడమనేది మొదటి ముఖ్యమైన
శుభవిషయం రెండోది, చతుర్థం
కొట్టమై తేనేంగాక ఆశ్రయమంటూ
దొరికింది మూడోది, జంతువైతే
నేంగాక ఒక ప్రాణి తోడుగా తన

అతని ఆనందానికై
ఒక సీసాను
అందుబాటుగా
ఉంచండి!

కడుపులో వాధలేనీ
తేమందువల్లనే బిడ్డ ఆవం
దిస్తున్నాడు. బిడ్డ ఆవం
దపే తల్లికివాడా ఆవండం.

గైప్ సిరప్

ఉత్పత్తిదారులు:

డి మైసూర్ ఇండస్ట్రియల్ & టెస్టింగ్ లాబరేటరీ లిడ్.

మల్లేశ్వరం, బెంగళూరు.

సెల్లింగ్ ఏజెంట్లు

బెస్ట్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్

హైదరాబాద్ నం 68, మద్రాసు

823776

కంబళీలో పడుకున్నది ఇంతకంటే వేరే అనందించ దగినదే మున్నది అదుర్భర పరిస్థితుల్లో?

అర్థరాత్రి దాటింది చలిగాలి జోరెక్కువైంది గాలి కొంతసేపు వ్యాధిగ్రస్తుడిలాగ మూలిగింది, కొంతసేపు హోరున నమ్రదంలాగ మోపించింది, 'గచ్చుమీద నేనా రేకు గీచినట్లు 'గీ' పెట్టింది, కొంత సేపు సక్కిల ఊళిని అనుకరించింది. అయితే నేం, ఇదంతా బాలరాజుకు శ్రావ్యమైన సంగీతం లాగ వినిపించింది బయటగాలి మొరగనీ, ఉర మనీ, కోప్పడనీ, తిట్టనీ, ఏడవనీ, అతడు హాయిగా పడుకున్నాడు, నిద్రలో మైమరచి పోయాడు, కలల్లో ఇంగ్లండు రాజయ్యాడు, శత్రువులను శిక్షించాడు, పాతశాసనాలు రద్దు చేసి కొత్త శాసనాలు చేశాడు

సూరంగా కుక్కలు మొరిగాయి, గుడ్ల గూంటలు గొల్లుమన్నాయి, గాలి ఏడ్చింది, వానజల్లు ప్రారంభమై ఒకటే రోదచేసింది ఇంగ్లండు నాగ్యభౌముడు పశువుల కొట్లలో కలలు కంటున్నాడు ఆవుదూడ కూడా దర్జాగా కంబళీలో దూరి నిద్రపోయింది కోట్లాది ప్రజలకు ప్రేమపాత్రుడు, కనునన్నతో ఒక దేశపు యావత్తు జీవితాన్ని పరిపాలించగల సమర్థుడు, రాజ వంశీ గుడు, మహారాజు అయిన ఎడ్వర్డు ష్యాడర్ తన ప్రక్కన పడుకున్నాడని దానికే తెలుసు?

21

పొద్దున బాలరాజులేచి చూసుకునే టప్పుటికి అతని దుప్పటి ముసుగులో ఎలికపిల్ల ఒకటి

పడుకునుంది అతను కదలగానే అది తుర్రున పారిపోయింది. మానవులచేత నిరాదరింప బడిన తన్ను జంతువులు ఆదరించడం చూసి అతనికి దిగ్భూత, సంతోషమూ కూడా కలిగాయి.

తలుపు దగ్గర పిల్లలనవ్వులు, మాటలు వినిపించాయి బాలరాజు లేచి సరిగ్గా కూర్చున్నాడు తలుపు తెరుచుకుంది ఏడనిమిదేళ్ల బాలిక లిద్దరు నవ్వుకుంటూ లోపలికొచ్చి బాలరాజును చూసి ఉన్నవోటనే ఆగిపోయారు. అతన్ని తేరిపార చూశారు ఒకళ్ల చెవిలో ఒకళ్లు ఏదో గుసగుస లాడారు కొంచెం నిబ్బరించుకొన్నాక బిగ్గిరిగానే మాట్లాడసాగారు

"అతని మొహం ఎంత అందంగా ఉందో!"

"ఒట్టు ఎంత బావుందో!"

"పాపం చిరుగుగడ్డలు తోడు కున్నాడు."

"చాలా ఆకలి మీదున్నాడల్లెవుంది"

కొద్దిగా సమీపించారు భయపడుతూ కాస్త కాస్త దగ్గిరికి జరిగారు. బాల రాజును వింతజంతువును చూసినట్లు ప్రతికోణం నుంచీ ఎర్రగా చూశారు కాని మీదబడి కరుస్తాడేమో నన్నట్లు జాగ్రత్తిగా దూరింగానే నుంచున్నారని ఆఖరికి ఎదురుగా వచ్చి ఒకళ్ల నొకళ్లు గట్టిగా పట్టుకుని నిలబడ్డారు ఒకపిల్ల ధైర్యం చిక్కబట్టుకుని అమాయకంగా అడిగింది.

"ఎవరబ్బాయ్ నువ్వు?"

"నేను మహారాజును"

బాలికలు అదిరి పడ్డారు.

"ఏరాజువు?"

"ఇంగ్లండు మహారాజును."

బాలికలు ఒకళ్ల మొగాలు ఒకళ్లు చూసుకున్నారు బాలరాజును తేరిపారచూశారు, మళ్ళీ ఒకళ్ల నొకళ్లు చూసుకున్నారు.

"ఎన్నావుటే మార్టీ? మహారాజుట నిజమే అయివుంటుందా?"

"నిజమే అయివుండాలి ప్రిన్సి! అబద్ధ మెందుకు చెబుతాడు? ఎందుకంటే ప్రిన్సి, నిజం కాకపోతే అబద్ధమౌతుంది నిజాలు కానివన్నీ అబద్ధాలే అందుకని అతనన్నది నిజమే అయివుండాలి"

బలేతర్కం ఈవాదానికి తిరుగులేదు మార్టీ సమాధానంవిని ప్రిన్సి సందేహాలు ఎగిరిపోయాయి, ప్రిన్సి కానీ పాలోచించింది, బాల రాజు నడిగింది మళ్ళీ

"నువ్వు నిజంగా మహారాజువే అయితే నువ్వు చెప్పింది నిజమే అయివుండాలి,"

"నేను నిజంగా మహారాజునే" దీంతో ప్రిన్సి మనస్సు కుదలపడింది. సందేహాలన్నీ నివృత్తి అయిపోయాయి అతడు మహారాజేనని నిశ్చయమైంది అందుకని "ఇక్కడి కెలావచ్చావు? నీకింత కంటే మంచి బట్టలు లేవా? ఎక్కడి కెడుతున్నావు?" అని భోగట్టా చేశారు తనసాదను వేళాకోళం చెయ్యకుండా వినేవాళ్లు ఇంత కాలానికి దొరికినందుకు బాల రాజుకు షరమానందమైంది. తన కథంతా ఏకరువు పెట్టాడు తనుపడ్డ కష్టాలన్నీ పూసగుచ్చినట్లు చెప్పాడు.

రెండు రోజులనుంచీ అన్నమే తినలే దన్నాడు. ఇదివిని వాళ్లకి కడుపు చెరువయ్యేంతాదు : ఖం వచ్చింది అతన్ని చెయ్యిపట్టకుని గబ గబ ఇంట్లోకి లాక్కుపోయారు

బాలికల తల్లి కూడా కుర్రవాణ్ణి ఆదరించింది. ఆమె వి త తు పు, కష్టాలు ఎలా ఉంటాయో బాగా ఎరిగి ఉండటంవలన తమ లాంటి పేదవారిని చూస్తే ఆమె కెంతో జాలి అందులోనూమనవాడి“పిచ్చి” ధోరణిచూసి ఇంకా జాలిపడింది “ఇతడెవరో తన వాళ్లనుండి తప్పి పోయినాడల్లే వుంది,” అనుకున్నది అందుచేత అతని ఆరాలన్నీ తీయ డాని కి ప్రయత్నించింది. మళ్ళీ వాళ్ల వాళ్ల కతన్నీ అప్పజెప్పాలని ఆమె అభిప్రాయం దుట్టుపక్కల ఉల్లపేర్లు, పట్నాలపేర్లు చెప్పి చూసింది. కాని అతడాపేర్లే ఎప్పుడూవిన నట్లు ఉరుకున్నాడు ఆమె ఒక పక్క వంటచేస్తూనే ఇతనితో మాట్లాడు తోంది గొల్ల పిల్లడేమోనని గొర్రెల విషయం ఎత్తింది సాతె వాళ్ల బ్బాయేమోనని బట్టల నేత విషయం ఎత్తి ది వడంగం, కమ్మరిపని, వ్యవసాయం మొదలైన ఎన్నో వృత్తులను సంభాషణలోకి రానిచ్చింది కాని బాలరాజు దేని లోనూ ఆసక్తి చూపలేదు ఒకవేళ ఎవరిఇంట్లోనన్నా పాలేరేమో నని పాలేళ్లుచేసే పనులన్నీ చెప్పి చూసింది ఉహు బాలరాజు కిచ్చన కుండా కూర్చున్నాడు

ఆఖరికి ఆమె వంటవిషయం మాట్లాడింది. వెంటనే అతనిముఖం వికసించింది ఆకలితో గోవు గోవు మంటున్నాడేమో, వంట పేరెత్తగానే

అతడు ఎక్కడలేని ఉత్సాహము చూపించాడు. రకరకాల తినుబండా రాలనుగూర్చి చాలనేపు ఉపన్యసించాడు. కనుక ఇతిడెక్కడో వంట వాళ్ల దగ్గర అవీఇవీఅందించేవాడుగా పనిచేసి ఉండాలని ఆమె నిర్ధారణ చేసుకున్నది కాని అతడు పేర్కొన్న తినుబండారాలన్నీ ధన వంతుల ఇళ్లలో ఉపయోగించ బడేవేగాని సామాన్యుల ఇళ్లలోవి కాదు మరి ఇతడుచూస్తే నిరుపేద లాగాఉన్నాడు. బహుశా పిచ్చెక్కకముందు రాజుగారి వంటశాలలో పని చేశాడేమో పిచ్చెక్కిం తరవాత ఇతన్ని వెళ్ల గొట్టి ఉంటారు. అందుచేత తను మహారాజునని వాగుతున్నాడు అయినా ఇంకా పరీక్షించి చూడాలనుకున్న దామె

“ఇప్పుడే వస్తాను. కాస్త ఈకోడి గుడ్లు పగలగొట్టి అట్టువెయ్యి,” అని చెప్పి తను అవతలకు వెళ్ళింది తల్లి వెంట పిల్లలు గూడా అవతలకు వెళ్లారు.

బాలరాజు ఇలాగొణుక్కున్నాడు. “పూర్వం ఆరెక్కడ అనే ఇంగ్లీషు రాజుకుకూడా ఇలాంటి అవస్థ పట్టింది ఆరెక్కడ లాంటివాడే చేసి నప్పుడు నేను మాత్రం వంటచేస్తే తప్పేముంది? అయితే అతనిలాగా పదార్థాలు పాడుచెయ్యను”

కోడిగుడ్లు పగలగొట్టి అట్టు వేశాడు. అతని ఆలోచనలు రాజ్య వ్యవహారాల మీదికి పోయాయి. యజమానురాలు తిరిగివచ్చే సరికి అట్టునట్లుగా బాగ్గయి పూరుకుంది ఇది చూసి బాలరాజు గాబరా పడ్డాడు కాని యజమానురాలేమీ

అనలేదు. ఇతనికి వంట బాత్రిగా చేతకాదని నిర్ధారణ చేసుకుని పొయ్యి దగ్గర తనేకూర్చుని వంట పూర్తిచేసింది.

తరవాత ఆమె భోజనానికి బల్ల, కుర్చీలు సిద్ధంచేసింది. బాలరాజుకు బిచ్చగాళ్లకుపెట్టినట్టు వీధివసారాలో పాతగిన్నెల్లో భోజనం పెడదామనుకుంది కాని బాలరాజు ఎవరి అనుమతీలేకుండానే తనంతటతనువచ్చి ఒకకుర్చీ నాకకమించాడు ఇక యజమానురాలేమీ అనలేకపోయింది. అందరితోపాటు ఈ “బిచ్చగాళ్ల అబ్బాయి”ని కూడా కూర్చోనిచ్చింది.

వేరే పరిస్థితుల్లో అయితే బాలరాజు మిగతావాళ్లు తినతోపాటు కూర్చున్నందుకు పేచీపెట్టేవాడే. కాని ఇప్పుడేమీ అనలేకపోయాడు. ఎందుకంటే బాగా ఆకలి దంచేస్తోంది. పేచీపెట్టుకోడానికి తగిన ఓపికలేదు అదీగాక, ఇందాక తనుకోడిగుడ్లట్టు మాడ్చినందుకు ఊరికే ఇదవుతున్నాడు తను తప్పు చేసినా యజమానురాలు దయతో ఏమీ అననందుకు ఆమె నతడు అభినందించాడు అందువల్ల కూడా వాళ్లు తనపక్కన కూర్చోవడం సహించాడు.

(41-వ పేజీ చూడండి)

పుస్తకములు

గ్రామకరణము, మనసబు అండ్ సర్వేయింగ్ పుస్తకములు కావలసినవారు ఈదిగువ దిక్ష నామాకే వ్రాయవలెను నా పేరిట గుంటూరుక వ్రాయకూడదు ఇట్లు బాలేమర్రి నాగభూషణ రావు(S/o Late Lakshminarasimham, బాలేమర్రిపొంపు గుంటూరు జిల్లా

ఒక గ్రామంలో ఒక మాపుకారుండేవాడు అతను బలేజతుల మారి ఎంత అపాయాన్నయినా సులువుగా తప్పించుకుంటాడు

ఆ పూరికి చుట్టుపక్కల బస్తీ వడీ దగ్గరలోలేదు సరికదా! రెండో కోమటిల్లుకూడా ఆ పూల్లోలేదు అందువల్ల ఎంత ప్రయత్నమైనా ఆ అంగట్లోనేకొనుక్కోత తప్పేది కాదు

ఒకరోజు ఒక కాపు ఆ అంగడి కొచ్చాడు వచ్చేకాపును వివపు నవ్వుతో — “ఏమాయ్! ఏంకా వాల్? - త్వరగా కానీయ్!” అన్నాడు కాపు — “నాకా! చింతపండు కావాలండి! ఏక ఎంత?” అని అడిగాడు

“ఆ! ఎంతలే - రూపాయిబేడ!” అన్నాడు మాపుకారు “సరే! అయితే - ఓ వీశడి

య్యండి! అని కూచున్నాడు మాపుకారు లేచి, అటకమీద నున్న చింతపండు దిరిచి, వీశేడు తూచి కాపుకిచ్చి “మూడురూపాయిల ఆరణాలు” యిమ్మన్నాడు

పాపం! కాపుగా భారాపడి “ఏక చింతపండు రూపాయి బేడని, మూడు ఆరణాలిమ్మంటావే?” అని అడిగాడు సెట్టినవ్వుతూ - “నేను అటకమీదనుంచి తీసిందెంత?” అన్నాడు

“ఏక” అన్నాడు కాపు “తూచిందెంత?” అన్నాడు మాపుకారు “ఏక” అన్నాడు కాపు దీవంగా

“తూచి నీకిచ్చిందెంత” న్నాడు శెట్టి “ఏక” అన్నాడు కాపు నీరసంగా -

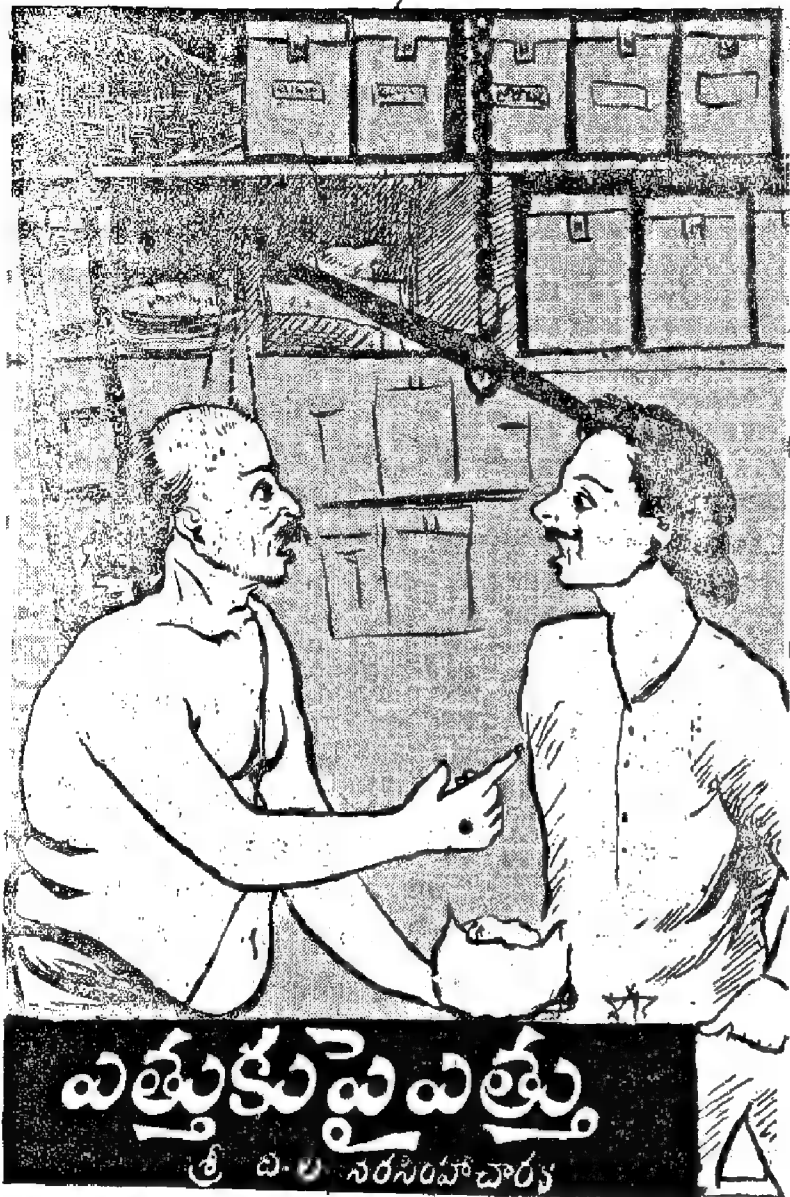
“యింకేం! మూడుఏకలకూ - మూడురూపాయాలారణాలు చెల్లించుకో” అన్నాడు కవటపు నవ్వుతో -

కాపుబుక్కులో రైట్లు వరుగెత్తి వయ్ చటుక్కున ఓ చిన్ని ఆలోచనతట్టింది -

మెంటనే రొండినుండి రూపాయి బేడ తీసి మాపుకారుకిచ్చాడు కాపు “ఇదేమిటి? రూపాయి బేడ యిచ్చావ్?” అన్నాడు శెట్టి

“అదిగల్లాలో వుంచు చెప్తా! నేనింటినుండి తెచ్చింది ఎంత?” అన్నాడు కాపు

“రూపాయిబేడ” అన్నాడు శెట్టి

ఒక గ్రామంలో ఒక షాపుకా
రుండేవాడు ఆతను బలేజతుల
మారి ఎంత అపాయాన్నయినా
సులువుగా తప్పించుకుంటాడు

ఆ వూరికి చుట్టుపక్కల బస్తీ
వీడి దగ్గరలోలేదు సరికదా! రెండో
కోమటిల్లుకూడా ఆ వూళ్లోలేదు
అందువల్ల ఎంక్రరియమైనా ఆ
అంగట్లోనేకొనుక్కోక తప్పేది కాదు

ఒకరోజు ఒక కాపు ఆ అంగడి
కొచ్చాడు వచ్చేకాపును వివపు
నవ్వుతో— “ఏమాయ్! ఏంకా
వాలి? - త్వరగా కానీయ్!”
అన్నాడు కాపు - “నాకా!
చింతపండు కా వాలం డి! ఏక
ఎంత?” అని అడిగాడు

“అ! ఎంతలే - రూపాయిబేడ!”
అన్నాడు షాపుకారు
“సరే! అయితే - ఓ ఏకడి

య్యండి!” అని కూచున్నాడు
షాపుకారు లేచి, అటకమీద
నున్న చింతపండు దించి, వీశెడు
కూచి కాపుకిచ్చి “మూడురూపా
యిల ఆరణాలు” యిమ్మన్నాడు

పాపం! కాపు గా ఖరాపడి “ఏక
చింతపండు రూపాయి బేడ ని,
మూడు ఆరణాలిమ్మంటావే?”
అని అడిగాడు సెట్టినవ్వుతూ -
“నేను అటకమీదనుంచి తీసిం
దెంత?” అన్నాడు

“ఏక” అన్నాడు కాపు
“కూచిందెంత?” అన్నాడు
షాపుకారు
“ఏక” అన్నాడు కాపు
దీనంగా

“కూచి నీకిచ్చిందెంత” న్నాడు
శెట్టి
“ఏక” అన్నాడు కాపు నీర
పంగా-

“యింకేం! మూడుఏకలకూ -
మూడురూపాయిలారణాలు చెల్లిం
చుకో” అన్నాడు కవటపు
నవ్వుతో -

కాపుబుగ్గలో రైళ్లు పరుగెక్కి
నయ్ చటుక్కున ఓ చిన్ని ఆలో
చనతట్టింది -

పెంటనే రొండినుండి రూపాయి
బేడ తీసి షాపుకారుకిచ్చాడు కాపు
“ఇదేమిటి? రూపాయి బేడ
యిచ్చావ్?” అన్నాడు శెట్టి

“అదిగల్లాలో పుంచు చెప్తా
నేనింటినుండి తెచ్చింది ఎంత?”
అన్నాడు కాపు

“రూపాయిబేడ” అన్నాడు
శెట్టి

రాజు-పేదా

(39 వ పేజీ తరువాయి)

మొత్తానికి ఇరువత్సాలవాసా చాల ఉదారంగా ప్రవర్తించామని తమ్ముతామే ప్రశంసించుకున్నారు.

భోజనానంతరం యజమాను రాలు అంటుగిన్నెలు తోమమని బాలరాజుకు పురమాయించింది ఈ పురమాయంపుకు అతడు నిర్ఘాంతపోయాడు ఎదురుతిరుగుదా మనుకున్నాడు కాని మళ్ళీ తమా యించుకున్నాడు. “వూర్వం ఆల్ఫ్రెడ్ రాజు వంట చేశాడు బహుశా గిన్నెలుకూడా తోమే ఉంటాడు. కనుక నేను చేసే మాత్రం ‘తప్పేముంది’ అనుకున్నాడు.

గిన్నెలమని నీళ్లతో ఉడిగితే

“నా రొండిలోంచి తీసిందెంత?”

అన్నాడు కాపు

“రూపాయిబేడ” అని చెప్పాడు శైట్టి

“నీకిచ్చిందెంత?” అని అడిగాడు కాపు

“రూపాయిబేడ” అని చెప్పాడు శైట్టి. “నీ విచ్చినందుకూ - నీ విచ్చిడబ్బుకూ ! సరిపోలేమా - !” అని తుద్రుమన్నాడు కాపు

తన ఎత్తుకు వై ఎత్తువేసిన కాపు మీద కొరకొర శ్రేక్కింపరకు పోలా!

పోదా అనుకున్నాడు కాని ఎంత సేపు శోమినా చేతు లరిగాయిగాని మసిపోలేదు. ఏదోవిధంగా ఆ పని పూర్తిచేశాడు. ఇక త్వరగా ఇక్కడనుండి బయటపడదామను కున్నాడు కాని యజమానురాలు బంగాళదుంపల చెక్కులు తీయ మని మళ్ళీ పురమాయించింది వినుక్కుంటూ బాలరాజు ఆ పని కూడా ప్రారంభించాడు కాని అతడు చెక్కులు తీసిన బంగాళ దుంపలన్నీ గోలీకాయల్లాగ తయారవుతున్నాయి. సమయానికి యజ మానురాలు అడ్డపడి మిగతా బంగాళదుంపలు ధ్వంసం కాకుండా రక్షించుకుంది. తరవాత కత్తిపీట పదునుపెట్టమని పురమాయించింది

అదయింతరవాత నూర్సిలోంచి నీళ్లు తోడమన్నది సుకుమారుడైన బాలరాజు ఈ కాసిని పనులతోనే పూర్తిగా అలిపిపోయాడు తన పూర్వీకుడైన ఆల్ఫ్రెడ్ ఏర్పరచిన ఆన వాయిదీని డాటి పోతు న్నానని భయపడ్డ యధ్యాహ్న భోజనంకూడా కాసిచ్చాడు ఇక వెల్లిపోదామనుకున్నాడు అయితే చెప్పివెళ్లగలూ, చెప్పకుండా వెళ్ల డమా అని సమస్య కలిగింది. ఇంతలో యజమానురాలు తడి బట్టలు దొడ్లో ఆరవయ్యవలసిందని మూట తీసుకొచ్చి లప్పగించింది. ఆమె లోలిక పోగానే ఇదే సమయమని పీథివాకట్లలోకి వచ్చాడు

వాకిట్లో అడుగుపెట్టాడోలేదో పదిపదిపేను గజలదూరంలో జాన్ కాంటీ, హ్యూగో ఎదురయ్యారు. జాన్ కాంటీ సరుకులమ్ము కునేవాని పేరుతో పున్నాడు హ్యూగో నెత్తిమీద సరుకుల సంచి పున్నది అదృష్టవశాత్తు వాళ్లు తలలువంచి మూట్లాడుకుంటూ వస్తున్నందువల్ల బాలరాజును చూడ లేదు బాలరాజు గిగుక్కున వెనక్కిగిరిగి యిట్లా ప్రహరీగోడ దూకి కాలివాట్ల ఉడయిచాడు

(౩౦ కొలుది)

‘సిండరెలా’

వై వారం నుంచి ఆంధ్ర పత్రిక సచిత్ర వారపత్రికలో “సిండరెలా” బొమ్మల కథ ఆరంభమవుతున్నది ప్రఖ్యాత కాథూన్ చిత్రనిర్మాత అయిన వాల్టెడిజ్నీ తయారు చేసిన చిత్రంనుంచి ఈ బొమ్మలు తీసుకొంటున్నాము

—సంపాదకుడు

ధర్మ ఈ ధైర్యవరును సంపించెయ్యాలిసిందే. ఇవాళ మళ్ళీ నన్ను వాత్యచేసిగంత పని చేశాడు భార్య పాపతి, ఇంకొక్కసారి చూద్దూ.

జాలరి యుగ్మ

(32-వ పేజీ తరువాయి)

నేను సాల్మన్ రాజునకు నేవకుడును వాడు దేవదూతకు మారుడు వాడు నాకు శ్రమ కల్పించుచుండుటచే నేను వాడిని ఎదుర్కొంటిని అంతట వాడు కోపించి నన్ను ఒక చిన్న బిందెలో బంధించి నదిలో పారవైచెను నేను ఆ విధముగా నాలుగు శతాబ్దములుంటిని మొదటి శతాబ్దమున నన్ను ఎనిరేని విడుదలచేసినవారిని భాగ్యవంతునిగా జేయదలచితిని. కాని ఆ విధముగా జరగలేదు. రెండవ శతాబ్దమున నన్ను విముక్తి కలిగించువారిని భూమండలమున నుండు నిధులన్నిటిని చేకూర్చెదనని తలచితిని కాని దానికిని విముక్తి కాదాయె మూడవ శతాబ్దమున నన్ను విడుదల కావించువారిని చక్రవర్తినిగా జేసి, దినమునకు మూడు కోర్కెలను తీర్పుటకై నిశ్చయించుకొంటిని అందులకును విడుదల కాదాయె అంత నా కోపావేశముతో ఇక నన్ను ఎవరైననరే విడుదల కావించువారిని సంహరించెదనని ప్రతిజ్ఞ చేసితిని," అని తన కథను ముగించి, 'నేను నా ప్రతిజ్ఞ ప్రకారము సంహరించెద' నని పలికెను

జాలరి ఏమీ తోచక లోలోన దుఃఖించుచుండగా అతనికి ఆలోచన ఒకటి మనసునకు వచ్చెను అంతట జాలరి విషయముతో — "ఓ పిశాచమా! నేను ఇప్పుడు చావుకు దుఃఖించుటలేదు కానీ నా దొక మనవి. నా కోరిక తీరినపిమ్మట నీ యిష్టప్రకారము చంపు" 'ఈ బిందె చాల చిన్నది నీ ఆకారము బహుగోవుని నీవెట్లు ఈ బిందెలో నుంటివి? నాకు చాల వింతగా నున్నది' అని అడగగా

పిశాచము 'ఓ రీ! తెలివితక్కువ పక్షి నేనీ బిందెలో నుండుట నీకు వింతగా నున్నదా అయిన చూడు నే నెట్లు ఆ బిందెలో జొరబడెనో" అని వాడంతట పొగగా మారి బిందెలో చేరెను బిందెలో చేరుటేతడవుగా జాలరి దానిమూత చెను సీసముతో బిగించినపిమ్మట లోనున్న పిశాచముతో 'ఓ పిశాచమా నీ విప్పుడు ఏ విధంగా మరణించుట ఇష్టమో జాగునేయక చెప్ప, మనెను

అందులకు రక్కసుడు తాను చేసిన తెలివితక్కువ పనికి నిందించుకొనుచు 'ఓ జాలరీ! నన్ను ఇప్పుడు రక్షించిన నీకు సర్వ ఐశ్వర్యములు కలుగునట్లు

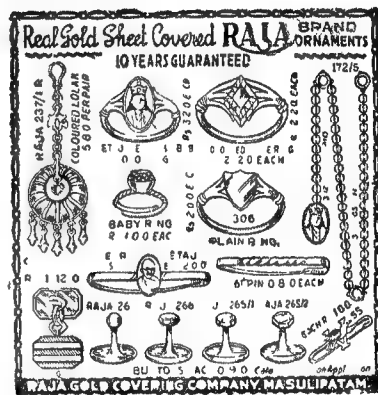
చేసెద' నని బతిమాలుచుండగా వాడు దానిని యధాప్రకారము నదిలో పడవైచి తన వల మొదలైన సాయాకు లన్నింటిని తీసుకొని తన ఇంటికి వెళ్లెను

బాబూరా! జాలరి తెలివినల్ల ఎంత గొప్పది వాడు తన తెలివి ప్రాణములను రక్షించుకొనెను చూచితిరా! ★

రాజాబ్రాండ్ బంగారు కవరింగ్

అభరణములు

కలరు 10 సం॥ గ్యారంటీ

రెండు బాదం కాపీ చంద్రహారములు 24 యింది పేట 1 కి దు 11/ సాదా నల్ల పూసల చైను 18 యింది 1 కి దు 5/ స్వర్ణ నల పూసల చైను 18" యింది 1 కి దు 7/8/ అర్ధ దుతో 800 డిజైనులుగల క్యాటలాగు సంపాదించు ప్యాకింగు పోస్టేజి దు 100 అదనము

రాజాగోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ, (రిజిస్టర్డ్) రాజాబిల్డింగ్స్, మచిలీపట్నం

భార్య ఏమంటే, నవ్వుతూ పలకరించిందే, ఆ పోకుల డి మీ కెట్లా తెలుసు?

డాక్టరు వృత్తి ధర్మంగా తెలియటమే.

భార్య ఎవరి వృత్తి?

రెండ్రూపాయిలు

(14-వ పేజీ తరువాయి)

యలూ జేబులో వేసుకొని!'' అనుకున్నాడు రామ్మూర్తి.

“అవునుగాని వాళ్ల ననిమా కళాం వాస్తారండీ? ఆంధ్రా జాతి చాలా బాగుందిటండీ!” అన్నాడు చిట్టిబాబు.

రామ్మూర్తి భరించలేకపోయాడు తన డబ్బు పెట్టి ఎన్ని విలాసాలూ! ఎంత ధీమాగా ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధమయ్యాడు - దుర్భాగుడు!

చివరి కలాగో ఆలోచించుకుని రామ్మూర్తి అన్నాడు

“చిట్టిబాబూ! నీతో ఓ ముఖ్యమైన సంగతి చెప్పాలంటే నువ్వు నన్నివాళ్ల ఎంతగా బాధపెట్టావో నేను చెప్పలేను చిట్టిబాబూ తెల్లబోయి ‘అదెవటండీ అలా అనీవేరే?’

“అనేవలినాచ్చింది నేను నిజం దాచవలసినవాణ్ణి కాను మొహమాటపడవలసినవాణ్ణి కాను అంచేత అలా చెప్పాను నువ్వు ఇకముందైనా మంచి ప్రవర్తనలో పడతావని నా సమ్యక్ం”

“ఏమిటండీ యిలా మాట్లాడుతున్నాడు? కొంపతీసు హస్తం కాదుగాదా!”

“అప్పు హస్తం కాదు నిజమే”

“నే నేమిటి చేసేనండీ యిలా మాట్లాడుతున్నాడు?”

“నీ నన్నివాళ్ల ఒక భూరితైన పని చేశావో దాతో నాకు మున్ను విటాయించి ఇంక అది అనుకోగలగ”

“ఇవాళా? నేనా? ఏమిటండీ అయితే నైన పని?”

“ఏమిటో నీరు తెలుసు నాకు తెలుసును మరి చెప్పకోడం దేనికి?”

“నాకు తెలియదండీ చెప్పకూడదూ?”

“ఏమీ లేదు, నువ్వువాళ్ల ఓ భూరితైన పని చేశావు దాంతో నా మనస్సు విరిగిపోయింది నిన్ను మరి చేరనియ్యకూడదని నాకు తెలింది ఇక ముందయినా నువ్వు నీ ప్రవర్తన సరిచేసుకుంటే బాగుపడతావు లేకపోతే ఇప్పటికే నీతో చెడ్డపేరుందా? మరి చెడ్డవాడివైపోతావు”

“ఇప్పటికే మనకి పెప్పేరు లేదులెండి - ఒక సంవత్సరం కిందట చిట్టిబాబంటే చెడ్డగుణాలన్నిటికీ కరుహం వుండేవాడు ఇప్పుడు చేసే మనకి లేవు - అడగండి కావలెనే ఎవరయినా చిట్టిబాబులాటివాడూ అని! - మునుపు చెడు తిరుగుకు తిరిగేవాడు గాని ఇప్పుడు బాగుపడ్డాడంటారు”

“కాని ఆ బాగుపడడం తా ఎవరి చలవ?”

“నే నొప్పుకుంటానే అంతా మీదయే మెట్టుమెట్టల మీరు కోవిల చలవ రాయిమీద కూచోబెట్టి నే నేస్తున్న పనుల వంచిన కావని చెప్పిన సంగతి మరిచిపోను అనక మీదగిరి కొస్తుండడము నాచెడు బురులు మనియ్యడము అంతా అయింది నిజంగా నా కిప్పుడు పరీక్షల్లో బాగా మార్కులొస్తాన్నాయంటే మీ దగిర చేర్చుకోవడమే కారణం కాని చెబుదురూ ఇవాళ నే నేసిన భూరితైన పని ఎమిటో అని”

“ఎందుకు లేదు!”

“మీరూ ఎండుకనేస్తే నే నొప్పుకోను ఇవాళ్ల బట్టి నేను చెడ్డ నన్నది చెయ్యలేదు ఇవాళ మీరూ అంటున్నారంటే నాకు చాలా దీనిగా వుంది ఏమిటి చేప్పిన తప్పు పని అని! నిజంగా చేసాది తప్పే అయితే మహాభూదా చెయ్యను ఏమిటి చేసేనో చెప్పండి!”

“ఊహించుకో నీకే తెలుస్తుంది”

“నాకేం తెలియడం లేదు”

“కాదు తెలుస్తుంది మప్పివాళ్ల మాయిం టికొచ్చి ఏమిటి చేసేనో అంతా జ్ఞాపకం తెచ్చుకో”

“ఇవాళా? మీ యిం టికొచ్చేరు మీ నాన్నగారు సావిత్రి వున్నారు రామ్మూర్తి గారున్నారా అని అడిగాను లోపలికి వెళ్లి చూడమన్నారు నేను మీ గదిలో కొచ్చి చూసేను మీరు నిద్రపోతున్నారు కే - కేకరి కల్లెలొకటూ వుంటే మీ రోమాటు అయి ఇయ్యకది లేరు లేచేవున్నారుగాబోలని ఓమాటు విప్పేను మీరు, పరికేరుగారి కట్టు విప్పలేదు పగుకుంటారు గాబోలు పోరి మళ్లీ వొడ్డామని వెలిపాచ్చేను

“ఇంతేనా? ఇంతకంటే ఇంకేం చెయ్యలేదూ?”

“ఇంతేనండీ”

“నిజంగా గాయత్రి సాక్షిగా?”

“కాదండీ - నా మనస్సాక్షిగా కూడా మొతున్నాను

అయితే నీతో ఇంక ఒక్కమాట కూడా మాడను చెడ్డమనిషివయ్యావు నున్నాను కాని ఇలాటివాణివని అనుకోలేదు” అని గిరుక్కున తిరిగి ఇంటివేపు వచ్చేస్తున్నాడు రామ్మూర్తి

“రామ్మూర్తిగారు! అని చిట్టిబాబు పరుగెత్తినచ్చి కలుసుకున్నాడు

“నాతో మరి నువ్వు మాట్లాడికోయ్!”

చిట్టిబాబు నిల్చుండిపోయాడు, రామ్మూర్తి ఇంటి కొచ్చేవాడు అట్నంచ

మామ్మ మెట్లెక్కుతున్నాది ఇట్నించి ఇతను మెట్లెక్కుడు ఇదూ ఆ చివర్ని కలుసుకున్నాడు

రామ్మూర్తికి ఆక వదలేదు

“నామ్మా! నా బీర్యామీది పెటిమీద గొండూపాయలు పెట్టేను మీరుగాని తీసా?”

మామ్మ వచ్చి “భద్రవా రెండెక్కడో?” అన్నది

“ఊ - మూ! రెండ్రూపాయలూ నే నేసికే!”

“అదేమో నేను మజ్జాన్నది మూడి టికీ గావోను అటొచ్చాను ఆ కిటికీలోంచి రివ్వని గాలి కొట్టింది ఓ రూపాయివోటు ఎగిరిచ్చి ఇటుపడ్డది నువ్వు బీర్యామీద పెట్టుకున్నావని అంతకి ముందే మీ నాయనా విమలా అరుకున్నారు అదో! ఏడిది కావోనని తీసి దాచేను” అన్నది మామ్మ

“అయితే రెండో రూపాయి యామై నను? ఇప్పుడు రామ్మూర్తి బహుశా వాను దాంతో సోమన్నకి చిన్నన్నకి టిపాక్కి జరిపి ఉంటాడని శేషం అగా కానీ అనీ ఓ మాటు అనుకున్నాను

గుళ్ళి బహుశా ఆ రూపాయి చిట్టిబాబు తీసి మ్మమ్మ రామిగాడి కిచ్చి శాడేమో

వివాహం

బాపల్ల వాత్సల్యలైన కీ శే డాక్టర్ వేదాంతం బావనారాయణగారి రెండవ కుమారుడు

చి|| నరసంహ దాసుకుడు

మచిలీపట్నంలో కెమ్మి, డ్రెగిస్టు అయిన శ్రీ వి వి శాస్త్రిగారి కూడవకుమార్తె

చి|| సా|| ఎద్దావతికిని

72 6 51 తేదిన కన్యాదాత గృహమున వివాహము జరిగెను బంధుమిత్రులు, పుర ప్రముఖులు ఆ సేరలు వచ్చి వధూవరుల నాకీర్వదించిరి కాన్కల చదివించిరి

అనుకున్నాడు అయితే, అతనికి సినిమా కెల్లానికి డబ్బు ఎక్కడిది? వాళ్లమ్మని పీడించి వుంటాడు అవిడ యిచ్చి వుంటుంది

“అదేమో గాని నీ రూపా యిగుగో” అని మమ్మ తిన్నగా యింట్లో కళ్ళి భగవద్గీతలోంచి తీసిచ్చింది

రామ్మూర్తి అనుమానంగా నోటుని నలిపాడు ఆశ్చర్యం! ఆ నోటు రెండు పాదలయింది!

అప్పుడతనికి జ్ఞాపకాని కొచ్చింది అవి గాంధూ కొత్త - సరికొత్త - బ్యాంకు నోట్లని తన కాడబ్బిచ్చిన రమణమ్మారితేదూ, వాళ్ల నాన్న ఇంటిరియల్ బేంకులో పనిచేస్తూన్నాడు! మొన్ననే ముప్పయ్యైకోడై తారీకు!

“రెండు రూపాయ లేనండీ!” అన్నాడు రామ్మూర్తి

“ఏమిరా?” అన్నది మమ్మ ఆశ్చర్యంగా

ఈలోగా ఇంట్లోవాళ్లందరూ అక్కడ జేరారు అందరికీ జరిగిన కథ విపులంగా ఎంత చిత్రితే అంత విపులంగానూ చెప్పాడు అక్కడున్న ప్రతీవ్యక్తికి తనకథ — అనగా తనకీ ఆ రెంగురూపాయలకీ ఉన్న సంబంధం — చెప్పడం కూడా జరిగింది ఆ కథ లన్నీ వినతగినవి

చిట్టిబాబు వీధి గోంచి కేక వేశాడు రామ్మూర్తి సంతోషంతో వెళ్ళాడు

ఎంతో మనస్తాపం వెళ్లగక్కుతూ చిట్టిబాబు అన్నాడు

“మీ రెన్నంటే అసంపీ — నాతో మూడం కూడా మానియ్యండి కావలెస్తే కానీ నేనేప్పనిన తప్పేమిటో నాకు చెప్పండి ఇవాళ నేనేం చెయ్యలేదుగదా నిష్కరణంగా ఇతెగ్లాటివాడితో ఫ్రెండ్స్ పెందుకు పోవాలని నాకు చాలా బాధగా వుంది తన్నయినాసరే, కసిరయినాసరే నాకు తప్పేమిటో చెప్తేగాని వెళ్లను!”

“నీ తప్పా చెక్కా ఆ మాటలన్నీ జ్ఞాపకమంచుకున్నావుగోయి?” అన్నాడు రామ్మూర్తి, విజంగా ఆ మాటల్ని తిగు మనస్సుగా అననట్టు

“జ్ఞాపకమేమిటండీ - చాలా బాధగా వున్నది”

“హాకో! మరిచిపోవయ్యా! ఉత్తి నే అన్నాడు”

“ఉత్తి నే ఎందు కంటారండీ, నాలో తప్ప లేదీ?”

“ఉత్తి నే అన్నా నయ్యా! నమ్మ అంటే”

“నచ్చ, నే న్నమ్మను అంతంతలేసి

(3-వ పేజీ తరువాయి)

సంగతి మనం జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవాలి - అలా అంగీకరించక గత్యంతరం మాత్రం యేముంది? అంగీకరించకపోతే ప్రత్యామ్నాయ, ముస్లిం లీగుకు ప్రత్యేక రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభ యేర్పడాలనే ప్రతిపాదన అక్కడ సిద్ధంగానే కనుపించుతోంది అంటే యేమన్న మాట? - అపయినా గోదానమే ఇషేనా గోదానమే అన్నట్టు పాకిస్థాన్ యేర్పడటం యెట్లాగూ తప్పదనే సంగతి స్పష్టంగా కనుపించుతోంది అందుచేత, గత్యంతరం లేక, కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం, బిటిష్ ప్రధాని రిచర్డిశుబర్త్ ప్రకటనను కాబినెట్ మిషన్ వారి వ్యాఖ్యాన పురస్కరంగా అంగీకరించవలసి వచ్చింది

గాంధీజీ అసహాయత.

ఆవిధంగా, అత్యంత త్వరిత గతినీ గాంధీజీ తేరమరుగుకు వెళ్లిపోతున్నారు మంత్రిలే స్వయంగా యోజించటమూ స్వయం బాధ్యత మీద వ్యవహరించటమూ జరుగుతోంది

1947 ఫిబ్రవరిలో స్వరాజ్యమిస్తామనే

మాటలు త్రినే యొందుకంటారు? - అయితే నే నొకలా అనుకున్నా న్నెండి, నిద్రపోతున్నప్పుడు లేచేను, ఆ తరువాత మరిమీకు నిద్రపట్టలేదు గావోను అంగుకోపగించుకోనుంటారు అనుకున్నాను ఏం అంటేనా?”

రామ్మూర్తి ఛటుక్కున “అబ్బ నీ తప్పా చెక్కా! యెంత బాగా కనిపెట్టేవోయ్!” అన్నాడు

“లేకపోతే ఉత్తి నే అలా అనేస్తాగా అనుకున్నాను”

“సరేగాని నీ సినిమా ప్రోగ్రాం ఏమి టైంది?”

“ఏమి టవడం మీరొస్తే నెకండ్లకి పోదాం”

రామ్మూర్తి ఏలాటివాడూ అన్నది మన కళ్ళులేదు కాని అతను సినిమాకి చిట్టిబాబు కర్కషమీద వెళ్ళాడు వెళ్లడమే కాకుండా ఆనాటి చరిత్ర ఆలా జరిగినట్టు ఎన్నడూ చిట్టిబాబుకు చెప్పలేదు ఇంట్లో ఎవరినీ చెప్పవద్దన్నాడు

వాగ్దానం జరిగింది జూన్ లో వ్యవహారం పరిష్కారమైంది అదేవిధంగా, జూన్ నెలతో గాంధీజీ కూడా సంపూర్ణంగా పతనమై పోయారు ఎలాగంటే, ఆయన బీహారునుంచి ఢిల్లీకి తిరిగివచ్చిన మొదటి మూడురోజుల్లోనూ (జూన్ 4, 5, 6 తేదీలు) “నేతవిభజనను నా ప్రాణం ఫణంగా బెట్టి ప్రతిఘటించుతా” నని ఉద్ఘాటించారు 7, 8, తేదీలలో కాస్మిక్ వ్యవహారాలను గురించి ప్రస్తావించారు 9 వ తేదీన దేశ విభజన ప్రసక్తి లేకుండా మానంగా ఊరుకున్నారు తీరా 10 వ తేదీన, దేశవిభజన ప్రతిపాదనను అంగీకరించమని ప్రజలకు సలహా యిస్తున్నావానితో పాటు నాయకులనందరి నీరర్థు చేసి వేసుకోమని హెచ్చరించారు ఇక 11 వ తేదీన, కాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశంలో — యెన్నడూ లేని ఆచారం — దేశవిభజన న్యూతాన్ని అంగీకరించుతూ నాయకులకు మద్దతు నివ్వమని, వోటింగుకుముందే తాను ప్రసంగానికి దిగారు

ఈ విషయాల నన్నిటినీ యిప్పుడు యెంగుకు త్రవ్వి యెత్తవలసి వచ్చిందంటే తాను అధ్యక్షుడుగా వున్న ఆ సంవత్సరం పాడుగునా, తన ప్రమేయమే లేకుండా యిలాంటి వ్యవహారాలన్నీ ఆయన నెత్తి మీదగా జరిగి పోతుంటే, కృపలానీ యెంతగా బాధపడి వుండవచ్చునో ఊహించటానికి వీలౌతుంది తరవాత, తన మనోవ్యధనంతా కృపలానీ, గాంధీజీతో అనేక పర్యాయములు వళ్లబోసుకున్నారు రోలు వళ్ళి మదైలతో మొరబెట్టుకున్నట్టు — తనతో పాటు వ్యధితుడౌతున్న ఆయనతో మొరబెట్టుకుని మాత్రం ప్రయోజనమేమిటి? ఆ అసహాయ స్థితిలో, గాంధీజీ, తాను చేయగలిగించేమీ లేక, అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా దాఖలు చేయవలసిందిగా కృపలానీకి సలహా యిచ్చారు లేదా — రాజీనామా పెట్టాలనుకుంటున్న కృపలానీ అభిప్రాయాన్ని తాను ఆమోదించారు రాజీనామా దాఖలైంది ఆమోదించబడ్డది కాని దానివల్ల కలిగిన ఫలితమేమీ లేదు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడికి, ప్రత్యేక శాఖను నేన్నీ నిర్వహించే బాధ్యత యేదీలేకుండా, మంత్రి వర్గంలో సభ్యుడుగా వుండేట్టు చేయాలని కూడా ఒకప్పుడు అనుకున్నాడు కాని ఆ అభిప్రాయం నాటికే నేటికీ కూడా అలానే గాలిలో వుండిపోయింది

ఈ రాజీనామా ద్వారా చాలా తీవ్రమైన ఫలితాలను తీసుకు రాగలనని కృప

సారి ఆశించారు కాని కాలానికి కట్టుబడి చేయడంలేదు. ఈ లోకానికి గాంధీజీ హత్య సంభవించింది అంతరికల్లా లాను బయలుదేరడంకూడా అది తరుణం కౌదనుకున్నాడు కృపలానీకి తీవ్రమైన విశ్వాసా లున్నాయ్, మునుజితమై ఆత్మశ్శి మానంగలవాడు, జాతికంతకూ ఏకైక నాయకత్వం వహిస్తున్న మహాసంస్థయొక్క అస్యతనుపట్ల చూపబడినఉదాసీనభావానికి వ్యక్తిగతంగానూ, ప్రజాగౌరవదృష్ట్యానూ కూడా చాలా కంటగించుకున్నారు నాటి నుంచి ఈభాదంతా ఆయనలో జ్వాలలు రేగుతూనే వుంది జాతియొక్క పోటింగ్ ద్వారా తన నిర్లప్తతను తాను నిరూపించు కోవటానికి నాటినుంచి ప్రయత్నించు తూనే వున్నాడు 1948-50 సంవత్సరా లలో రెండుదఫాలు అలాంటి ప్రయత్నం చేశాడు అలాంటి సవాలుకు 1948 లో కాలం యింకా పరిపక్వం కాలేదు 50 లో ఆ పరిపక్వదశ వచ్చింది నాశిక్ కాంగ్రెస్ పోటీలో ఆయన విజయం, ఆపం తలో తప్పిపోయింది

అపజయాన్ని పొందిన తరువాత, ఆ యెన్నికల సందర్భంలో జరిగిన సంఘటన లన్నిటిపైనీ విచారణ జరగాలని అశిలించారు ఇచ్చే శాసనసభల బాపతు యెన్నికలైనట్లయితే కోర్టు క్కడనూ, అర్జీలు దాఖలు చేయకూడనూ, న్యాయస్థానాల ద్వారా వివాదాన్ని గేలిపోవటానూ జరి గింది ఇది అలాంటి వ్యవహారం కాదు గనక కృపలానీ స్వయంగా ఈ జ్వాలను ఆర కుండా ఈ నాటికీ కూడా పట్టుకు మున్ను న్నాడు ఏదో ఒక సరియైన అవకాశంలో ఒకతూరి యాయన కేంద్ర మంత్రివర్గంలో ఒక స్థానాన్ని ఆక్రమించినట్లయితే పరిస్థి తులు యెలా మారినో మనం ఊహించ లేము పి సి ఘోష్ ప్రధానిగా వున్నప్పుడు, కృపలానీని బెంగాలు గవర్నరుగా వైయ్యాలనే ఆలోచన జరిగింది కాని ఆయన దానివంక కన్నెత్తి చూడేగు అలాంటి దానికి అంగీకరించటానికి ఆయన మెల్లబడిపోయి అట్లు కడిగి వేయవలసిన రాజకీయ వేత్తకాదు సతీసమేతంగా కాండికీక పునరావాస కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి అత్యంత దీక్షతో పనిచేశాడు

సుచేతా కృపలానీ తన సేవాకార్యాన్ని అత్యంత ప్రతిభావంతంగా నిర్వహించుతూ వుండటంచూచి, ఒకానొక సందర్భం లో సంయుక్త రాష్ట్రాల ప్రభుత్వం తనమంత్రివర్గంలోకి ఆవిణ్ణు ఆహ్వానించటానికికూడా ప్రయత్నించి చివరకు చెబుతారు అవిడ ఉదారమైన

ఆశయాలుగల యిల్లాలు; సహధర్మిణిగా యెప్పటికప్పుడు తన భర్త వెన్ను వెనుక యెలలేని బలంగా నిలబడి ఆయన ధార్మిక కార్యకలాపాల నిర్వహణ తోడ్పడుతూ వచ్చింది

1950 లో కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక వర్గం యేర్పడినప్పుడు యీ దంపతులలో యే ఒక్కరిని సభ్యులుగా తీసుకున్నారు కారు — అతఃపూర్వం మూడుసంవత్సర ములనుంచి ఆవిడకార్యనిర్వాహకవర్గంలో సభ్యురాలుగా వుంటూ వచ్చినా కూడా. దీంతో వీరికి స్వతంత్రంగా వ్యవహరించటానికి సావకాశం కలిగింది నిర్లప్త లుగా వుండి రాజకీయ పరిణామాల నన్నిటిని అవగతం చేసుకుని, నాశిక్ లోనూ అనంతరమూ కూడా నిర్విరోధమైన మనస్సుతో వ్యవహరించారు

ఏమతోద్యమం పెంపొందటానికి కానివ్వండి, యే రాజకీయోద్యమం పెంపొందటానికి కానివ్వండి వ్యక్తినిమిత్ర మాత్రుడు జీవపరిణామం ఎలాంటిదో ఈ ఉద్యమాల పరిణతి కూడా అలాంటిదే పరిణామ క్రమంలో అనేక దశలు వస్తవి పురోగమనంలో బాల్య యౌవన శామర దశలూ అక్కడినుంచి తిరోగమనంలో వార్ధక్య మరణావస్థలూ సంభవించుతే

కాంగ్రెస్ కూడా అనూచానమైన ఈ పరిణామవతనాల దుర్గతే పడుతుందా అనేది మనం ఊహించలేని విషయం ఏవిధంగా చూచినా దానికి ఈగతి తప్పనట్లు తోస్తుంది ఈ సంస్థకు ఇప్పటికీ 70 యేళ్లు నిండినై మామూలు ఆయుర్దాయ ప్రమాణం సన్నిహిత మానోంది ఉపనివత్తులలో పేర్కొనబడిన ఆయుర్దాయ ప్రమాణంవరకూ జీవించి వుంటుందా లేదా అనేది సందేహస్పదం కాంగ్రెస్ లక్షోపలక్షల ప్రజలతోనూ, వేలాది చదరపు మైళ్ల వైశాల్యంతోనూ కూడిన బృహత్కాయం గల సంస్థ ఈ మహా దేహంలో, యొక్కడ యే చచ్చు ప్రారంభమైందో యెలా చెబుతాం? ఈ లాంటి మహాదేహాలు లోపలవున్న జీవ చైతన్యంయూవత్తూ నశించిపోయినా కూడా ఇంకా అలా పడుండి బ్రతికవున్నట్టే కనుపించుతూ వుంటే మొన్నటివరకూ దేశ భక్తి రూపకమైన ఒక చైతన్యభావం పరివ్యాప్తమై జాతినీ యూవత్తూ చైతన్య పథాన నడిపించి త్యాగదక్షతను కలుగ జేసింది అలాటి రాజకీయాలంటే ఒక మతావేళ ముగా వుండేది ప్రతివాడూ ఒక మోక్ష పథాన్ని ఆధిగోహించటానికి వ్యసంగ పరిత్యాగం చేసి పురోగ

మించుతున్న ఆధ్యాత్మిక యాత్రా పరులుగా వుండేవారు ఆ మోక్షపథగమ నమే యేకైకాదర్శంగా వుండేది

కాంగ్రెస్ కూడా ఇక అంతరించింది. అలాంటి యాత్రాపరులూ, సాధుసజ్జనులూ యూవన్యందీ ప్రక్కకు పెట్టివేయబడ్డారు. పారిశ్రామికులు, సామాన్యుల రంగాన్ని ఆక్రమించారు సత్యసాందర్యాలకంటే, దైవసంస్కృతులకంటే, భౌతిక బలసంపాదనలకు ప్రాముఖ్యత వచ్చింది కాంగ్రెస్ కూడా ఒక జబ్బుపట్టుకుంది వైద్య శాస్త్రంలో దీన్ని 'ఆర్టియో స్టరోసిస్' (రక్తనాళాల కణుతులు) అంటారు ఈ వివాళనాంకురాలను చూచి కృపలానీ చకితులైనారు ఈ దేహానికి కాయకల్ప చికిత్స చేసి వ్యాధి కుదర్చటానికి ప్రయత్నించు తున్నారు ఈ తిరుగుబాటు దారుయొక్క ఆదర్శాల పట్ల జవనారోలాలుకు కూడా సానుభూతి వుంది కణుతులు గట్టి జీవ చైతన్యం నశించిపోతున్న ఈ కాంగ్రెస్ దేహానికి తిరిగి యెలాగైనా ఉజ్వలత కలిగించాలని ఆదుర్దా పడుతున్నారు ఈ ఆదర్శాల పట్ల ఇలాంటి సానుభూతి వుండటంవల్లనే నైఋత్య మధ్యమధ్య, అర్ధ శతాబ్దాలలోని ఒక విచిత్ర సమస్యగా కనపించుతున్నారు. జీవ చైతన్యం నశించిపోతున్న ఆ దేహాన్ని పట్టుకు వేలాడుతున్న కాంగ్రెస్ శ్రోత్రియుల నందర్నీ ఒక వేపునచీదరించు కుంటూ, ఆ దేహానికి ప్రాణంపోకపూర్వమే యేతులనితీర్చమోయింత పోసి చూడటానికి ప్రయత్నించక పోవటం విచిత్రంగా వుంటుంది ఈ విప్లవకారులు, ఇంకా ఈ దేహంలో కొంత ప్రాణం మెదులుతూ ఇంకా జీవితాశలువుండగానే, దీన్ని శత్రుకానానికి మోసయ్యరానికీ ఆతుర పడుతూ వుండటం చూచి ఆయన మరింత విభ్రాంతు లాతున్నారు

కృపలానీ ఆమధ్య పార్లమెంటులో అమాంతం పెద్దపెట్టున దంపయాత్రప్రారంభించగానే, నైఋత్య కలవరపడ్డారు వెంటనే ఆయన్ను విచారణకు పెట్టించారు నిందితుడు ఆ విచారణను మరొక పర్యాయం దాడి చెయ్యటానికి సావకాశంగా తీసుకుని, గెచ్చిపోవటం గమనించి గమ్మన ఆ వ్యవహారాన్ని అక్కడితో కట్టిపెట్టేసి మెదలకుండా పూరుకున్నారు గాంధీజీ స్వయంగా పూరుకుని తనచేత రాజీనామా పెట్టించి వున్న కారణంగా, కృపలానీ తనకు అత్యంతమైన బలసంపద వున్నదనే ధీమాతో వున్నారు.

ఈ రాజీనామా, ఉజ్వలమైన పరిణామాలను లేవటానికి సంకల్పించిందే గాని, తిరోగమించి వైదొలగి పోవటానికి దాఖలు చేసింది గాదు గాంధీజీ బ్రతికివుంటే దాని ఫలితాలు యేవిధంగా వుండేవో గాని, యిప్పుడు బహిరంగమైన గోదాలో వైవిధ్య శక్తుల ద్వంద్వ యుద్ధంగా పరిణమించింది నాళికలో, కాంగ్రెస్ లో చెలరేగిన దుష్పశక్తులమీద దండయాత్ర ప్రారంభమైంది ఆత్మేత్రంలో ఒక నూతన చైతన్యం ప్రభవించటానికి ఆస్కారం కనపించింది అసంతృప్తులైన వారికి పరాజితులైన వారికి అదొక మంచి అవకాశంగా లభించింది అలాంటి వారంతా పరస్పరం చేతులుకలిపి

పోరాడటానికి ఉద్ద్యమించారు ఏ ఉద్ద్యమమైనా పైకి రావాలంటే దాన్ని తీవ్రంగా ప్రతిఘటించే ప్రతిపక్షం కూడా వుండాలి కాని కాంగ్రెస్ ఈ విప్లవ కారులమీద శిక్షణాదీక్షముల రూపంలో ఏ విధమైన తీవ్రచర్యలూ తీసుకోవటానికి పూనుకోలేదు ఆ ఉపేక్షతో, ఈ ఉద్ద్యమానికి దోహదకీయ యేదీ లభించక మందకొడిగా వుండిపోయింది ఈ వైవిధ్య భావాలన్నిటినీ సమయ జేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో అసంతరం నడచిన సంప్రదింపులవల్ల కూడా, ఉభయత్రా కూడా రణోత్సాహం కొంతకాలం చల్లబడింది

ఈ సంప్రదింపులు భగ్నంకావటానికి ముఖ్య కారణం, పరిష్కారం కుదుర్చుకోవటానికి జరుగుతున్న ఉభయ పక్షాల వాదాలు ముందుగానే బహురూపకకటం, ఉభయపక్షాల పెద్ద మనష్యులు తమ తమ ఆత్మగౌరవాలకు భంగం రాకుండా చూచుకోవటానికి వెంపర్లాడారు ఉభయత్రా విర్రబిగి శారు ఆ విధంగా ఢిల్లీలో కాంగ్రెస్ కమిటీ ప్రయత్నాలన్నీ భగ్నమై పూరుకున్నయ్య మనుషుడు ఈ ద్వంద్వ యుద్ధం యే మొగ్గుగా పరిణమించునున్నదో మాడవలసివుంది

—వి.పి.ఎస్.

డైరీ

(5-వ పేజీ తరువాయి)

—నూయజ్ కాలవను ఈజిప్టు దిగ్బంధించడంవల్ల హైఫారిఫైనరీలకు ముడినూనె వెళ్లకుండా ఉన్నదని ఇజ్రేల్ ప్రతినిధి భద్రతామండలి అత్యంతానికి విన్నవించి, ఈవిషయం మండలి ఎజెండాలో చేర్చమని కోరాడు

—పాకిస్తాన్ లో సన్నిహిత పైనిక సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకొనడానికి బ్రిటన్ సంసిద్ధంగా ఉందని కామన్వెల్థ్ లో కామన్వెల్థ్ సంబంధాల మంత్రి గోర్డన్ బాకర్ తెలిపాడు

—పెసిఫిక్ ఒడంబడిక ముసాయిదాపై అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు ప్రతినిధులు సంతకాలుపెట్టారు ఈ మూడు దేశాలలో దేనిపైనగాని దాడి జరిగితే మిగిలిన దేశాలు సహాయం వెళ్లాలని ఈ ఒడంబడిక భావం

యథార్థ ఒడంబడికపై సంతకాలు పెట్టే బరులో కాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో జరుగుతున్న అధ్యక్షుడు ట్రూమన్ అన్నాడు.

శుక్రవారం, జూలై 13

—పురుషోత్తందాస్ టాండెక్ అధ్యక్షతన బెంగళూరు లాల్ బాగ్ లోని అద్దాలమండలో ఎ.వి.సి.సి. సమావేశం ప్రారంభమయింది కాంగ్రెసు వికృతమగురించి మాట్లాడుతూ, వివిధప్రదేశ కాంగ్రెసునుండి 2500 మంది రాజీనామా లిచ్చారనీ, అందులో 11 మంది ఎ.వి.సి.సి. సభ్యులనీ, 35 మంది ప్రదేశ, రాష్ట్రకమిటీ సభ్యులనీ, 35 మంది ప్రదేశ, రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులనీ టాండెన్ తెలిపాడు

ఈసమావేశంలో నెహ్రూ ఎన్నికల ప్రణాళిక ముస్తాయిదాను ప్రతిపాదించాడు ప్రణాళిక ముస్తాయిదా పూర్తిపారం విడుదల అయింది

—కాశ్మీరులో పాకిస్తానువారు యుద్ధ విరమణ నిబంధనను మరి రెండుసార్లు ఉల్లంఘించినట్లు ఐక్యరాజ్య పరిశీలకు లకు హెచ్చరిక జరిగింది

—కొరియా యుద్ధవిరమణ సంప్రతింపులు తిరిగి కొనసాగడానికి జనరల్ రిజ్వే కొత్త సూచనలు చేశాడు

యుద్ధ విరమణ సంప్రతింపులు కొనసాగడం ఇష్టం లేకనే అమెరికనులు, అనుకొన్న నిర్ణయాలకు భిన్నంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని కమ్యూనిస్టులు ఆరోపణచేశారు

—చీకాగోలో సాగిన జాతిసరిష్కరణను అణచడానికి పోలీసులు పెద్ద పోరాటం జరపవలసి వచ్చింది రెండు గంటల పోరాటం ఫలితంగా 11 మంది ఆస్పత్రి చేర్చబడ్డారు

—ఆఫ్రికా రక్షణనుగురించి ప్రిటోరియాలో జరిగే చర్చలో పాల్గొనడానికి రమ్మోని బ్రిటన్, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వాలు ఈజిప్టుకు తదితర ఆఫ్రికా వలస ప్రభుత్వాలకు ఆహ్వానం పంపినట్లు అధికార ప్రకటన జరిగింది

ఈ సమావేశంలో ఈజిప్టు పాల్గొనక పోవచ్చునని కైరో ప్రతికలు వ్రాసినవి శనివారం, జూలై 14

—కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళిక ఆమోదించబడి, బెంగళూరులో ఎ.వి.సి.సి. బహిరంగసమావేశం ముగిసింది హైదరాబాదు విభజించబడి భాష ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడాలని ప్రణాళికకు అయ్య జేవర కాశీ శ్యంర రావు తెచ్చిన సవరణను నెహ్రూ ఖండించారు

ఎ.వి.సి.సి. చర్చలో నెహ్రూ మాట్లాడుతూ కాంగ్రెస్కు ఎత్తివేయడం ఎంతమాత్రం సాధ్యంకాదని ఉద్ఘాటించాడు

—భారతప్రధాని నెహ్రూ బెంగళూరులో బహిరంగభలో మాట్లాడుతూ దేశానికి బలమైన ప్రభుత్వం ఏర్పడేలాగు చూడాలని దేశంలోని వాటర్లను హెచ్చరించాడు

—కాంగ్రెసు వర్కింగ్ కమిటీలో మార్పులు చేయడానికి ఆలోచనలు జరుగుతున్నట్లు వార్తలు వెలువడ్డవి

—కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థికశాఖపేట్టు మంత్రి మహా వీరత్వాగి, కాంగ్రెసు రాష్ట్ర ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యేయెడల కాంగ్రెసు పార్టీ తరఫున ఎన్నికలకు అభ్యర్థులను నిలబెట్టరాదని నూచించాడు

—అమెరికా తయారుచేసిన జపాను శాంతిఒడంబడిక రహస్య చైనాలపైకి జపానును ఉనికొల్పుతున్నదని రహస్య ఆక్షేపించింది

—పెన్సేలవలో కాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో ఏర్పాటు కానున్న జపానుశాంతిసమావేశం, జపానుగురించి జరిగిన అంతర్జాతీయ ఒడంబడికలకు భిన్నంగానూ, జపానుతో పోరిన దేశాలన్నిటికీ అవమానంగానూ, ఉన్నదని పీకింగ్ రేడియో అన్నది

—కాశ్మీరు ప్రధాని జేక్ అబ్దుల్లా ఎ.వి.సి.సి. సమావేశంలో మాట్లాడుతూ కాశ్మీరుపట్ల నెహ్రూవైఖరిని కాశ్మీరు సంస్థానం పూర్తిగా బలపరుస్తుందన్నాడు

—నిలిచిపోయిన కొరియాయుద్ధ విరమణ సంప్రతింపులు కొనసాగడానికి జనరల్ రిజ్వే చేసిన సూచనలను కమ్యూనిస్టు లంగీకరించారు

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టా

(8-వ పేజీ తరువాయి)

హూటల్ ని మార్కెట్స్ నించి వచ్చిన ఒక దట్టికి అమ్మేశాడు ఈ కొత్త యజమానితో కూడా మా మామూలు విర్వాట్లు ఉన్నాయి ఇప్పుడితని ఇంట్లో తలదాచుకోడానికి వెళ్లాను

“అతని పేరేమిటి?” అన్నాడు మాంట్ క్రిస్టా

“గాస్పర్డ్ కాడరూస్ అతని భార్య పేరు రాడెల్”

“ఇదెప్పుడు జరిగింది?”

“1829 లో”

“ఏమాసం?”

“జూన్”

“ఏవారం?”

“మాడో లేదీ సాయంకాలం”

“ఒహో! 1829 జూన్ 8 వ లేదీ నన్నమాట? సరే చెప్పు

“కాడరూస్ హూటల్లో దాగడం మాకు పరిపాటే ఎప్పుడూ నెనక గుమ్మంలోనించే లోపలికి వెళ్లేవారే ఆ రోజు కూడా నెనకదారిని వెళ్లా లనుకున్నాను కానీ తలుపు లోగడియ వేసి ఉంది గోడ దూకి లోపలికి వెళ్లాను వెళ్లిగా చెట్టచాటునించి నడిచి వెళ్లాను కాడరూస్ కొక ఇంకెవరైనా ఉంటారనే భయంతో పంటనే ఇంటిలో ప్రవేశించలేదు ఇంటినంటి నెనక ఒక పాక ఉంది పాకకి ఇంటికి మధ్య చెక్కలగోడమాత్రం అడ్డు ఇంటి సావడిలో ఉన్నవారిని చెక్కల సందుల్లో నుంచి చూడ వచ్చును నేను వెళ్లేటప్పటికి నిజంగానే సావడిలో ఎవరో కొత్త వ్యక్తి ఉన్నాడు

“కొత్త వ్యక్తి దీక్షిణ ఫ్రాన్స్ కి చెందినవాడై ఉంటాడు బుకే సంతలో నగలు అమ్మడానికి వచ్చాడు కాడరూస్ గబ గబా మెళ్లెక్కుతూ భార్యని పిలిచాడు ‘రాడెల్! మాట మాట! పోపం ఫాదరీ మనల్ని మోసం చెయ్యలేదు సుమా వజ్రం అసలై నడే గాజుముక్క కాదు’ అన్నాడు రాడెల్ ఆనందింతో పెరి కేక పెట్టింది కర్ర మెట్లు దిక్కుచేసాయి ‘ఏమన్నావు?’ అంది

“ఈ వజ్రం అక్కలైనడే ఈయన పారిస్ నగలవర్తకుడు దీన్ని 50 వేల ఫ్రాంకులకి కొంటా నంటున్నాడు ఇది నిజంగా మనదానో కాదో అని అనుమానించి ఇక్కడికి వచ్చాడు. నువ్వు చెప్పు ఆయనకి జరిగిందంత’ అన్నాడు కాడరూస్

“నగలవర్తకుణ్ణి కూచోబెట్టి కాడరూస్ పానీయాలు తీసుకు వచ్చి ఇచ్చాడు నగల వర్తకుడు ఇల్లంతా జాగ్రత్తగా పరిశీలిం చాడు తనకి వజ్రాన్ని అమ్మమాపుతున్న ఇద్దరూ ఎంత పేద వాళ్ళో ఆ మనుషుల్ని చూసినా హూటల్ని చూసినా తెలుస్తూనే ఉంది ‘చెప్పండి ఏం జరిగిందో పూర్తిగా చెప్పండి’ అన్నాడు

“రాడెల్ ఇలా చెప్పింది ‘నిజంగా భగవంతుని దయ అపారం. పూర్వం ఎప్పుడో 1814 లోనో 1815 లోనో నాభర్తకి డాంట్ అనే మిత్రుడుంటేవాడట ఆ మిత్రుణ్ణి ఎప్పుడో మరిచిపోయాడు కూడా కానీ అతను మరిచిపోలేదు అతను చచ్చిపోతూ ఈ వజ్రాన్ని నాభర్త కివ్వమన్నాడుట’

“అయితే దీన్ని ఇప్పుడియన కవరిచ్చారు?”

“డాంట్ బదులో ఉండగా భాగ్యవంతుడైన ఒక బ్రిటిష్ దేశస్థునితో స్నేహంచేసుకొన్నాడు బ్రిటిష్ దేశస్థుడు బైదులో ఇబ్బు పడినప్పుడు డాంట్ రాత్రిం బగళ్లు పరిచర్య చేశాడు చూసికీ కృతజ్ఞతా పూర్వాకంగా ఇంగ్లీషు దేశస్థుడు విడుదలై వెళ్ళి పోతూ ఈ వజ్రాన్ని డాంట్ కి 2 వామానంగా ఇచ్చాడు డాంట్ బైదులోనే చచ్చిపోయాడు చచ్చిపోయేముందు నాభర్తకిమృతి

వజ్రాన్ని ఒక ఫాదరికి ఒప్పగించాడట?

“సరిగ్గా అదే కథ! నమ్మడానికి వీలేనిదే కానీ నిజమే కావచ్చు అయితే ఇంక ధరనురించి మాకు రాజీ కుదరడం లేదు’

“కుదరకపోవడం అంటే? అన్నాడు కాడరూస్. ‘ధర కుదిరింది దనుకున్నానే’

“నేను నలభైవే లిస్తా నన్నాను”

“నలభై వేలా?” అంది రాడెల్ “ఆ ధరకైతే వజ్రం అమ్మేడి లేదు దీని ఖరీదు ఏభైవేలుంటుందని పాదరి చెప్పాడు”

“ఫాదరీ పేరేమిటి? అన్నాడు నగలవర్తకుడు

“బుసోనీ” అంది రాడెల్

“విదేశస్థుడా?”

“అవును ఇటలీ దేశస్థు డనుకుంటాను”

“ఏది, వజ్రాన్ని మరొకసారి చూడనివ్వండి ఒకసారి చూస్తే చాలదు ఉన్న పట్టున ధర నిర్ణయించడం కష్టం”

“కాడరూస్ జేబులోనించి చిక్కని భరిణ ఒకటి తీసి మూత తెరిచి నగల వర్తకునిచేతి కందిచ్చాడు దాన్ని చూస్తుంటే రాడెల్ కళ్ళు తళ తళ మెరిశాయి”

“ఈ కథవిని నువ్వు నమ్మావా బద్ధక్నియో?” అన్నాడు మాంట్ క్రిస్టా

“నమ్మానండి”

“ఈ ఎడ్జండ్ డాంట్ అనే వ్యక్తిని ను వెదకుదువా?”

“ఎరగనండి అంతకు ముందప్పుడూ ఆ పేరైనా విసలే దండి తరవాతి నేను బైదులో ఉండగా బుసోనీ చెప్పగా ఒక్క సారి మాత్రం విన్నానండి”

“సరే చెప్పు”

“నగల వర్తకుడు ఆ వజ్రం తాపిన ఉంగరాన్ని తీసి జేబులో నించి బుల్లి రాగి తక్కినలో దాన్ని తూచాడు సరిగ్గా నలభై అయిదు వేలిస్తాను వైన చిట్టి గవ్వకూడా ఇవ్వను దీని ఖరీదింటే కదా అని సరిగ్గా అంతే వెచ్చాను డబ్బు” అన్నాడు

‘పోనీలేండి’ అన్నాడు కాడరూస్ ‘మరొకరైనా కొనక పోరు’ అని ఉంగరం భరిణలో మూతపెట్టి జేబులో పెట్టుకున్నాడు

‘కావచ్చు’ అన్నాడు వర్తకుడు కానీ నా మాదిరిగా ఎవరూ జేరం సులువుగా కుదరవు నీవీద పోలీసులకి ఫిర్యాదు ఇస్తారు మీరు బుసోనీకోసం వెతకవలసివస్తుంది ఇటువంటి వజ్రాన్ని మీకిచ్చి ఊరుకునే ఫాదరీలు సులువుగా దొరకరు. పోలీసులు మిమ్మల్ని పట్టుకుని బైదుచేస్తారు వజ్రాన్ని వారు తీసు కుంటారు రెండుమాడు మాసాలలో బుసోనీ దొరికి మీరు విడద లైనా, ఆ ఉంగరం మళ్ళీ మీ చేతుల్లోకి వచ్చేసరికి ఏ గాజుముక్కో అయిఉంటుంది ఏభైవేలకి బదులు మాడు ఫ్రాంకులు వస్తుంది మీకు అయినా అదీ కొనేవాళ్ళు కనపడరు’

“కాడరూస్, రాడెల్ ఒకరి ముఖాలొకరు చూసు కున్నారు ‘కాదండి’ అన్నాడు కాడరూస్ ‘అయిదువేలు నష్టాని కివ్వడానికి మేం భాగ్యవంతులం కాము’

‘అయితే మీ యిష్టం నేను సరిగ్గా నలభై అయిదువేలే తెచ్చాను రొక్కం అన్నీ బంగారు నాణేలు తెచ్చాను ఇదిగో చూడండి’ అంటూ నగలవర్తకుడు జేబులోనుంచి గుప్పెడునాణేలు తీసి గలగల లాడించాడు

“కాడరూస్ మనస్సులో చాలా మధనపడ్డాడు భార్యవంక తిరిగి ‘ఏమంటావో’ అన్నాడు

‘సరే కానీ, ఇచ్చేయ్యి ఆ లాభమేదో ఆయన్నే తీసుకో నియ్యి’ అంది రాడెల్

‘సరే తీసుకోండి, నలభై అయిదువేలే ఇవ్వండి నాభార్యకి

ఒక బంగారు హారం కావాలిట నాకు, వెండి బొత్తములు కావాలి'

'నగలవర్తకులు తన జేబులోనించి ఒక పెద్ద పెట్టాకటి తీశాడు అంగులలో రకరకాల నగల నమూనాలున్నాయి 'ఇవిగో చూడండి మీకు నచ్చినవి ఎంచండి'

'రాడెల్ ఒక హారం తీసుకుంది కాడరూస్ వెండిబొత్తములు తీసుకున్నాడు 'ఇంక ఈ బేరానికి మీరొప్పు కున్నట్లేనా? అన్నాడు నగలవర్తకుడు

కాడరూస్ బొంగురుపోయిన గొంతుతో 'ఆ! ఇంక నలభై అయిదు వేలు లెక్క పెట్టి ఇవ్వండి' అన్నాడు నగల వర్తకుడు ఒక గంచి తీసి మేజామీద బోర్లించాడు పదిహేను వేల ఫ్రాంకులు బంగారు నాణెలతోనూ, ముప్పై వేలు నోట్లతోనూ లెక్క పెట్టి ఇచ్చాడు

'ఉండండి దీపం ఎలిగించి తీసుకువస్తాను' అంది రాడెల్. దీపం వచ్చిన తరువాత కాడరూస్ లెక్క పెట్టడం మొదలు పెట్టాడు నాలుగైదు పర్యాయాలైనా లెక్క పెట్టి ఉంటాడు తరవాత అతని భార్య మరి చూడుస్తార్లు లెక్క పెట్టింది. 'ఏం? సరి పోయిందా? అన్నాడు వర్తకుడు

'సరిపోయింది రాడెల్! నా పుస్తకం, తోలుసంచి తెచ్చి పెట్టు' అన్నాడు కాడరూస్

'రాడెల్ మిద్దూ దికి వెళ్లి ఒక చిన్న తోలుసంచి తీసుకు వచ్చింది అందులో నలిగిపోయి మరకలుపడిన ఉత్తరాలు కొన్ని ఉన్నాయి కాడరూస్ సంచి నింపి భార్యచేతి కిచ్చాడు 'మాకు పది వేల ఫ్రాంకులున్నవ్వు వస్తే వచ్చిందిలేండి, ఈ రాత్రికి నూ యింట్లో భోజనం చేస్తాం ?' అన్నాడు కాడరూస్.

'లేదండి ఇప్పుడు ఆలస్యమైపోయింది నేను బుకేర్ కి తిరిగి వెళ్లిపోక అప్పుకు నా భార్య ఆందోళనపడుతూ ఉంటుంది' జేబులో గడయారం తీసి చూసుకున్నాడు 'అమ్మా! అప్పుతో తొమ్మిదిగంటలయిందే! బుకేర్ వెళ్లేసరికి అర్ధరాత్రివుతుందన్నమాట! ఇంక ఆలస్యం చెయ్యకూడదు వెడతాను బుసోనీ మీకు కనపడితే నాకు కలుగుచెయ్యడం మరిచిపోకండి'

'మీరు బుకేర్ నించి వెళ్లిపోడానికి ఇంకా వారంరోజులు వట్టుతుంది కాదా? అన్నాడు కాడరూస్

'వారం పట్టలేనేం? పారిస్ లో నా చిరునామా మీ కిచ్చానుగా? ఆయనెక్కడున్నాడో తెలిపితే నేనే వెళ్లి చూస్తాను' అన్నాడు నగల వర్తకుడు

'సరిగా ఈ సమయంలోనే ఉరుము వినపడింది మెరుపులు కూడా మెరుస్తున్నాయి

'అయ్యో! ఇంకేలాగ? ఇప్పుడు పెద్దవర్షం వచ్చేలాగుంది ఈ వర్షంలో మీ రెలా వెడతారు? అన్నాడు కాడరూస్

'అబ్బే! నేను ఉరుములకీ మెరుపులకీ భయపడను' అన్నాడు వర్తకుడు

'అయితే క్షేమంగా వెళ్లిరాండి' అన్నాడు కాడరూస్ వర్తకుడు లిలుపు తెరిచేసరికి ఒక తెర గాలి విసురుగా వచ్చింది దీపం ఆరిపోయినంత పనయింది 'అయ్యో! ఇప్పుడెల్లాగ? ఆరుమెళ్లు ఈ వానలో నడిచి ఎలా వెళ్ళడం? అనుకున్నాడు వర్తకుడు

'నా మాట వినండి ఇక్కడే ఈ రాత్రి నిద్రపొండి'

'అబ్బే! అలా వీలేదు వెడతాను ఏమైనాసరే ఈ రాత్రికి బుకేర్ చేరుకోవాలి'

కాడరూస్ మెల్లిగా వీధినుమ్మందగిరకు వెళ్లాడు 'తలుపు మూసెయ్యి ఈ గాలి నాకు పడదు' అని రాడెల్ విగ్రరగా కెక పెట్టింది

'ఇంట్లో డబ్బుకూడా వుంది అవును' అంటూ కాడరూస్ తలుపు మూసి గడియ వేశాడు మళ్ళీ ఇద్దరూ సంచి తీసి డబ్బు లెక్క పెట్టడం ప్రారంభించారు 'రాత్రి కిక్కడ పడుకోమని అతని కెందుకు చెప్పావ్? అంది రాడెల్ ఆమె గొంతుకు తడారి పోయినట్లుంది

'ఎందుకంటే? అన్నాడు కాడరూస్ ఈమారు అతని కంఠస్వరం కంపించింది 'ఏముంది? రాత్రివేళ అంత గూరం ఈ వానలో నడిచి వెళ్ళలేదని' అన్నాడు

'ఓహో' అంది రాడెల్ నిజంగా అప్పుడామె స్వరంలోని విలక్షణాన్ని వర్ణించడం నా తరం కాదు 'ఎందుకో ననుకున్నాను' అంది

'నీ వక్రబుద్ధులు పోనిచ్చుకోలేదు' అన్నాడు కాడరూస్. 'అసలు నీ కిటువంటి దురాలోచన లెందుకు పుడతాయి? పుట్టినా బయటికెందుకు కక్కుతావ్

'అవును నువ్వు మగవాడవ్'

'అంటే'

'నువ్వే మగవాడవైతే అతన్ని ఈ రాత్రి వెళ్లనిచ్చి ఉండేవాడవ్ కాదు'

'నోరు ముయ్యి'

'కనీసం బుకేర్ చేర లేకపోయేవాడే'

'ఫీ'

'రోడ్డు మలుపుతిరిగేదోటకీ ఇక్కడనించి దగిరదారిఉంది'

'ఫీ! నీది పొషిష్టిబుద్ధి గలవంతుడేది ఎహించదునుమా. అడుగో! విను'

'సరిగా ఈ సమయంలో పిడుగుపడసట్లు శబ్దమయింది కాడరూస్ భగవంతుని స్మరించాడు శబ్దం అణిగేసరికి తలుపు దబదబ కొట్టిన చప్పుడు వినవచ్చింది భార్య భర్త లిద్దరూ నిశ్చేష్ట లైసారు ముఖాలు చూసరున్నారు

'ఎవరక్కడ? అని కేకేశాడు కాడరూస్ మేజాపైన పరిచిన ధనాన్ని పోగుగా లాగి సంచిలో పోశాడు. రెండుచేతులా సంచిని చాటికి అదిమిపట్టుకున్నాడు

'నేను' అని సమాధానం వచ్చింది

'నేనంటే?'

'నేను నగలవర్తకుణ్ణి'

'హూ! భగవంతుడు వార్షించడన్నావ్! భగవంతుడే అతన్ని మన దగ్గర కిప్పుడు గుంపాడు' అంది రాడెల్

కాడరూస్ కుర్చీలో ఎసక్కి నాలిపోయాడు ముఖం పాలి పోయింది రాడెల్ మెల్లిగా జేచి జాగ్రత్తగా అడుగులో అడగు వేసుకుంటూ ద్వారం సమాపించి గడియతీసింది 'రండి లోపలికి రండి' అంది

'వర్షంలో తిడిసి ముద్దైపోయాడు వర్తకుడు' 'ఈ రాత్రికి నేను బుకేర్ వెళ్ళడం చేవుడి? స్వంతేదు మీరు ఆహ్వానించారు కాడరూస్ ఇక్కడ విశ్రాంతికోసం, ఇదిగో! మళ్ళీ వచ్చాను'

తడబడుతూ కాడరూస్ ఏదో అన్నాడు కాని అదేమిటో తెలియలేదు నుదుటపట్టిన చెమటను చేత్తో తుడుచుకున్నాడు. వర్తకుడు లోపలికి రాగానే రాడెల్ తలుపుమూసి, గడియ వేసింది

ఉత్తమ శైవ మత గ్రంథము

పండితాగ్రద్ధశరీత్ర

పాల్కురికి సోమనాథకవి

రచించిన ఉత్తమ ద్విపద కావ్యము డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచే పరిష్కరింప బడినది దీక్షా, పురాణన, వాద, మహిమ, పర్వతమును అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండలేదు నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడ కలదు.

వెల రూ. 5-0-0

ప్రీతికింగ, ప్రోవైడి రూ 1-5-0

పోస్టుబాక్సు 212, ఆంధ్రగ్రంథమాల

మదరాసు 1

రాజా సాఫ్ట్, హార్టయిల్ కస్టోరిసాపు, హార్ ఫిక్సర్

Use Raja Face Powder & Raja TOOTH PASTE

రాజా (TRADE MARK)
AGARBATHI
2 TOLAS

MANUFACTURERS:
MANYAM & CO.,
BANGALORE. 3.